

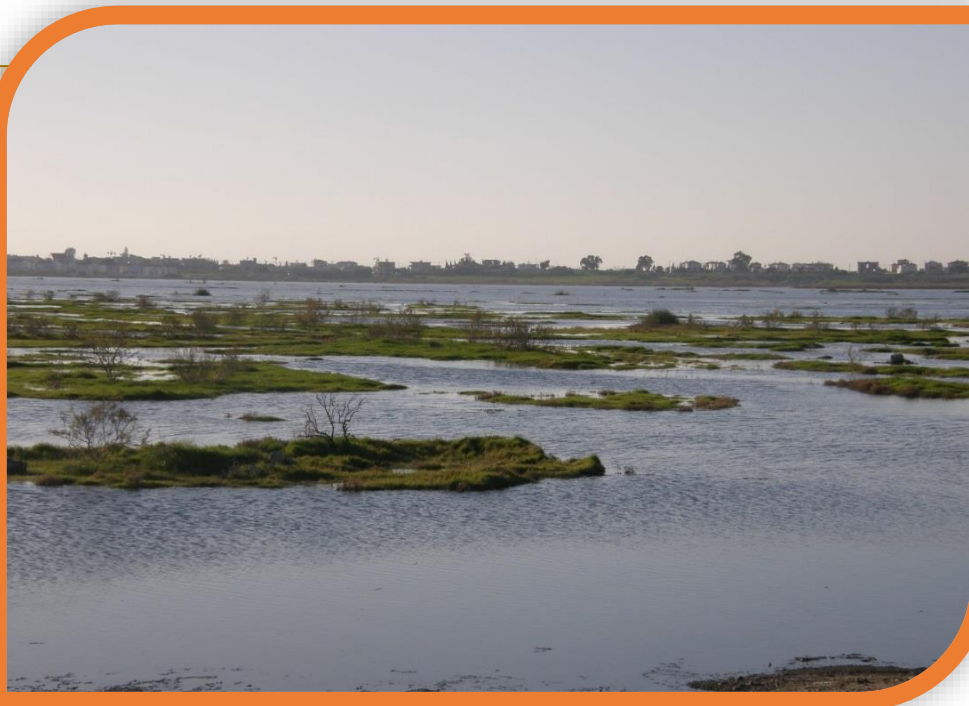
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΘΗΡΑΣ ΚΑΙ ΠΑΝΙΔΑΣ

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΖΕΠ "ΛΙΜΝΗ ΠΑΡΑΛΙΜΝΙΟΥ"

Τίτλος Σύμβασης:
«Ετοιμασία Στόχων Διατήρησης
& Διαχειριστικών Σχεδίων για
τις Ζώνες Ειδικής Προστασίας
(ΖΕΠ) που έχουν καθοριστεί
στην Κύπρο σύμφωνα με την
Οδηγία για τα Άγρια Πτηνά
(2009/147/ΕΚ)».

Αρ. Σύμβασης: 13.25.006.02.02

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2016

3 Stavrou Ave, Office 202, Strovolos 2035, Nicosia, Cyprus
Tel.: (+) 357 22 429444 • Fax: (+) 357 22 519904
e-mail: info@iaco.com.cy
web: www.iaco.com.cy

P.O. Box 12026, 2340, Nicosia, Cyprus
Tel.: (+357) 22 455 072 • Fax: (+357) 22 455 073
e-mail: birdlifecyprus@birdlifecyprus.org.cy
web: <http://www.birdlifecyprus.org>

*Απαγορεύεται η αναδημοσίευση, η αναπαραγωγή, ολική, μερική ή περιληπτική, ή η απόδοση κατά παράφραση ή διασκευή του περιεχομένου της παρούσας έκθεσης, με οποιονδήποτε τρόπο, μηχανικό, ηλεκτρονικό, φωτοτυπικό, ηχογράφησης ή άλλο, χωρίς προηγούμενη γραπτή άδεια της Κοινοπραξίας I.A.CO Environmental & Water Consultants Ltd - Πτηνολογικός Σύνδεσμος Κύπρου και σύμφωνα με τον περί Δικαιωμάτων Πνευματικής Ιδιοκτησίας Νόμου, Ν. 59/76 και των Κανόνων του Διεθνούς Δικαίου που ισχύουν στην Κύπρο.

Βιβλιογραφική Αναφορά: Διαχειριστικό Σχέδιο Περιοχής ΖΕΠ "Λιμνη Παραλιμνίου". Υπηρεσία Θήρας και Πανίδας, Υπουργείο Εσωτερικών. Ετοιμάστηκε από: I.A.CO Environmental and Water Consultants Ltd και Πτηνολογικό Σύνδεσμο Κύπρου. Λευκωσία 2016.

Συντομογραφίες:

FRVs - Favourable Reference Values

MVP - Minimum Viable Population

PVA - Population Viability Analysis

SPA – Special Protection Areas

ΑΗΚ – Αρχή Ηλεκτρισμού Κύπρου

ΑΠΕ – Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας

Ε.Ε. – Ευρωπαϊκή Ένωση

Ε.Δ.Π – Εθνικό Δασικό Πάρκο

Ε.Ζ.Δ – Ειδική Ζώνη Διατήρησης

ΕΚ – Ευρωπαϊκή Κοινότητα

ΕΚΤ - Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΤΑ - Ευνοϊκές Τιμές Αναφοράς

ΕΤΠΑ - Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης

ΖΕΠ - Ζώνη Ειδικής Προστασίας

ΚΟΑΠ – Κυπριακός Οργανισμός Αγροτικών Πληρωμών

ΠΑΑ - Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης

ΡΑΕΚ – Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας Κύπρου

ΤΚΣ - Τόπος Κοινοτικής Σημασίας

ΤΣ - Ταμείο Συνοχής

ΧΑΔΑ - Χώρος Ανεξέλεγκτης Διάθεσης Αποβλήτων

ΤΑΥ- Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων

ΤΠ – Τμήμα Περιβάλλοντος

ΤΔ – Τμήμα Δασών

ΜΔΕΕΠ – Μελέτη Δέουσας Εκτίμησης Επιπτώσεων στο Περιβάλλον

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1	ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΗ ΠΕΡΙΛΗΨΗ.....	- 1 -
2	ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ	- 3 -
2.1	Εισαγωγή.....	- 3 -
2.2	Θεσμικό πλαίσιο και άλλα κείμενα πολιτικής	- 4 -
2.3	Μεθοδολογία καταρτισμού διαχειριστικού σχεδίου	- 5 -
3	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ	- 7 -
3.1	Γενικά χαρακτηριστικά περιοχής	- 7 -
3.2	Γεωλογικά και εδαφολογικά χαρακτηριστικά περιοχής.....	- 9 -
3.3	Υδρολογία - Υδατικοί πόροι	- 10 -
3.4	Περιγραφή πτηνοπανίδας της περιοχής.....	- 12 -
3.5	Οικότοποι, χλωρίδα και πανίδα της περιοχής	- 13 -
3.5.1	Οικότοποι.....	- 13 -
3.5.2	Χλωρίδα και πανίδα περιοχής	- 14 -
3.6	Πολεοδομικό καθεστώς περιοχής.....	- 16 -
3.7	Ιδιοκτησιακό καθεστώς περιοχής	- 18 -
3.8	Χρήσεις γης.....	- 19 -
3.8.1	Κύριες κοινωνικοοικονομικές δραστηριότητες εντός της περιοχής.....	- 19 -
3.8.2	Κύριες κοινωνικοοικονομικές δραστηριότητες εκτός ή/και στις παρυφές της περιοχής.....	- 19 -
3.8.3	Υποδομές.....	- 19 -
3.9	Αντίληψη τοπικής κοινωνίας για την περιοχή	- 23 -
4	ΕΙΔΗ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΕΥΝΟΪΚΕΣ ΤΙΜΕΣ ΑΝΑΦΟΡΑΣ (ΕΤΑ)	- 24 -
4.1	Περιγραφή ειδών χαρακτηρισμού	- 24 -
4.2	Μεθοδολογία εκπόνησης Ευνοϊκών Τιμών Αναφοράς (ΕΤΑ) και Τιμών Στόχου	- 26 -
4.2.1	Ευνοϊκές Τιμές Αναφοράς για είδη που φωλιάζουν.....	- 26 -
4.2.2	Τιμές Στόχου για μεταναστευτικά είδη.....	- 28 -
4.3	Ευνοϊκές Τιμές Αναφοράς Ανά Είδος Χαρακτηρισμού	- 31 -
4.3.1	<i>Vanellus spinosus</i> (Πελλοκατερίνα)	- 31 -
4.3.2	<i>Himantopus himantopus</i> (Καλαμοκαννάς)	- 32 -
4.3.3	<i>Charadrius alexandrinus</i> (Νανοπλουμίδι).....	- 32 -
5	ΑΝΑΛΥΣΗ ΑΠΕΙΛΩΝ ΚΑΙ ΚΙΝΔΥΝΩΝ.....	- 34 -
5.1	Οριζόντια θέματα	- 34 -
5.2	Αξιολόγηση υφιστάμενων χρήσεων γης και δραστηριοτήτων	- 34 -
5.2.1	Οικιστική ανάπτυξη και συναφή ζητήματα	- 34 -
5.2.2	Γεωργική δραστηριότητα.....	- 35 -

5.2.3	Κυνηγετική δραστηριότητα.....	- 35 -
5.3	Ιδιοκτησιακό Καθεστώς–Κοινωνική Αποδοχή	- 35 -
5.4	Πολεοδομικό καθεστώς – Επιτρεπόμενες χρήσεις.....	- 35 -
5.5	Προγραμματιζόμενα Έργα.....	- 35 -
5.6	Αξιολόγηση Δικτύων Υποδομής	- 35 -
5.7	Πολιτική Μεμονωμένης Κατοικίας.....	- 36 -
5.8	Παράνομες Δραστηριότητες	- 36 -
5.8.1	Παράνομη πρόσβαση στη λίμνη	- 36 -
5.8.2	Παράνομη λειτουργία πίστας μηχανοκίνητου αθλητισμού (motocross).....	- 37 -
5.8.3	Απόθεση αδρανών υλικών.....	- 37 -
5.8.4	Λαθροθηρία και παράνομη παγίδευση.....	- 38 -
5.9	Διαχείριση Υδατικών Πόρων Περιοχής	- 38 -
6	ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΠΕΡΙΟΧΗΣ	- 39 -
7	ΣΤΟΧΟΙ ΔΙΑΤΗΡΗΣΗΣ.....	- 41 -
8	ΟΙΚΟΣΥΣΤΗΜΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΑ ΩΦΕΛΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ NATURA 2000	- 42 -
9	ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ.....	- 47 -
9.1	Εισαγωγή	- 47 -
9.2	Μέτρα Διατήρησης και Προστασίας Ειδών Χαρακτηρισμού και των Οικοτόπων τους	- 48 -
9.3	Μέτρα Ρύθμισης Χρήσεων Γης και Δραστηριοτήτων	- 50 -
9.4	Οριζόντια Μέτρα Ανάδειξης Περιοχής και Συμβολής στη Βιώσιμη Ανάπτυξη.....	- 56 -
9.5	Οριζόντια Μέτρα Παρακολούθησης Ειδών και Οικοτόπων τους	- 58 -
9.6	Χρονοδιάγραμμα Εφαρμογής και Ενδεικτικός Προϋπολογισμός σε βάθος 7-10τείας	- 58 -
9.7	Τρόποι και εργαλεία προώθησης και ωφέλειας.....	- 60 -
10	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΤΩΝ ΕΡΓΩΝ ΠΟΥ ΔΥΝΑΤΑΙ ΝΑ ΕΠΗΡΕΑΣΟΥΝ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ.....	- 61 -
11	ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΟΥ	- 63 -
11.1	Πλαίσιο Εφαρμογής Διαχειριστικού Σχεδίου – Χρονικός Ορίζοντας, Καθήκοντα, Ρόλοι και Ευθύνες	- 63 -
12	ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ – ΠΗΓΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ	- 64 -
13	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ	- 66 -
I.	Ενημέρωση / Διαβούλευση με κοινό και εμπλεκόμενους φορείς	- 66 -
II.	Κατάλογος ειδών πτηνών που καταγράφηκαν στη ΖΕΠ "Λίμνη Παραλιμνίου" (σύμφωνα με τα στοιχεία καταγραφών του Πτηνολογικού Συνδέσμου Κύπρου).....	- 72 -

1 ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΗ ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Το Διαχειριστικό Σχέδιο της περιοχής ΖΕΠ "Λίμνη Παραλιμνίου" αφορά τη διαχείριση της Ζώνης Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ) και καθορίζει τα μέτρα βάσει των οποίων θα επιτευχθεί η διατήρηση των ειδών πτηνοπανίδας και των οικοτόπων τους στην περιοχή. Πέραν από ΖΕΠ, η περιοχή έχει καθοριστεί και ως Ειδική Ζώνη Διατήρησης (ΕΖΔ) με Υπουργικό Διάταγμα καθώς φιλοξενεί σημαντικούς οικοτόπους και είδη χλωρίδας και πανίδας.

Η Λίμνη Παραλιμνίου είναι ένας από τους ελάχιστους φυσικούς υδροβιότοπους της Κύπρου, και διατηρεί ιδιαίτερη αξία για τη πτηνοπανίδα, αν και έχει υποστεί πολλές επεμβάσεις και αρκετή υποβάθμιση τα τελευταία χρόνια. Η λίμνη είναι εποχιακή και υφάλμυρη και σε αυτήν έχουν καταγραφεί 186 είδη πτηνών, μεταξύ των οποίων και η **Πελλοκατερίνα, *Vanellus spinosus***, ο **Καλαμοκαννάς *Himantopus himantopus*** και το **Νανοπλουμίδι *Charadrius alexandrinus***, είδη για τα οποία η περιοχή έχει καθοριστεί ως ΖΕΠ. Και τα τρία είναι είδη προτεραιότητας, χρήζουν προστασίας και διατήρησης στην ΕΕ (Παράρτημα Ι της Οδηγίας 2009/147/ΕΚ) και φωλιάζουν στη Λίμνη Παραλιμνίου σε αριθμούς που είναι σημαντικοί σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι ΕΤΑ για τα είδη αυτά καθορίστηκαν στα 30 ζευγάρια για το *Vanellus spinosus*, 50 ζευγάρια για το *Himantopus himantopus* και στα 25 ζευγάρια για το *Charadrius alexandrinus*.

Οι σημαντικότερες απειλές για τα είδη και τους οικοτόπους τους που αναγνωρίστηκαν στην περιοχή ΖΕΠ, είναι η κακή υδατική διαχείριση της λίμνης, η επέκταση της οικιστικής ανάπτυξης στην περίμετρο της περιοχής ΖΕΠ και εντός της λίμνης που άμεσα και έμμεσα ασκεί πίεση στα είδη και τους οικοτόπους τους (αυξημένη όχληση, παρουσία θηρευτών, καταπάτηση οικοτόπων, αύξηση ρυπαντών κτλ.) και η απόρριψη αδρανών υλικών.

Βάσει των πιο πάνω, καθορίστηκαν οι Στόχοι Διατήρησης της περιοχής ΖΕΠ, αναγνωρίστηκαν οι οικοσυστημικές υπηρεσίες οι οποίες παρέχονται από τη Λίμνη Παραλιμνίου και στη συνέχεια καθορίστηκαν τα μέτρα διαχείρισης της περιοχής, όπως αυτά παρουσιάζονται στη συνέχεια.

ΕΙΔΟΣ	ΕΥΝΟΪΚΕΣ ΤΙΜΕΣ ΑΝΑΦΟΡΑΣ (ΕΤΑ)	
	Σε επίπεδο Κύπρου (αριθμός ζευγαριών)	ΖΕΠ Λίμνη Παραλιμνίου (αριθμός ζευγαριών)
<i>Vanellus spinosus</i> (Πελλοκατερίνα)	200	30
<i>Himantopus himantopus</i> (Καλαμοκαννάς)	300	50
<i>Charadrius alexandrinus</i> (Νανοπλουμίδι)	250 (800 άτομα)	25

Στόχοι Διατήρησης

- Διατήρηση της ΖΕΠ σε ευνοϊκό καθεστώς διατήρησης, προστατεύοντας τα κατάλληλα ενδιαιτήματα των ειδών χαρακτηρισμού.
- Διατήρηση της παρουσίας των μεταναστευτικών και διαχειμαζόντων πληθυσμών των ειδών που ανήκουν ή όχι στο Παράρτημα Ι.
- Δημιουργία και ενίσχυση της υποστήριξης για τη διατήρηση της ΖΕΠ Λίμνη Παραλιμνίου, από την τοπική κοινότητα και το κοινό γενικότερα, μέσω ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης των επισκεπτών στην περιοχή αλλά και με την ενθάρρυνση και στήριξη της έρευνας.

Διαχειριστικά Μέτρα:

Μέτρα Διατήρησης και Προστασίας Ειδών Χαρακτηρισμού και των Οικοτόπων τους

- A.1 Διαχείριση των επιπέδων νερού
- A.2 Διαχείριση της Βλάστησης
- A.3 Έλεγχος της ποιοτικής κατάστασης του νερού της Λίμνης
- A.4 Πιλοτική εισαγωγή ιθαγενούς είδους ψαριού *Aphanius fasciatus*

Μέτρα Ρύθμισης Χρήσεων Γης και Δραστηριοτήτων

- B.1 Ενθάρρυνση της χαμηλής έντασης αγροτικών πρακτικών για τις γεωργικές περιοχές εντός (και περιμετρικά) της ΖΕΠ
- B.2 Προώθηση της χρήσης κατάλληλου φωτισμού στα υποστατικά γύρω από τη Λίμνη μέσω της ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης των ιδιοκτητών
- B.3 Έλεγχος ή και απαγόρευση της πρόσβασης εντός της λεκάνης της λίμνης
- B.4 Έλεγχος λαθροθηρίας και παράνομης παγίδευσης
- B.5 Αυστηρός έλεγχος και απαγόρευση του κυνηγιού
- B.6 Αναθεώρηση λειτουργίας σκοπευτηρίου
- B.7 Διαχείριση/έλεγχος οικοσίτων θηρευτών
- B.8 Έλεγχος των παράνομων πρακτικών και των μη-αδειοδοτημένων δραστηριοτήτων

Μέτρα Ανάδειξης Περιοχής και Συμβολής στη Βιώσιμη Ανάπτυξη

- Γ.1 Δημιουργία υποδομών επισκεπτών / Υποστήριξη της λειτουργίας υφιστάμενων υποδομών
- Γ.2 Εργοδότηση λειτουργών ενημέρωσης
- Γ.3 Παραγωγή υλικού και σχεδιασμός στρατηγικής για την προώθηση των περιοχών ΖΕΠ Natura 2000 και δημιουργία υλοποίηση ιστοσελίδας προβολής

Μέτρα Παρακολούθησης Ειδών και Οικοτόπων τους

- Δ.1 Πρόγραμμα παρακολούθησης ειδών χαρακτηρισμού

Για την υλοποίηση κάθε μέτρου παρατίθεται ενδεικτικός προϋπολογισμός, ο βαθμός προτεραιότητας ως προς την ανάγκη υλοποίησης του μέτρου καθώς και ο χρονικός ορίζοντας εφαρμογής του.

Το παρόν Διαχειριστικό Σχέδιο έχει χρονικό ορίζοντα εφαρμογής τουλάχιστον για τα επόμενα 5 χρόνια και μέγιστο μέχρι 10 χρόνια, όπου μέχρι τότε θα πρέπει να γίνει αξιολόγηση της ανάγκης επικαιροποίησης, αναθεώρησης και επανακαθορισμού στόχων για την περιοχή.

Ο Υπουργός Εσωτερικών βάση της κείμενης νομοθεσίας είναι η Αρμόδια Αρχή για τη Διαχείριση των ειδών πτηνοπανίδας και τους βιοτόπους τους, και μέσω της Υπηρεσίας Θήρας & Πανίδας εφαρμόζονται μέτρα προστασίας, ελέγχου, εποπτείας και διαχείρισης τόσο εντός όσο και εκτός των περιοχών ΖΕΠ. Η Υπηρεσία Θήρας και Πανίδας στην προκειμένη περίπτωση και αναλόγως των αιτούμενων πόρων, οικονομικών και ανθρώπινου δυναμικού, εκτελεί η ίδια τα διάφορα μέτρα διαχείρισης που αφορούν και τις περιοχές ΖΕΠ, ή συντονίζει την εκτέλεση μέσω τρίτων προσώπων είτε αυτά είναι άλλοι Κρατικοί φορείς, Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Δήμοι και Κοινότητες), Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις ή ιδιώτες. Η χρηματοδότηση των μέτρων αυτών, εκτός των κρατικών προϋπολογισμών, θα μπορούσε να γίνει με την άντληση πόρων μέσω διάφορων Προγραμμάτων όπως π.χ. Προγραμμάτων χρηματοδότησης LIFE ή Διασυνοριακής Συνεργασίας Ελλάδας – Κύπρος (Interreg) κτλ.

2 ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

2.1 Εισαγωγή

Για την επίτευξη των στόχων της Ευρωπαϊκής Οδηγίας 2009/147/ΕΚ περί της Διατήρησης των Άγριων Πτηνών, βασική προϋπόθεση αποτελεί η διαχείριση των ειδών και των οικοτόπων που απαντούν στις περιοχές Ζώνης Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ), οι οποίες έχουν καθοριστεί βάσει κριτηρίων της Οδηγίας για τα είδη του Παραρτήματος Ι της Οδηγίας και για σημαντικά μεταναστευτικά είδη (συμπεριλαμβανομένων και των διαχειριζόμενων ειδών). Σημαντικό εργαλείο για τη βέλτιστη διαχείριση κάθε προστατευόμενης περιοχής, αποτελεί ένα Διαχειριστικό Σχέδιο για την περιοχή, το οποίο καθορίζει το πλαίσιο και τα μέτρα διαχείρισης και διατήρησης για τα είδη και τους οικοτόπους που χρήζουν προστασίας.

Για τον καταρτισμό των διαχειριστικών σχεδίων των 30 περιοχών ΖΕΠ που καθορίστηκαν στην Κύπρο, η Υπηρεσία Θήρας και Πανίδας που έχει τη διοικητική ευθύνη και αρμοδιότητα εκτελέσεως των αποφάσεων του Υπουργού Εσωτερικών, ως αρμόδια αρχή για την προστασία και διαχείριση των περιοχών αυτών και των ειδών πτηνοπανίδας, προκήρυξε δημόσιο διαγωνισμό με τίτλο «Ετοιμασία Στόχων Διατήρησης & Διαχειριστικών Σχεδίων για τις Ζώνες Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ) που έχουν καθοριστεί στην Κύπρο σύμφωνα με την Οδηγία για τα Άγρια Πτηνά (2009/147/ΕΚ)». Η Σύμβαση Αρ.: 13.25.006.02.02, με διάρκεια 36 μηνών, ανατέθηκε τον Σεπτέμβριο 2013 στην Κοινοπραξία "I.A.CO Environmental and Water Consultants Ltd – Πτηνολογικός Σύνδεσμος Κύπρου", η οποία ανέλαβε την υλοποίηση του έργου. Κύριοι στόχοι της σύμβασης είναι οι ακόλουθοι:

- Εκπόνηση **Ευνοϊκών Τιμών Αναφοράς (Favourable Reference Values - FRVs)** για τα είδη για τα οποία έχουν καθοριστεί οι περιοχές ΖΕΠ (SPA qualifying species).
- Διαμόρφωση **Γενικών και Ειδικών Στόχων Διατήρησης** (Conservation Objectives).
- Ανάλυση των **κινδύνων** που απειλούν τη διατήρηση όλων των στοιχείων που θα προστατευθούν.
- Διεξαγωγή **ενημερώσεων / διαβουλεύσεων** των εμπλεκόμενων κοινοτήτων και άλλων ενδιαφερόμενων.
- Εκπόνηση **Διαχειριστικών Σχεδίων** για κάθε περιοχή ΖΕΠ.

Για την επίτευξη των πιο πάνω στόχων, η κοινοπραξία περιέλαβε στην ομάδα μελέτης ειδικούς με εκτενή εμπειρία σε θέματα σχετικά με τους στόχους της σύμβασης όπως καταγραφές πεδίου, εκπόνηση FRVs, εκπόνηση διαχειριστικών σχεδίων και διαβούλευση με το κοινό. Η **ομάδα μελέτης** αποτελείται από τους:

- **Άγης Ιακωβίδης**, Πολιτικός Μηχανικός/Μηχανικός Περιβάλλοντος (I.A.CO Ltd) – Επικεφαλής - Υπεύθυνος Ομάδας Μελέτης
- **Martin Helligar**, Οικολογία/Περιβαλλοντική Διαχείριση (BirdLife Cyprus)– Ειδικός στην Πτηνοπανίδα
- **Δρ. Σταύρος Ξηρουχάκης**, Βιολόγος - Ειδικός στην Εκπόνηση Ευνοϊκών Τιμών Αναφοράς (FRVs)
- **Νίκος Τόρης**, Τοπογράφος Μηχανικός–Ειδικός στη Χαρτογράφηση/Ετοιμασία χαρτών (Εξωτερικός Συνεργάτης)
- **Φοίβη Βαγιανού**, Βιολόγος/Διαχείριση Περιβάλλοντος (I.A.CO Ltd) – Υπεύθυνη Συντονιστής Ενημερώσεων και για τη συγγραφή των Διαχειριστικών Σχεδίων
- **Ιάκωβος Τζιωρτζής**, Βιολόγος/Διαχείριση Περιβάλλοντος (I.A.CO Ltd)–Εμπειρογνώμονας
- **Μάριος Μουσκουντής**, Γεωλόγος/Υδρογεωλόγος (I.A.CO Ltd) – Εμπειρογνώμονας
- **Αγγέλα Νικολάου**, Χημικός Μηχανικός (I.A.CO Ltd) – Εμπειρογνώμονας
- **Δρ. Κλαίρη Παπάζογλου**, Βιολόγος/ Ορνιθολόγος (BirdLife Cyprus) – Εμπειρογνώμονας

- **Φιλώ Ιουλιανού**, Βιολόγος/ Διαχείριση Περιβάλλοντος(BirdLife Cyprus) – Εμπειρογνώμονας
- **Άρης Μανωλόπουλος**, Περιβαλλοντολόγος/ Γεωγραφικά Συστήματα Πληροφοριών-Εμπειρογνώμονας
- **Χριστιάνα Τουραπή**, Επιστήμες της Θάλασσας/ Ωκεανογραφία(BirdLife Cyprus) – Εμπειρογνώμονας

2.2 Θεσμικό πλαίσιο και άλλα κείμενα πολιτικής

Με την ένταξη της στην Ευρωπαϊκή Ένωση, η Κυπριακή Δημοκρατία υπάγεται στο δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Επομένως, το δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης αποτελεί πηγή δικαίου που έχει αυξημένη ισχύ στην Κυπριακή Δημοκρατία και περιλαμβάνει τόσο τους κανόνες που θεσπίστηκαν από τα κράτη-μέλη, τα Πρωτόκολλα και τα Παραρτήματά τους και τους κανόνες που προέρχονται από τα όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και λαμβάνουν την μορφή Κανονισμών, Οδηγιών ή Αποφάσεων. Παράλληλα, η Κυπριακή Νομοθεσία εναρμονίζεται με το ευρωπαϊκό δίκαιο.

Στα πλαίσια αυτά, η Κυπριακή Δημοκρατία έχει ενσωματώσει στο εθνικό δίκαιο την **Ευρωπαϊκή Οδηγία 2009/147/ΕΚ "Περί της διατήρησης των αγρίων πτηνών"** (η οποία αντικατέστησε την Οδηγία 79/409/ΕΟΚ), με τον Νόμο 152(Ι)/2003 "Περί Προστασίας και Διαχείρισης Αγρίων Πτηνών και Θηραμάτων". Σύμφωνα με το Άρθρο 3 της Οδηγίας, τα κράτη-μέλη οφείλουν να λαμβάνουν όλα τα αναγκαία μέτρα με σκοπό να διαφυλαχθεί, διατηρηθεί ή αποκατασταθεί επαρκής ποικιλία και επιφάνεια οικοτόπων ώστε να επιτευχθεί η διατήρηση όλων των ειδών πτηνών που ζουν εκ φύσεως σε άγρια κατάσταση. Για την επίτευξη των πιο πάνω, προβλέπεται μεταξύ άλλων ο καθορισμός Ζωνών Ειδικής Προστασίας εντός των οποίων περιλαμβάνονται τα πιο κατάλληλα εδάφη, σε αριθμό και επιφάνεια, για τη διατήρηση των ειδών του Παραρτήματος Ι της Οδηγίας. Ανάλογα μέτρα που προκύπτουν για τα είδη του Παραρτήματος Ι, υιοθετούνται και για τα αποδημητικά είδη των οποίων η έλευση είναι τακτική και κατά μήκος των οδών αποδημίας, στη γεωγραφική θαλάσσια και χερσαία ζώνη στην οποία έχει εφαρμογή η οδηγία. Οι περιοχές ΖΕΠ εντάσσονται μαζί με τους Τόπους Κοινοτικής Σημασίας (ΤΚΣ), στο δίκτυο Natura 2000.

Στη Κύπρο έχουν καθοριστεί 30 συνολικά περιοχές ΖΕΠ στα εδάφη στα οποία η Κυπριακή Δημοκρατία ασκεί αποτελεσματικό έλεγχο. Το κράτος έχει υποχρέωση όπως διατηρήσει και διαχειριστεί ορθά τόσο τα είδη όσο και τους οικοτόπους τους στις 30 περιοχές ΖΕΠ. Σημαντική προϋπόθεση για την ορθή διαχείριση αποτελούν ο καθορισμός Ευνοϊκών Τιμών Αναφοράς (Favourable Reference Values) και οι Διαχειριστικοί Στόχοι (Conservation Objectives) κάθε περιοχής, τα οποία θα αποτελέσουν και τη βάση για την εκπόνηση Διαχειριστικών Σχεδίων των περιοχών ΖΕΠ.

Παράλληλα, η προστασία και διατήρηση οικοτόπων αποτελεί ένα από τους στόχους της Ευρωπαϊκής **Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ "για την διατήρηση φυσικών οικοτόπων και της άγριας χλωρίδας και πανίδας"**, η οποία μαζί με την Οδηγία 2009/147/ΕΚ αποτελούν τους βασικούς πυλώνες της περιβαλλοντικής πολιτικής της Ε.Ε σε θέματα βιοποικιλότητας. Σε αυτό το πλαίσιο η ΕΕ έχει καταρτίσει την Ευρωπαϊκή Στρατηγική για τη Βιοποικιλότητα η οποία εγκρίθηκε από τους αρχηγούς κρατών της ΕΕ και καταγράφονται οι επιδιώξεις, οι στόχοι και οι δράσεις της ένωσης με ορίζοντα το 2020. Περιλαμβάνονται συγκεκριμένοι και ποσοτικοί στόχοι που αφορούν τα είδη πτηνοπανίδας και τους οικοτόπους τους, συγκεκριμένα *"Ανάσχεση της υποβάθμισης της κατάστασης όλων των ειδών και ενδιαιτημάτων που εκπίπτουν στη νομοθεσία της ΕΕ για την προστασία της φύσης και επίτευξη σημαντικής και μετρήσιμης βελτίωσης της κατάστασής τους, ώστε μέχρι το 2020 και σε σύγκριση με τις τρέχουσες εκτιμήσεις: (i) να έχουν αυξηθεί οι διενεργούμενες βάσει της οδηγίας για τα ενδιαιτήματα εκτιμήσεις ενδιαιτημάτων και εκτιμήσεις ειδών, από τις οποίες προκύπτει βελτιωμένη κατάσταση διατήρησης, κατά 100% και 50%, αντίστοιχα, και (ii) να έχουν αυξηθεί κατά 50% οι διενεργούμενες βάσει της οδηγίας για τα πτηνά εκτιμήσεις ειδών από τις οποίες προκύπτει σταθερή ή βελτιωμένη κατάσταση."*

Υποχρεώσεις για την διατήρηση σημαντικών ειδών μεταξύ των οποίων και είδη πτηνοπανίδας, προκύπτουν επιπλέον από σημαντικές Συμβάσεις που η Δημοκρατία έχει προσυπογράψει όπως:

1. Η **Σύμβαση για την Προστασία των Μεταναστευτικών Ειδών Πανίδας**, γνωστή και ως Συνθήκη της Βόννης, έχει ως στόχο τη διατήρηση όλων των μεταναστευτικών ειδών, μεταξύ των οποίων και τα μεταναστευτικά πουλιά, σε όλη την ακτίνα τους.
2. Η **Σύμβαση της Βέρνης** για την Ευρωπαϊκή Άγρια Ζωή και τους Φυσικούς Οικότοπους που έχει στόχο να προωθήσει τη συνεργασία με σκοπό τη διατήρηση της άγριας χλωρίδας και πανίδας και των οικοτόπων τους, καθώς και την προστασία απειλούμενων μεταναστευτικών ειδών.
3. Η **Σύμβαση Ramsar** για τους Υγρότοπους Διεθνούς Σημασίας, η οποία παρέχει το πλαίσιο για εθνικές δράσεις και διεθνείς συνεργασίες για τη διατήρηση και ορθολογική χρήση των υγροτόπων και των πόρων τους.

2.3 Μεθοδολογία καταρτισμού διαχειριστικού σχεδίου

Για την εκπόνηση του Διαχειριστικού Σχεδίου ζητήθηκαν και συλλέχθηκαν δεδομένα από κρατικές υπηρεσίες και άλλους φορείς, προκειμένου να αξιολογηθεί η υφιστάμενη κατάσταση της περιοχής. Τα δεδομένα που συλλέχθηκαν αφορούν:

- Πολεοδομική ζώνωση (Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως)
- Χάρτες χρήσης γης, χαρτογραφημένοι οικότοποι και διαχειριστικά σχέδια περιοχών ΤΚΣ/ΕΖΔ (Τμήμα Περιβάλλοντος)
- Δασικές υποδομές και διαχειριστικά σχέδια δασικών περιοχών καθώς και τυχόν άλλες προτεινόμενες/δρομολογούμενες δραστηριότητες όπως η εκμίσθωση δασικής γης σε ιδιώτες για σκοπούς επενδύσεων ή / και αξιοποίησης / εκμετάλλευσης (Τμήμα Δασών)
- Όρια περιοχών ΖΕΠ, κύριο και δευτερεύον οδικό δίκτυο, έργα Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (ΑΠΕ) εντός ΖΕΠ, επιτρεπόμενες περιοχές κυνηγιού, ιδιοκτησιακό καθεστώς εντός περιοχών ΖΕΠ (Υπηρεσία Θήρας και Πανίδας)
- Περιοχές αναδασμού (Τμήμα Αναδασμού)
- Στοιχεία καλλιεργειών, είδος καλλιέργειας, εκτάσεις κτλ. (ΚΟΑΠ)
- Προτεινόμενα μέτρα επιδότησης για περιοχές Natura 2000 και άλλα συναφή μέτρα στα πλαίσια του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2020 (Τμήμα Γεωργίας)
- Έργα Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας εντός ΖΕΠ (ΡΑΕΚ)
- Προγραμματιζόμενα υδατικά έργα εντός ΖΕΠ (Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων)
- Διερευνητικές άδειες και αδειοδοτημένα μεταλλεία και λατομεία (Υπ. Μεταλλείων)
- Δίκτυο μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας (ΑΗΚ)
- Άλλα έργα / παρατηρήσεις (Επαρχιακή Διοίκηση Αμμοχώστου)

Παράλληλα, πραγματοποιήθηκαν εργασίες πεδίου κατά τη διάρκεια των οποίων, έγιναν καταγραφές πτηνών ώστε να συγκεντρωθούν στοχευμένα δεδομένα για τα είδη που χρησιμοποιούν την υπό μελέτη περιοχή ΖΕΠ, καθώς και τους πληθυσμούς τους. Για τους σκοπούς της εκπόνησης Ευνοϊκών Τιμών Αναφοράς (ETA-FRVs), ιδιαίτερη έμφαση δόθηκε στην καταγραφή των ειδών χαρακτηρισμού της υπό μελέτη περιοχής ΖΕΠ. Βάσει των τιμών FRVs που εκπονήθηκαν, καθορίστηκαν τα «Μέτρα Διαχείρισης» τα οποία στοχεύουν στην επίτευξη των FRVs.

Κατά τη σύνταξη του παρόντος διαχειριστικού σχεδίου, λήφθηκαν υπόψη τα αναφερόμενα στο «ΣΧΕΔΙΟ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ CY3000008 ΛΙΜΝΗ ΠΑΡΑΛΙΜΝΙΟΥ» ως Τόπος Κοινοτικής Σημασίας (ΤΚΣ, Site of Community Interest - SCI) όπως προκηρύχθηκε από το Τμήμα Περιβάλλοντος του Υπουργείου

Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος και εκπονήθηκε από το Ελληνικό Κέντρο Βιοτόπων και Υγροτόπων (ΕΚΒΥ).

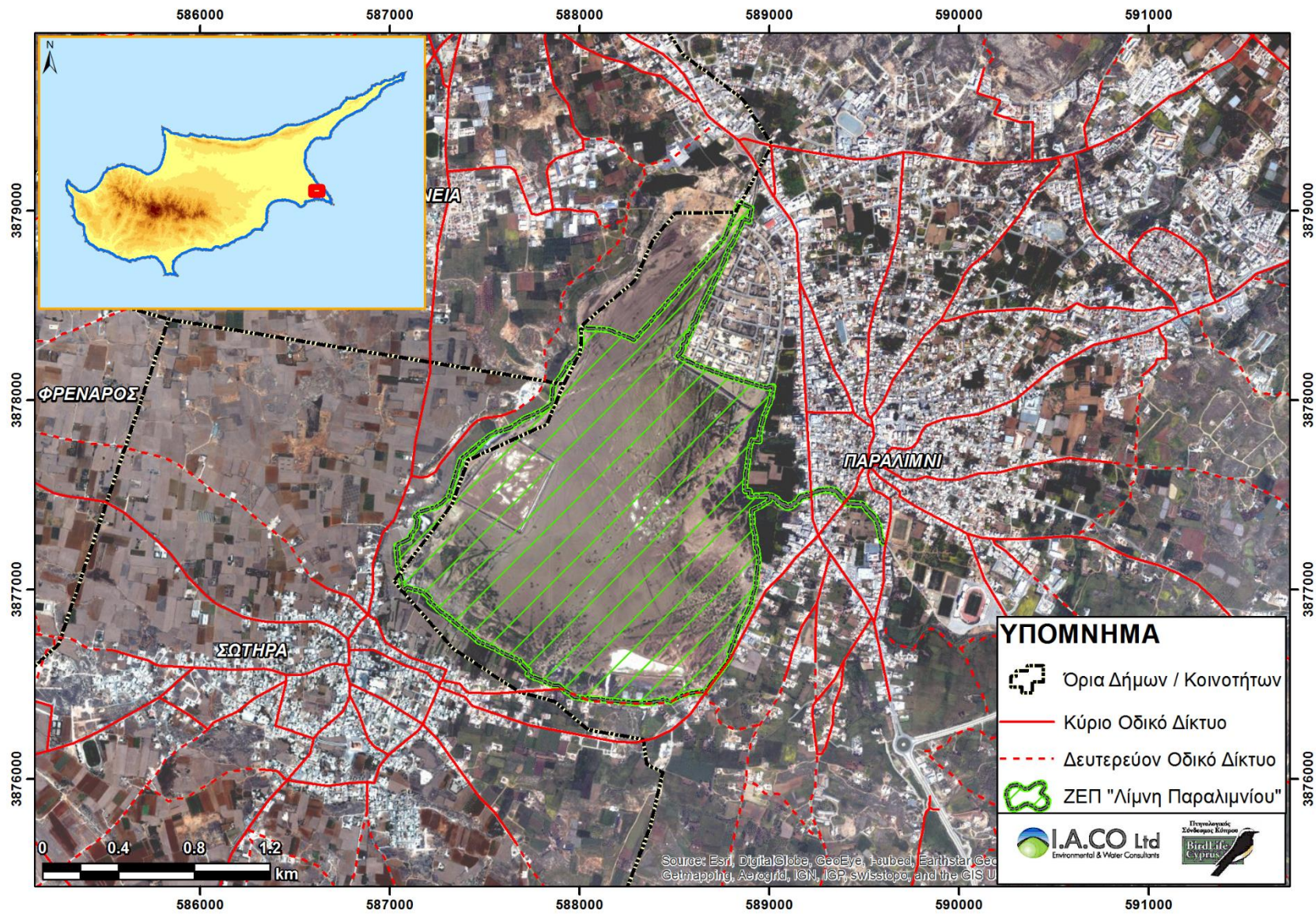
Το παρόν Διαχειριστικό Σχέδιο που αφορά τη διαχείριση της περιοχής ΖΕΠ, συμπληρώνει το Διαχειριστικό Σχέδιο της αντίστοιχης ΕΖΔ, τουλάχιστον σε ότι αφορά θέματα διατήρησης της πτηνοπανίδας. Η Διαχείριση της περιοχής θα πρέπει να γίνεται ενιαία και οι πρόνοιες και τα μέτρα των δύο Διαχειριστικών Σχεδίων θα πρέπει να τηρούνται από κοινού. Σε τυχόν περιπτώσεις εντοπισμού ασυμφωνιών σε θέματα εφαρμογής τους, τότε θα πρέπει να τυγχάνουν έγκαιρης διαβούλευσης μεταξύ των εμπλεκόμενων υπηρεσιών.

Το παρόν Διαχειριστικό Σχέδιο παρουσιάστηκε στην προκαταρκτική του μορφή σε δημόσια διαβούλευση, όπου καλέστηκαν οι κοινότητες στα όρια των οποίων εμπίπτει η περιοχή ΖΕΠ καθώς και άλλοι ενδιαφερόμενοι και εμπλεκόμενοι φορείς, να καταθέσουν τις απόψεις τους. Στη συνέχεια, βάσει των αποτελεσμάτων της Δημόσιας Διαβούλευσης και των διαφόρων απόψεων που έχουν ληφθεί, το παρόν Διαχειριστικό Σχέδιο υποβάλλεται στην τελική του μορφή στην Αναθέτουσα Αρχή.

3 ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ

3.1 Γενικά χαρακτηριστικά περιοχής

Περιοχή ΖΕΠ	ΛΙΜΝΗ ΠΑΡΑΛΙΜΝΙΟΥ
Κωδικός Natura 2000	CY3000008
Ημ/νία καθορισμού ΖΕΠ	Μάρτιος 2009
Έκταση	273ha
Συσχέτιση με ΤΚΣ/ΕΖΔ	Η ΕΖΔ ΛΙΜΝΗ ΠΑΡΑΛΙΜΝΙΟΥ εμπίπτει πλήρως στα όρια της περιοχής ΖΕΠ
Όρια Δήμων – Κοινοτήτων εντός ΖΕΠ	Δήμοι Παραλιμνίου, Σωτήρας και Δερύνειας
Είδη χαρακτηρισμού περιοχής ΖΕΠ	<i>Vanellus spinosus</i> (Πελλοκατερίνα) <i>Himantopus himantopus</i> (Καλαμοκαννάς) <i>Charadrius alexandrinus</i> (Νανοπλουμίδι)
Σύνολο ειδών που έχουν παρατηρηθεί στην περιοχή:	186
Αριθμός Ειδών του Παραρτήματος Ι της Οδηγίας 2009/147/ΕΚ:	71
Αριθμός Ειδών του Παραρτήματος Ι που φωλιάζουν:	4
Γενική περιγραφή περιοχής	<p>Η περιοχή ΖΕΠ "Λίμνη Παραλιμνίου" χωροθετείται στο νοτιοανατολικό άκρο της Κύπρου, μεταξύ των Δήμων Παραλιμνίου, Δερύνειας και Σωτήρας και περιλαμβάνει τη λεκάνη της Λίμνης Παραλιμνίου καθώς και το τελευταίο 1km του ποταμού Βαθύ, ο οποίος εκβάλλει στο ανατολικό μέρος της λίμνης και αποτελεί την κύρια πηγή εισροής νερού στη λεκάνη (Σχήμα 3.1-1).</p> <p>Πρόκειται για μια αβαθή εποχική λίμνη συνολικού εμβαδού 273 εκταρίων, που συνήθως κατακλύζεται με νερό κατά τη χειμερινή περίοδο, ενώ κατά το μεγαλύτερο μέρος του χρόνου ξηραίνεται και διατηρεί μικρές ποσότητες νερού σε μεμονωμένα σημεία με μεγαλύτερο βάθος, που έχουν δημιουργηθεί τεχνητά κατά το παρελθόν. Η λεκάνη της Λίμνης βρίσκεται σε πολύ μικρή απόσταση από τον αστικό πυρήνα των τριών δήμων με αποτέλεσμα να υπόκειται σε σημαντικές ανθρωπογενείς πιέσεις. Το μεγαλύτερο μέρος της περιοχής, περίπου 96,8%, εμπίπτει στα διοικητικά όρια Παραλιμνίου, ενώ κατά πολύ μικρότερο ποσοστό εμπίπτει στα διοικητικά όρια του δήμου Σωτήρας (3%) και Δερύνειας (0,2%).</p> <p>Η Λίμνη χαρακτηρίστηκε το 2012 ως Ζώνη Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ) βάσει της Οδηγίας 2009/147/ΕΚ για τα Άγρια Πτηνά λόγω των σημαντικών ειδών και πληθυσμών πτηνοπανίδας που φιλοξενεί. Την ίδια χρονική περίοδο καθορίστηκε βάσει της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ για τους Οικότοπους, ως ΤΚΣ και κατόπιν ως ΕΖΔ βάσει υπουργικού διατάγματος, κυρίως λόγω της παρουσίας στη λίμνη του ενδημικού υποείδους νερόφιδου <i>Natrix natrix cyprica</i> αλλά και λόγω της παρουσίας σημαντικών ειδών χλωρίδας καθώς και σπάνιων οικοτόπων.</p>

Σχήμα 3.1-1: Χάρτης προσανατολισμού της περιοχής ΖΕΠ "Λίμνη Παραλιμνίου".

3.2 Γεωλογικά και εδαφολογικά χαρακτηριστικά περιοχής

Η λεκάνη της λίμνης, η οποία βρίσκεται σε πολύ μικρή απόσταση από τον αστικό πυρήνα των τριών δήμων, αποτελεί το χαμηλότερο σημείο της περιοχής και για το λόγο αυτό δέχεται απορροές από τις γύρω περιοχές. Αποτελεί μια σχετικά επίπεδη περιοχή με ήπιο τοπογραφικό ανάγλυφο, που γεωλογικά εμπίπτει στη γεωλογική ζώνη¹ της Ιζηματογενούς Ακολουθίας Τροόδους με σημαντικές εμφανίσεις μπετονιτικών αργίλων και με ενστρώσεις υπόλευκου ηφαιστειοκλαστικού ψαμμίτη του σχηματισμού Κανναβιού². Οι εκτάσεις γύρω από τη Λίμνη αποτελούνται, στο μεγαλύτερο μέρος τους, από βιοασβεστιτικούς και άλλους ψαμμίτες, ιλύες, χαλίκια, αμμούχες μάργες, μάργες, ασβεστόλιθους και κροκαλοπαγή, του σχηματισμού Λευκωσίας .

Σύμφωνα με τον εδαφολογικό χάρτη της Κύπρου (FAO, 1998), τα εδάφη στην περιοχή της Λίμνης Παραλιμνίου είναι του τύπου των Regosols (RG.gr) – Gypsisols (GY.le), ο οποίος περιλαμβάνει εδάφη με μικρό βαθμό εδαφογένεσης (Regosols) και εδάφη των ξηρών περιοχών (Gypsisols). Τα Regosols είναι πολύ ελαφρά ανεπτυγμένα ορυκτά εδάφη σε χαλαρά υλικά τα οποία έχουν μόνο ένα επιφανειακό ορίζοντα ώχρας (ochric) και δεν είναι πολύ ξέβαθα (Leprosols) , αμμούχα (Arenosols) ή με ιδιότητες των Fluvisols. Αναπτύσσονται σε περιοχές που βρίσκονται υπό διάβρωση, ιδιαίτερα σε ξηρές και ημί-ξηρές περιοχές και σε ορεινές περιοχές και χαρακτηρίζονται από χαμηλή συγκράτηση υγρασίας. Τα Gypsisols είναι εδάφη με σημαντική δευτερογενή συνάθροιση γύψου (CaSO₄.2H₂O). Τα εδάφη αυτά βρίσκονται στα ξηρότερα μέρη της ζώνης ξηρού κλίματος (arid) που εξηγεί γιατί συνήθως αυτά ονομάζονται εδάφη Ερήμου. Ο τύπος RG.gr-GY.le καταλαμβάνει σχεδόν το σύνολο του πυθμένα της Λίμνης. Το μητρικό υλικό του εδάφους αποτελείται από γύψο με ασβεστούχες μάργες και περιέχει ανθρακικό ασβέστιο (CaCO₃). Περιμετρικά της Λίμνης απαντούν οι ακόλουθες κατηγορίες εδαφών:

- Εδάφη Luvisols (LV.cc-LV.vr.cr). Πρόκειται για εδάφη μέτριας ανάπτυξης των εύκρατων κυρίως περιοχών. Ο τύπος LV.cc-LV.vr.cr καταλαμβάνει πολύ μικρό μέρος της περιοχής ΖΕΠ. Αλλουβιακή άμμος, ιλύς, χαλίκια και άργιλοι αποτελούν το μητρικό υλικό του εδάφους το οποίο περιέχει αργιλικά ορυκτά (clay minerals).
- Εδάφη Leprosols (LP.li)-Calcisols (CL.ptp). Πρόκειται για εδάφη με μεγάλη επίδραση του μητρικού υλικού. Ο τύπος (LP.li-CL.ptp) καταλαμβάνει επίσης πολύ μικρό ποσοστό της περιοχής. Το μητρικό υλικό του εδάφους αποτελείται από χαλίκια, άμμο και ιλύ του πλειστοκαίνου και περιέχει ανθρακικό ασβέστιο (CaCO₃).
- Εδάφη Calcisols (CL.ptp)-Luvisols (LV.cr.ca). Ο τύπος αυτός καταλαμβάνει επίσης πολύ μικρό ποσοστό της Λίμνης. Το μητρικό υλικό του εδάφους αποτελείται από βιοασβεστίτες, ψαμμίτες και αμμώδεις μάργες και περιέχει ανθρακικό ασβέστιο (CaCO₃).

¹ Ελληνικό Κέντρο Βιοτόπων - Υγροτόπων (2011): Σχέδιο Διαχείρισης της περιοχής CY3000008 «Λίμνη Παραλιμνίου». Τμήμα Περιβάλλοντος

² ΤΓΕ: Γεωλογικός Χάρτης της Κύπρου, 1:250.000 ΥΓΦΠ&Π

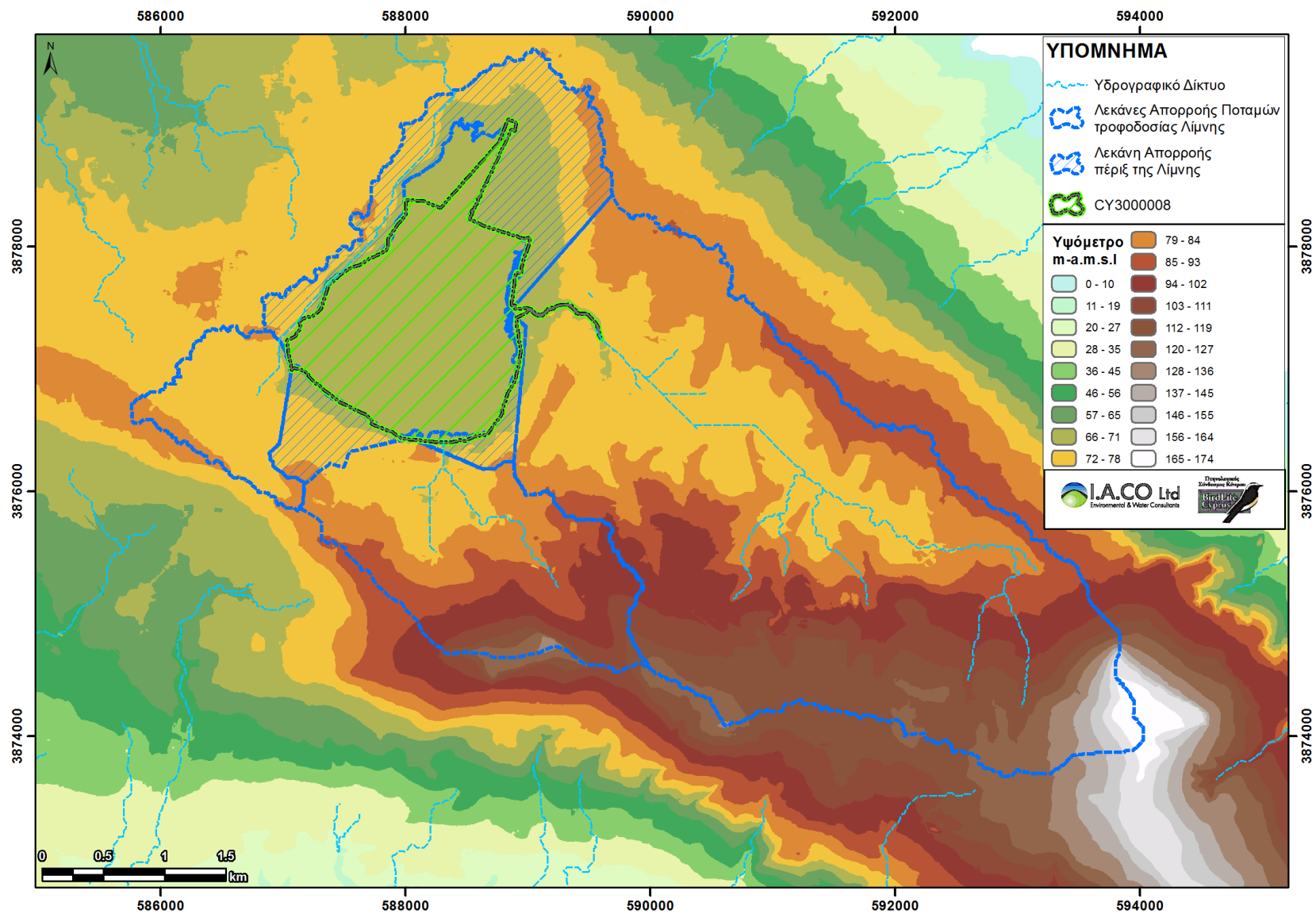
3.3 Υδρολογία - Υδατικοί πόροι

Το μεγαλύτερο ποσοστό της εισροής νερού στη Λίμνη οφείλεται κυρίως στην απορροή του ποταμού Βαθύ στο ανατολικό μέρος της λίμνης και λιγότερο στην απορροή του ποταμού Βουνί στο όριο της περιοχής στη περιοχή Σωτήρας. Μικρή συνεισφορά υπάρχει και από τη λεκάνη απορροής που περιβάλλει τη Λίμνη αλλά και από την άμεση συμβολή της βροχής που προσπίπτει κατευθείαν στη λεκάνη της Λίμνης (IACO Ltd, 2013). Μεγάλο μέρος των ομβρίων υδάτων των Δήμων Παραλιμνίου και Σωτήρας καταλήγουν στη Λίμνη είτε μέσω του δικτύου ομβρίων είτε από επιφανειακές απορροές.

Το υδρολογικό καθεστώς της Λίμνης Παραλιμνίου είναι έντονα επηρεασμένο από έργα αποστράγγισης, αλλά και από σημαντικές αλλαγές στις χρήσεις γης στην περίμετρο της περιοχής. Παρά το ότι η τοπογραφία της Λίμνης Παραλιμνίου συνηγορεί στην άποψη ότι ήταν πάντα μια αβαθής λιμναία και ελώδης έκταση, με σημαντική εποχική διακύμανση των υδάτων της, τα έργα αποστράγγισης τα οποία πραγματοποιήθηκαν επί Αγγλοκρατίας και μετέπειτα, έπαιξαν καθοριστικό ρόλο στην υποβάθμιση της υδρολογικής κατάστασής της. Σήμερα, η Λίμνη όταν είναι πλήρης, έχει βάθος νερού περίπου 0,9 m και χωρητικότητα 2 000 000 κυβικά μέτρα. Λόγω της μεγάλης της έκτασης, το περιορισμένο βάθος νερού, σε συνδυασμό με ψηλές εξατμίσεις και τις εκροές νερού από αυτή, η Λίμνη είναι ξηρή τους καλοκαιρινούς μήνες. Στα δυτικά και νοτιοδυτικά της Λίμνης υπάρχουν λιμνία που κατασκευάστηκαν με εκσκαφή και στα οποία συντηρείται ποσότητα νερού καθ' όλη σχεδόν τη διάρκεια του έτους. Τα λιμνία αυτά αποτελούν και το βασικό ενδιαίτημα του νερόφιδου *Natrix natrix cypriaca*. Πρόσφατα, το Τμήμα Περιβάλλοντος πραγματοποίησε επιπρόσθετες εκσκαφές με στόχο την ενίσχυση του ενδιαιτήματος αυτού με την δημιουργία μεγαλύτερης επιφάνειας νερού και την φυσική ενίσχυση της βλάστησης.

Με στόχο την αξιοποίηση των υδάτινων πόρων της Λίμνης η Κυβέρνηση³ κατασκεύασε το 1963 ανοικτό κανάλι μήκους 11.260 m με κλίση περίπου 0,1% και παροχετευτική ικανότητα 1000m³/h, από την άκρη του λαγουμιού (σήραγγας που κατασκευάστηκε το 1893 για σκοπούς κένωσης της λίμνης) μέχρι την τοποθεσία Παναγιά, με σκοπό τη μεταφορά του νερού για τεχνητό εμπλουτισμό του υδροφορέα που βρίσκεται στην παραλιακή ζώνη νότια του Δήμου Παραλιμνίου μέσω 32 μικρών εμπλουτιστικών φραγμάτων. Σήμερα, μεγάλες ποσότητες νερού απορρέουν εκτός της λίμνης μέσω της σήραγγας, λόγω του ότι η εκροή νερού ρυθμίζεται με την τοποθέτηση όγκων χώματος εντός του καναλιού εκροής. Αυτός είναι ο σημαντικότερος λόγος για τον οποίο η υδροπερίοδος της λίμνης είναι μικρή.

³ Ηλιάννα Τόφα- Χρηστίδου (2004): «Λίμνη Παραλιμνίου», ΤΑΥ, Επαρχιακό Γραφείο Λάρνακας

Σχήμα 3.3-1: Χάρτης υδρομορφολογικών χαρακτηριστικών της περιοχής ΖΕΠ "Λίμνη Παραλιμνίου".

3.4 Περιγραφή πτηνοπανίδας της περιοχής

Η ΖΕΠ «Λίμνη Παραλιμνίου» είναι ένας από τους ελάχιστους φυσικούς υγροβιότοπους της Κύπρου, και διατηρεί ιδιαίτερη αξία για τη πτηνοπανίδα, αν και έχει υποστεί αρκετές επεμβάσεις και αρκετή υποβάθμιση τα τελευταία χρόνια. Η λίμνη είναι εποχιακή και υφάλμυρη και οι αριθμοί των πουλιών που τη χρησιμοποιούν, ιδιαίτερα για φωλεοποίηση αλλά και κατά το χειμώνα και στην αποδημία, εξαρτώνται από τα επίπεδα νερού στη λίμνη. Με μια σωστή διαχείριση, η Λίμνη Παραλιμνίου θα μπορούσε να φιλοξενήσει πολύ πιο μεγάλους αριθμούς πουλιών, πολύ πιο τακτικά.

Παρά την εποχικότητα και την υποβάθμιση της Λίμνης Παραλιμνίου, η περιοχή φιλοξενεί εντυπωσιακό πλούτο πτηνοπανίδας, όπως διαφαίνεται από τις τακτικές συστηματικές καταγραφές που γίνονται στην περιοχή από την Υπηρεσία Θήρας και Πανίδας και από τον Πτηνολογικό Σύνδεσμο Κύπρου, αλλά και από μη-συστηματικές καταγραφές που γίνονται από μέλη του Πτηνολογικού. Συνολικά στη ΖΕΠ Λίμνη Παραλιμνίου έχουν καταγραφεί 186 είδη πτηνών (Παράρτημα II).

Τα τρία είδη πτηνών για τα οποία καθορίστηκε η Λίμνη Παραλιμνίου ως ΖΕΠ είναι η **Πελλοκατερίνα *Vanellus spinosus***, ο **Καλαμοκαννάς *Himantopus himantopus*** και το **Νανοπλουμίδι *Charadrius alexandrinus***. Και τα τρία αυτά είδη είναι είδη προτεραιότητας που χρήζουν προστασίας και διατήρησης στην ΕΕ (Παράρτημα I της Οδηγίας 2009/147/ΕΚ) και φωλιάζουν στη Λίμνη Παραλιμνίου σε αριθμούς που είναι σημαντικοί σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης. Και τα τρία είδη χαρακτηρισμού τρέφονται κυρίως ασπόνδυλα και ιδιαίτερα έντομα.

Η ΖΕΠ Λίμνη Παραλιμνίου είναι σταθερά ανάμεσα στις πιο σημαντικές περιοχές αναπαραγωγής στην Κύπρο και για τα τρία αυτά υδρόβια είδη και δυνητικά θα μπορούσε να ήταν ακόμα πιο σημαντική για τα είδη αυτά, μέσα από την εφαρμογή μιας σωστής διαχείριση του υδροβιότοπου.

Εκτός από τα τρία υδρόβια είδη χαρακτηρισμού, ένα άλλο είδος του Παραρτήματος I της Οδηγίας 2009/147/ΕΚ που φωλιάζει τακτικά και αποτελεί ενδημικό είδος της Κύπρου (δηλαδή είναι είδος που φωλιάζει μόνο στη Κύπρο και πουθενά αλλού στο κόσμο) είναι η Σκαλιφούρτα *Oenanthe cyprica*. Η Σκαλιφούρτα είναι μικρό εντομοφάγο είδος (14-16εκ.) που ανήκει στην οικογένεια των Πετροκλήδων (*Oenanthe*). Φωλιάζει σε όλους τους βιότοπους της Κύπρου και εγκαταλείπει το νησί το χειμώνα, μεταναστεύοντας στην Αφρική.

Πέραν των πιο πάνω, άλλα 67 είδη του Παραρτήματος I παρατηρούνται στην περιοχή κατά τη μετανάστευση (την άνοιξη και το φθινόπωρο) ή για να διαχειμάσουν. Αξιοσημείωτα ανάμεσα σε αυτά είναι τα ακόλουθα υδρόβια είδη: Βουρωδιός *Botaurus stellaris*, Χιονάτη *Egretta garzetta*, Χανούμισσα *Ardea alba*, Νανορωδιός *Ixobrychus minutus*, Νυχτοκόρακας *Nycticorax nycticorax*, Βορτακοφάς *Ardeola ralloides*, Φλαμίνγκο *Phoenicopterus roseus*, Κουταλάς *Platalea leucorodia*, Χαλκόκοτα *Plegadis falcinellus*, Καστανόπαπια *Tadorna ferruginea*, Βαλτόπαπια *Aythya nyroca*, Μικροπουλάδα *Porzana parva*, Γερανός *Grus grus*, Αβοκέτα *Recurvirostra avosetta*, Χρυσοπλουμίδι *Pluvialis apricaria* και Μαχητής *Philomachus pugnax*.

Υπάρχουν επίσης 115 άλλα είδη (κυρίως μεταναστευτικά και υδρόβια πουλιά) τα οποία εμφανίζονται τακτικά στη ΖΕΠ Λίμνη Παραλιμνίου και δεν ανήκουν στο Παράρτημα I της

Οδηγίας των Αγρίων Πτηνών. Από αυτά τα είδη, 21 φωλιάζουν στη ΖΕΠ, με τα πιο αξιοσημείωτά είδη να είναι η Φραγκολίνα *Francolinus francolinus*, είδος που δεν φωλιάζει σε άλλη Ευρωπαϊκή χώρα πέραν της Κύπρου, και το συγγενικό είδος του Νανοπλουμιδιού, το Λιμνοπλουμίδι *Charadrius dubius*. Αν και δεν είναι είδος του Παραρτήματος Ι της Οδηγίας για τα Πουλιά, το Λιμνοπλουμίδι είναι είδος που φωλιάζει σπάνια και σε λίγες περιοχές της Κύπρου.

Συνολικά στη ΖΕΠ Λίμνη Παραλιμνίου έχουν καταγραφεί 186 είδη. Στο Παράρτημα ΙΙ παρουσιάζεται πίνακας με τα είδη πτηνών που είχαν καταγραφεί στη ΖΕΠ Λίμνη Παραλιμνίου μέχρι τα μέσα του 2015.

3.5 Οικότοποι, χλωρίδα και πανίδα της περιοχής

3.5.1 Οικότοποι

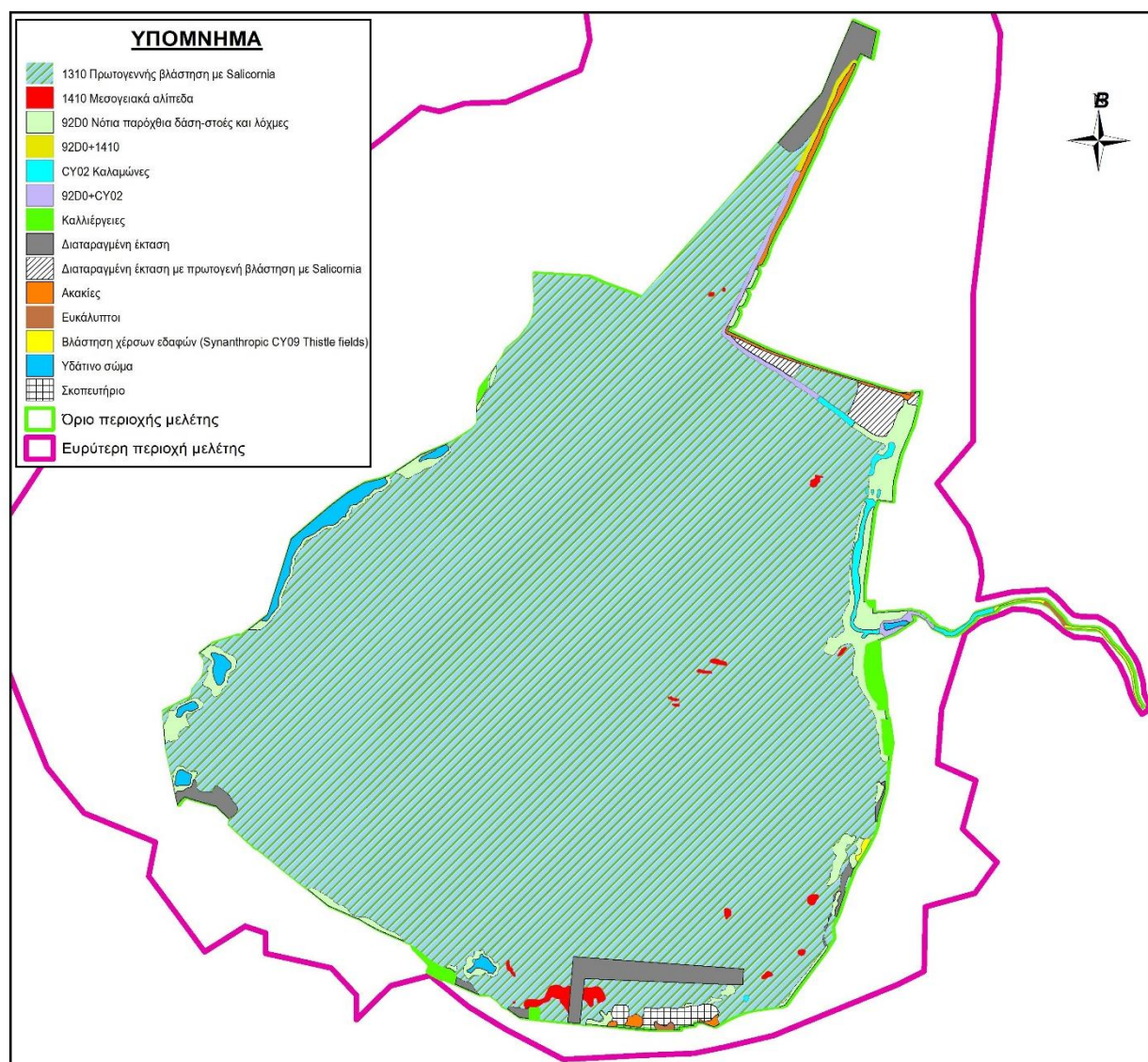
Η περιοχή ΖΕΠ "Λίμνη Παραλιμνίου" καλύπτεται από βλάστηση αντιπροσωπευτική των αλμυρών και υφάλμυρων υγρότοπων (ελών και λιμνών) και παρόχθια βλάστηση. Λόγω της αλατότητας, μόνο μικρός αριθμός οικοτόπων απαντά στην περιοχή (Εικόνα 3.5-2). Από τους οικοτόπους αυτούς, τρεις περιλαμβάνονται στο Παράρτημα Ι της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ.

Σύμφωνα με το διαχειριστικό σχέδιο της ΕΖΔ:

- το 90% της Λίμνης (247 εκτάρια) καλύπτεται από αλόφιλες-νιτρόφιλες φυτοκοινωνίες πρωτογενούς βλάστησης με *Salicornia* και άλλα μονοετή είδη των λασπωδών και αμμωδών ζωνών (τύπος οικοτόπου **1310 Salicornia and other annuals colonizing mud and sand**)
- στις πιο υγρές θέσεις απαντούν φυτοκοινωνίες των αλμυρών λιβαδιών [τύπος οικοτόπου **1410 Μεσογειακά αλίπεδα-Mediterranean salt meadows (Juncetalia maritimi)**]
- Γύρω από λιμνία και στις όχθες καναλιών που εισρέουν στη Λίμνη, η βλάστηση αποτελείται από παρόχθια δάση-στοές με αρμυρίκια όπου κυριαρχεί το είδος *Tamarix tetragyna* [τύπος οικοτόπου **92D0 Νότια παρόχθια δάση-στοές και λόχμες - Southern riparian galleries and thickets (Nerio-Tamaricetea)**].
- Κατά τόπους, κυρίως στην περίμετρο της λίμνης, η παρόχθια βλάστηση αναμιγνύεται με καλαμώνες [**CY02 Reedbeds and sedgebeds (Phragmition australis, Scirpion maritimi)**].

Εικόνα 3.5-1: Άποψη οικοτόπου με αλονιτρόφιλες φυτοκοινωνίες (Φώτο: I.A.CO Ltd).

Εικόνα 3.5-2: Χάρτης οικοτόπων της περιοχής ΖΕΠ "Λίμνη Παραλιμνίου" (Πηγή: Χατζηχαραλάμπος Ε. 2011)

3.5.2 Χλωρίδα και πανίδα περιοχής

Πέραν των οικοτόπων, σημαντική αξία έχουν και τα είδη χλωρίδας της περιοχής. Σύμφωνα με τα πιο πρόσφατα στοιχεία (Χατζηχαραλάμπος Ε., 2011), η χλωρίδα της περιοχής είναι σχετικά περιορισμένη και όπως ήδη αναφέρθηκε, χαρακτηριστική των ελών και των αλμυρών λιβαδιών που ωστόσο εμπλουτίζεται με είδη της παρόχθιας βλάστησης. Τα σημαντικότερα είδη φυτών της περιοχής ΖΕΠ αφορούν στα σπάνια είδη *Crypsis aculeata* και *Crypsis factorovskyi* τα οποία περιλαμβάνονται στο Κόκκινο Βιβλίο της Χλωρίδας της Κύπρου και το ενδημικό είδος *Oenothera cypriota*.

Αν και η πανίδα της περιοχής (Πίνακας 3.5-1) δεν έχει μελετηθεί εξαντλητικά, με εξαίρεση την πτηνοπανίδα και το κυπριακό νερόφιδο, σύμφωνα με τις καταγραφές που έγιναν στο πλαίσιο του Διαχειριστικού Σχεδίου του ΕΖΔ, στην περιοχή απαντούν οκτώ (8) είδη θηλαστικών, δέκα (10) είδη σαυρών, πέντε (5) είδη φιδιών και τρία (3) είδη αμφιβίων, ενώ πρόσφατα καταγράφηκε και το καρκινοειδές *Triops cancrivorus* (Tziortzis et al., 2014) το οποίο αποτελεί σημαντική πηγή τροφής για μεγαλύτερα είδη πτηνών.

Πίνακας 3.5-1: Είδη πανίδας που απαντούν στην περιοχή ΖΕΠ "Λίμνη Παραλιμνίου" (τροπότ. από Χατζηχαράλαμπος Ε., 2011)

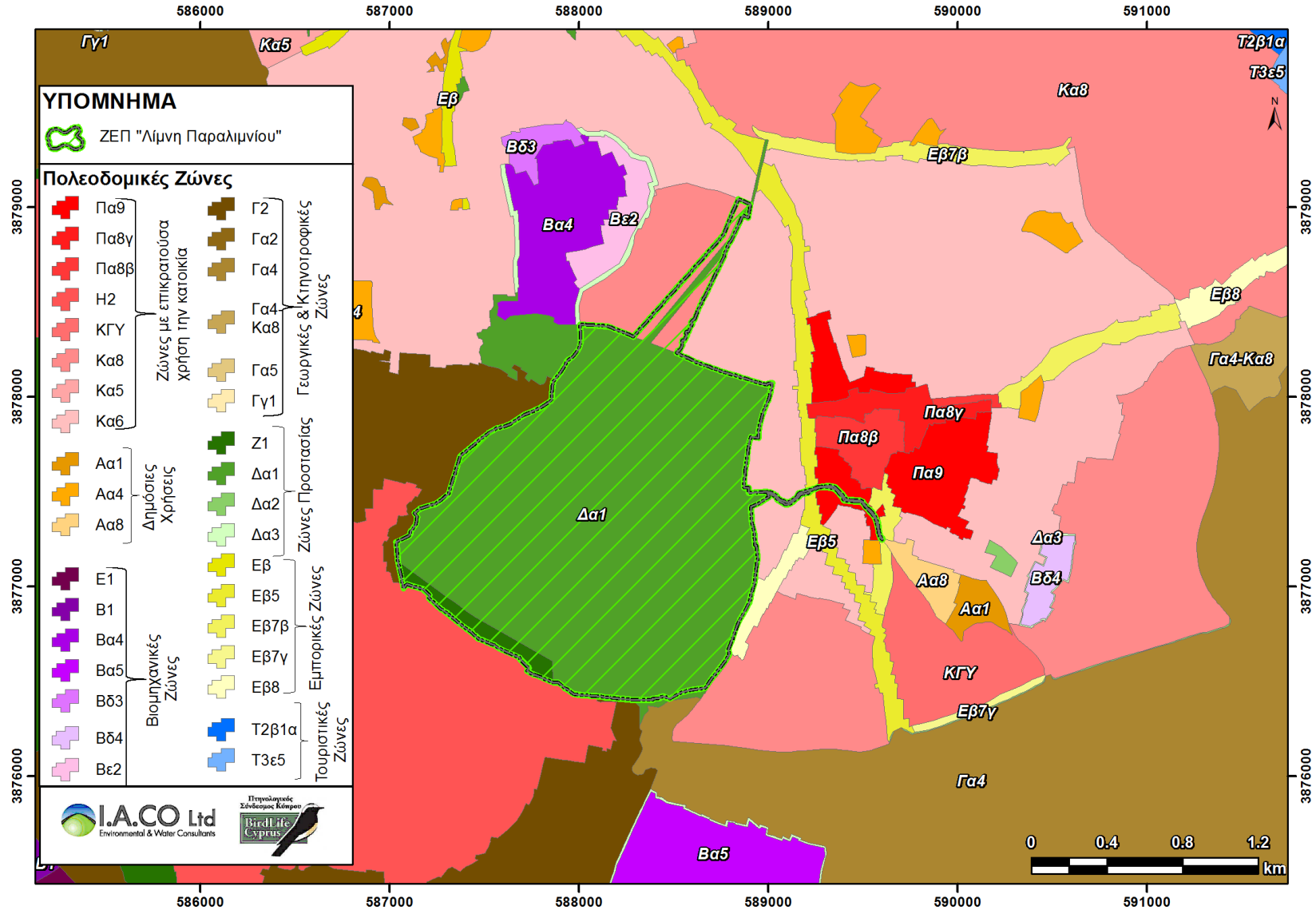
Επιστημονική ονομασία	Κοινό όνομα	Καθεστώς προστασίας		Κατ. Διατ. (IUCN)	Ενδημικό
		92/43/ΕΟΚ	Bern		
Θηλαστικά					
<i>Hemiechinus auritus dorotheae</i>	Ασιατικός σκαντζόχοιρος				*
<i>Crocidura russula cypria</i>	Κυπριακή μυγαλή		II		*
<i>Pipistrellus kuhlii</i>	Λευκονυχτερίδα	Γ	II		
<i>Rhinolophus hipposideros</i>	Μικρός ρινόλοφος	Β, Γ	II		
<i>Tadarida teniotis</i>	Νυχτονόμος	Γ	II		
<i>Lepus europaeus cyprius</i>	Λαγός		III		*
<i>Vulpes vulpes indutus</i>	Αλεπού				*
Αμφίβια					
<i>Hyla savignyi</i>	Δενδροβάτραχος				
<i>Pseudepidalea viridis</i>	Πράσινος Φρύνος	Γ	II		
<i>Pelophylax bedriagae</i>	Λιμνοβάτραχος		III		
Ερπετά					
Σαύρες					
<i>Chamaeleo chamaeleon recticrista</i>	Χαμαιλέοντας	Γ	II		
<i>Laudakia stellio cypriaca</i>	Κουρκουτάς	Γ	III		*
<i>Cyrtopodion kotschyi</i>	Μισιαρός	Γ	II		*
<i>Hemidactylus turcicus</i>	Σαμαμίθιον		III		
<i>Ablepharus budaki</i>	Αβλέφαρος	Γ	II		*
<i>Chalcides ocellatus</i>	Βυζάστρα	Γ	III		
<i>Trachylepis vittata</i>	Ραβδωτή Σαύρα		III		
<i>Acanthodactylus schreiberi</i>	Αμμόσαυρα		III	EN	*
<i>Ophisops elegans schlueteri</i>	Αλιζαύρα	Γ	III		*
<i>Phoenicolacerta laevis troodica</i>	Σαύρα του Τροόδους		III		*
Φίδια					
<i>Dolichophis jugularis</i>	Μαύρο Φίδι	Γ	III		
<i>Hemorrhois numifer</i>	Δρώπις	Γ	III		
<i>Malpolon monspessulanus</i>	Σαπίτης		III		
<i>Natrix natrix cypriaca</i>	Κυπριακό νερόφιδο	Β, Γ	III		*
<i>Macrovipera lebetina lebetina</i>	Φίνα	Γ	II		
Καρκινοειδή					
<i>Triops cancriformis</i>	Τρίοψ				
<p>92/43/ΕΟΚ: Β: Το είδος περιλαμβάνεται στο παράρτημα II της Κοινοτικής Οδηγίας 92/43. Γ: Το είδος περιλαμβάνεται στο παράρτημα IV της Κοινοτικής Οδηγίας 92/43.</p> <p>Bern: II: περιλαμβάνεται στο Παρ. II της σύμβασης της Βέρνης. III: περιλαμβάνεται στο παράρτημα III της σύμβασης της Βέρνης.</p> <p>IUCN: EN: (Endangered): ΚΙΝΔΥΝΕΥΟΝΤΑ. Υψηλός κίνδυνος εξαφάνισης στο άμεσο μέλλον</p>					

3.6 Πολεοδομικό καθεστώς περιοχής

Σύμφωνα με τη Δήλωση Πολιτικής το μεγαλύτερο μέρος της περιοχής μελέτης (93,8%) αποτελεί Ζώνη Προστασίας Δα1 (Πίνακας 3.6-1 και Σχήμα 3.6-1) και μικρό τμήμα στο νότιο τμήμα αποτελεί ζώνη προστασίας Ζ1 (2,7%). Στο βόρειο τμήμα της περιοχής, παραπλεύρως του καναλιού εξόδου της λίμνης, μικρό μέρος της περιοχής ΖΕΠ αποτελεί ζώνη κατοικίας Κα8 (3,2%). Στην ευρύτερη περιοχή, εντός της λεκάνης απορροής υπάρχει ποικιλία πολεοδομικών ζωνών. Επικρατούν οι πυρήνες συνεχούς αστικής δόμησης και άλλες παρεμφερείς οικιστικές ζώνες περιμετρικά της περιοχής μελέτης που ουσιαστικά αποτελούν και τους οικιστικούς πυρήνες Παραλιμνίου και Σωτήρας, ζώνες εμπορικών δραστηριοτήτων και άλλων κεντρικών λειτουργιών, γεωργικές ζώνες, βιοτεχνικές ζώνες κτλ. Όμως, σημειώνεται ότι η λεκάνη απορροής της λίμνης, η οποία αποτελεί μια σημαντική παράμετρο που πρέπει να αξιολογηθεί για τους σκοπούς του διαχειριστικού σχεδίου, έχει ενταχθεί στο μεγαλύτερο της ποσοστό σε οικιστικές ζώνες.

Πίνακας 3.6-1: Πολεοδομικό καθεστώς εντός της περιοχής μελέτης (Πηγή: Στοιχεία Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως)

Κωδική Ονομασία	Περιγραφή	Ποσοστό περιοχής ΖΕΠ	Συντελεστής Δόμησης	Μέγιστος Αριθμός Ορόφων	Μέγιστο Ύψος (m)	Συντελεστής Κάλυψης
Δα1	Ζώνη Προστασίας	93,8%	0,005	1	5	0,005
Κα8	Περιοχές με επικρατούσα χρήση την κατοικία	3,4%	0,60	2	8,3	0,35
Ζ1	Ζώνη Προστασίας	2,7%	0,03	1	5	0,03
Πα9, Κα6, Η2, Εβ5, Γ2	Λοιπές ζώνες	0,13%	-	-	-	-

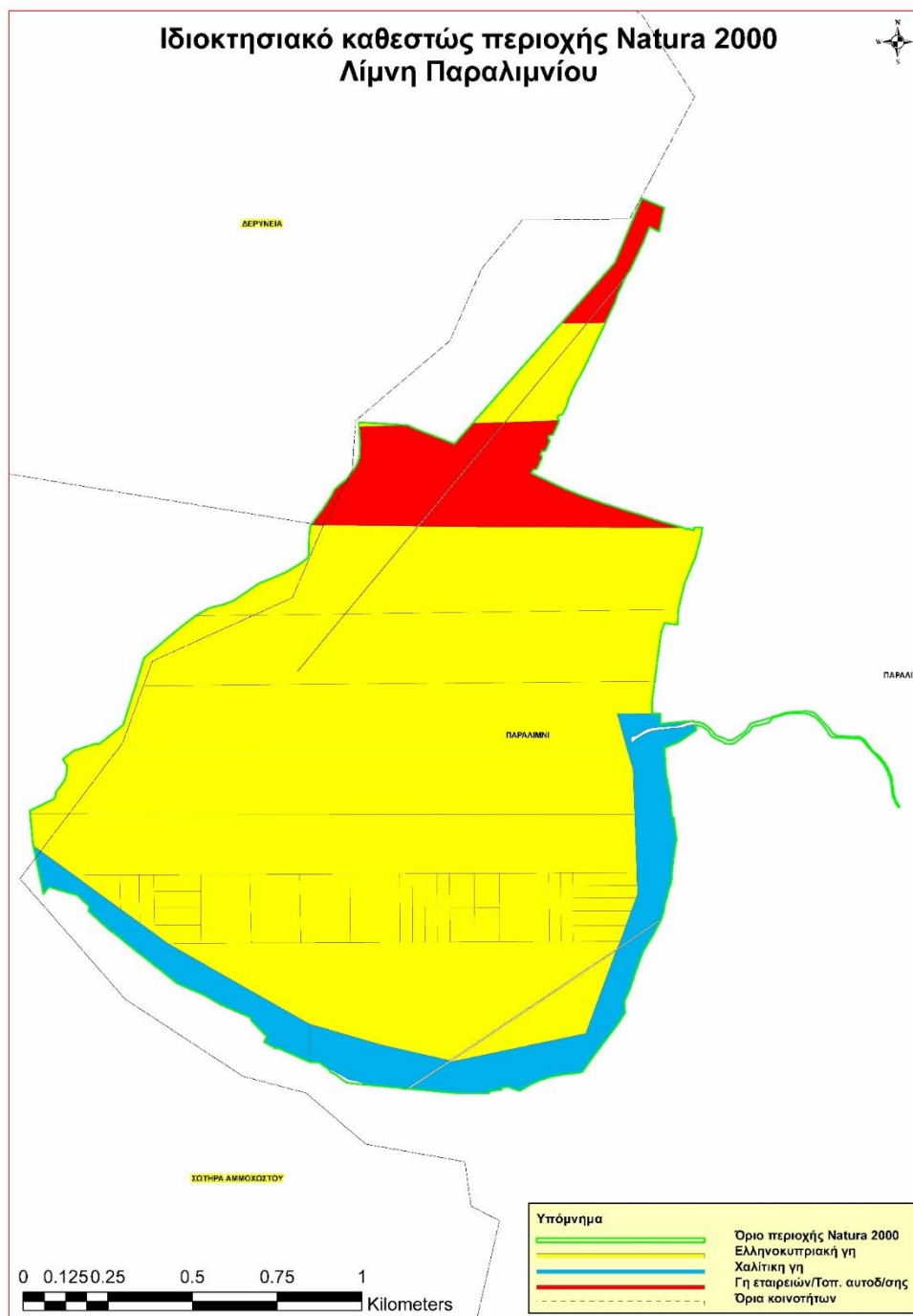

Σχήμα 3.6-1: Χάρτης πολεοδομικών ζωνών της περιοχής ΖΕΠ "Λίμνη Παραλιμνίου" (Πηγή: Στοιχεία Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως).

3.7 Ιδιοκτησιακό καθεστώς περιοχής

Το μεγαλύτερο ποσοστό της περιοχής ΖΕΠ αποτελείται από τη λεκάνη της Λίμνης Παραλιμνίου, ενώ ένα πολύ μικρό ποσοστό της περιοχής αφορά εκτάσεις περιμετρικά της Λίμνης και μέρος του ποταμού Βαθύ (Σχήμα 3.7-1). Το συντριπτικό ποσοστό της γης αποτελεί ιδιωτικά τεμάχια και το υπόλοιπο αφορά χαλίτικη γη. Πιο συγκεκριμένα:

- Ιδιωτική γη 89,7%
- Κρατική γη 10,3%

Σχήμα 3.7-1: Χάρτης ιδιοκτησιακού καθεστώτος της περιοχής ΖΕΠ "Λίμνη Παραλιμνίου" (Πηγή: Στοιχεία που δόθηκαν από Υπηρεσία Θήρας και Πανίδα, πρωτογενής πηγή: Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας).

3.8 Χρήσεις γης

3.8.1 Κύριες κοινωνικοοικονομικές δραστηριότητες εντός της περιοχής

Παρά το γεγονός ότι η περιοχή ΖΕΠ αποτελείται κατά 89,7% από ιδιωτικά τεμάχια, το γεγονός ότι αυτή ουσιαστικά αποτελεί τη λεκάνη της Λίμνης, έχει ως αποτέλεσμα να περιλαμβάνει πολύ μικρές καλλιεργήσιμες εκτάσεις, οι οποίες εντοπίζονται αποκλειστικά στην περίμετρο της λίμνης. Σύμφωνα με τα στοιχεία του ΚΟΑΠ (2015) οι εκτάσεις αυτές στη συντριπτική πλειοψηφία τους αφορούν σιτηρά (Πίνακας 3.8-1)

Πίνακας 3.8-1: Καλλιεργήσιμες εκτάσεις ανά είδος καλλιέργειας εντός της ΖΕΠ (Πηγή: Ετοιμάστηκαν από Υπηρεσία Θήρας και Πανίδας. Πρωτογενής στοιχεία και δεδομένα από ΚΟΑΠ-2015).

ΠΕΡΙΟΧΗ	ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΕΚΤΑΣΗ ΖΕΠ (εκτάρια)	ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΕΠΙΛΕΞΙΜΗ ΕΚΤΑΣΗ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΤΕΜΑΧΙΩΝ ΕΝΤΟΣ ΖΕΠ, (ΚΟΑΠ / 2015 - σε εκτάρια)	ΣΙΤΗΡΑ	ΆΛΛΟ
ΛΙΜΝΗ ΠΑΡΑΛΙΜΝΙΟΥ	273	0,9	0,8	0,1

Πέραν των πιο πάνω όμως, δεν υπάρχουν δραστηριότητες εντός της περιοχής ΖΕΠ, με εξαίρεση τη λειτουργία σκοπευτηρίου της Σκοπευτικής Οργάνωσης Επαρχίας Αμμοχώστου, μέρος του οποίου εμπίπτει εντός των ορίων της περιοχής ΖΕΠ και το πεδίο βολής του οποίου έχει κατεύθυνση προς τη λεκάνη της λίμνης.

Σύμφωνα με στοιχεία του 2015, ποσοστό 71% της περιοχής αποτελεί απαγορευμένη περιοχή κυνηγιού (βλ. Σχήμα 3.8-1). Στο μέρος αυτό της λίμνης απαγορεύεται ολόχρονα το κυνήγι, ενώ σε καθορισμένες περιοχές της λεκάνης το κυνήγι επιτρέπεται, μόνο κατά τη διάρκεια των μηνών Νοεμβρίου- Δεκεμβρίου.

Σύμφωνα με το χάρτη χρήσεων γης CORINE 2012, πέραν του υδατικού σώματος που καταλαμβάνει το συντριπτικό ποσοστό της ΖΕΠ, στην περιοχή υπάρχει πολύ μικρή έκταση που καταλαμβάνεται από ασυνεχή αστικό ιστό, καλλιέργειες με σημαντικές εκτάσεις φυσικής βλάστησης καθώς και καλλιεργήσιμες εκτάσεις με διάσπαρτα υποστατικά.

3.8.2 Κύριες κοινωνικοοικονομικές δραστηριότητες εκτός ή/και στις παρυφές της περιοχής

Περιμετρικά της περιοχής ΖΕΠ υπάρχει έντονη οικιστική ανάπτυξη λόγω της παρουσίας κυρίως του Δήμου Παραλιμνίου, ενώ και στα όρια της περιοχής έχουν πρόσφατα αδειοδοτηθεί οικιστικά οικοπέδα. Παράλληλα, στην περίμετρο της λίμνης και κυρίως στο δυτικό της όριο υπάρχουν μη αρδευόμενες γεωργικές εκμεταλλεύσεις καθώς και βιομηχανία παρασκευής έτοιμου σκυροδέματος.

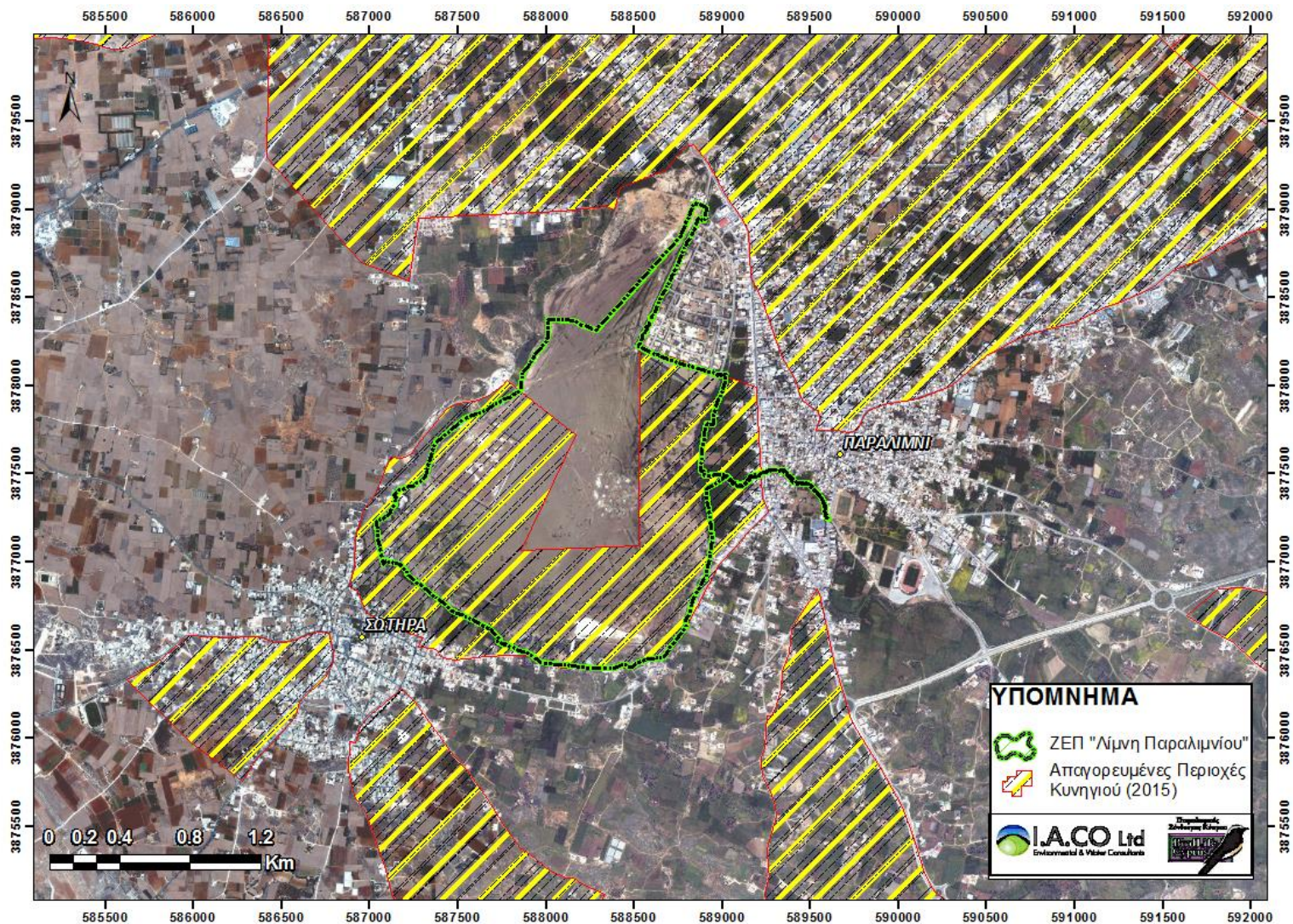
Η ευρύτερη περιοχή της λεκάνης απορροής, περιλαμβάνει μεγάλες εκτάσεις αρδευόμενων και μη αρδευόμενων καλλιεργειών, αστικές περιοχές, αγροτικές περιοχές με διάσπαρτες οικοδομές, βιοτεχνική ζώνη καθώς και εκτάσεις με φυσική βλάστηση.

3.8.3 Υποδομές

Εντός της περιοχής ΖΕΠ δεν υπάρχουν υποδομές με εξαίρεση μέρος των υποδομών του σκοπευτηρίου. Το σκοπευτήριο το οποίο χωροθετείται στα νότια όρια της Λίμνης, σε κρατικό τεμάχιο, περιλαμβάνει κτιριακές εγκαταστάσεις. Όπως αναφέρθηκε όμως, η περιοχή συνορεύει άμεσα με την αστική περιοχή του Δήμου Παραλιμνίου και του Δήμου Σωτήρας με

αποτέλεσμα πλησίον των ορίων της ΖΕΠ να υπάρχει ανθρωπογενής δραστηριότητα, οικιστική ανάπτυξη, πρωτεύον οδικό δίκτυο και σχετικές υπηρεσίες (π.χ. σταθμοί καυσίμων), δίκτυο ηλεκτρισμού και άλλες σχετικές υποδομές αστικών περιοχών. Παράλληλα στο βόρειο όριο εντός της Λίμνης, έχει παραχωρηθεί άδεια το 2010 για διαχωρισμό 300 οικοπέδων για την ανέγερση οικιστικών μονάδων.

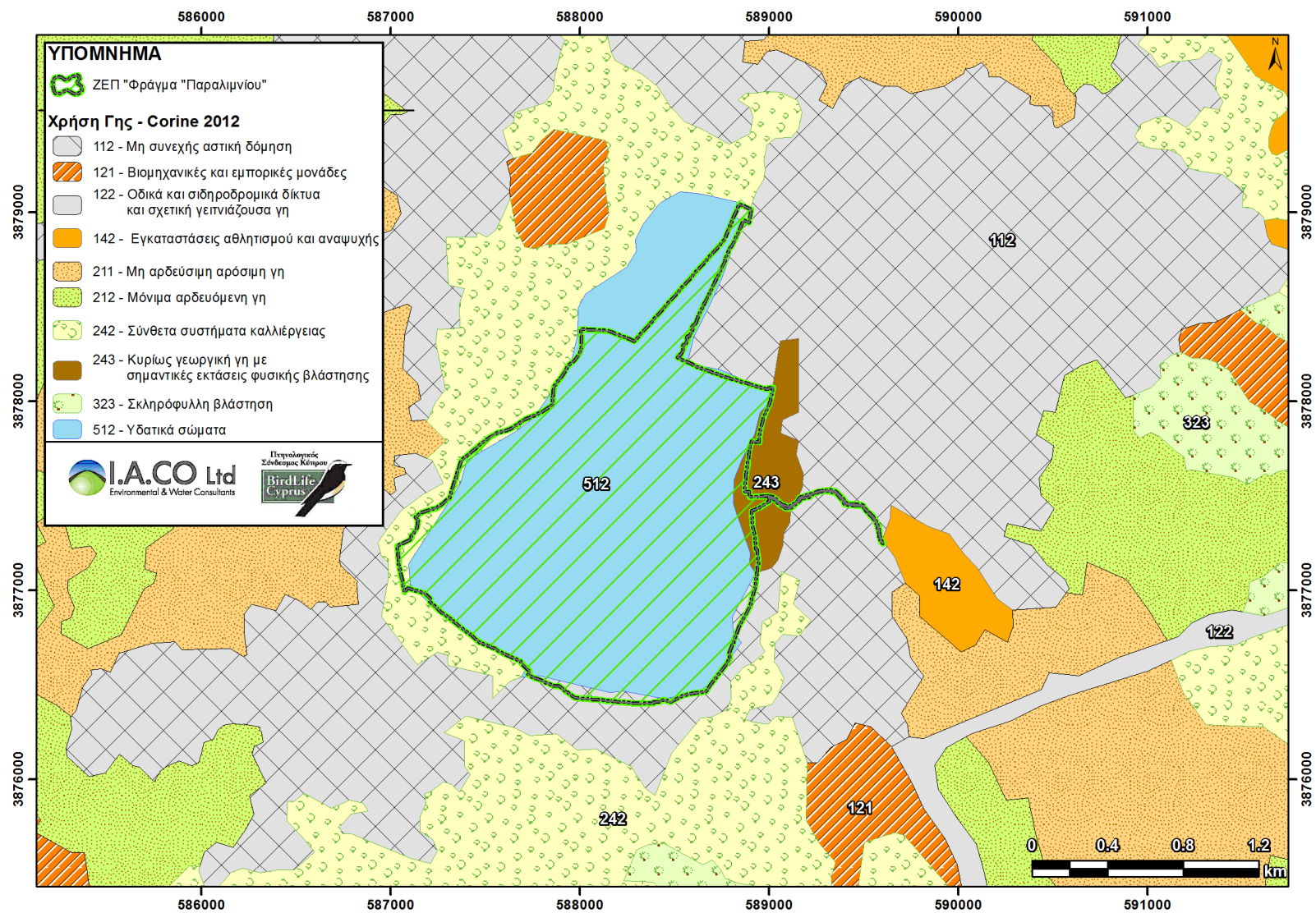
Παράλληλα πρόσφατα έγιναν προσπάθειες επαναλειτουργίας, της παράνομης πίστας motor-cross εντός της ΖΕΠ οι οποίες όμως δεν υλοποιήθηκαν, όμως ξεκίνησε να λειτουργεί εντός του έτος νέα πίστα σε συνάφεια με το όριο της προστατευόμενης περιοχής.

Σχήμα

Χάρτης απαγορευμένων περιοχών κυνηγιού 2015-2016 της ΖΕΠ «Λίμνη Παραλιμνίου» (Πηγή: Υπηρεσία Θήρας και Πανίδας).

3.8-1:

Σχήμα 3.8-2: Χάρτης χρήσεων γης CORINE 2012 της περιοχής ΖΕΠ "Λίμνη Παραλιμνίου".

3.9 Αντίληψη τοπικής κοινωνίας για την περιοχή

Οι δήμοι στην περίμετρο της περιοχής και ιδιαίτερα το Παραλίμνι είναι ιστορικά συνδεδεμένοι με την παρουσία της Λίμνης, και από αυτή προέκυψε και το όνομα του δήμου. Οι κάτοικοι της περιοχής είναι συνδεδεμένοι με την περιοχή και υπάρχουν αρκετές ιστορικές αναφορές για τη σχέση των ντόπιων κατοίκων με τη Λίμνη. Οι πρακτικές αποξήρανσης της Λίμνης επί αγγλοκρατίας προκειμένου να αντιμετωπιστεί ο κίνδυνος της ελονοσίας και παράλληλα να αξιοποιηθεί η λεκάνη της ως γεωργική γη δεν απέδωσαν, είχαν όμως ως αποτέλεσμα τα εδάφη της Λίμνης να περάσουν σε χέρια κατοίκων της περιοχής και σήμερα το μεγαλύτερο μέρος της γης που εμπίπτει εντός της ΖΕΠ να είναι ιδιωτική γη.

Το γεγονός ότι το μεγαλύτερο μέρος της ΖΕΠ αποτελεί ιδιωτική γη, έχει ως αποτέλεσμα την έντονη αντίδραση των ιδιοκτητών, οι οποίοι αντιτίθενται στη πραγματοποίηση οποιονδήποτε έργων διαχείρισης της περιοχής χωρίς προηγούμενη αποζημίωση για τους ίδιους. Η προσπάθεια για την εξεύρεση μιας αποδεκτής λύσης μεταξύ των ιδιοκτητών και του κράτους χρονολογείται, και έχει ως αποτέλεσμα την συστηματική αντίδραση σε οποιαδήποτε προσπάθεια ουσιαστικής διαχείρισης της περιοχής. Παράλληλα, λόγω της παρουσίας του εμπλουτιστικού έργου, υπάρχει αίτημα όπως το νερό που συγκεντρώνεται στην λεκάνη να διοχετεύεται στο εμπλουτιστικό κανάλι. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα κάθε χρόνο να αφαιρούνται μεγάλες ποσότητες νερού από το οικοσύστημα. Τέλος, λόγω της εγγύτητας της οικιστικής ζώνης στην περιοχή, παρουσιάζονται προβλήματα στις οικοδομές λόγω της υψηλής στάθμης του υδροφορέα τις περιόδους που η λίμνη κατακρατεί σημαντικές ποσότητες νερού. Όλα τα πιο πάνω έχουν ως αποτέλεσμα να υπάρχει αρνητική αντιμετώπιση από κάποιο ποσοστό των κατοίκων της περιοχής για την προστασία και σωστή διαχείριση της λίμνης.

Παρόλα αυτά, η ευρύτερη αντιμετώπιση της τοπικής κοινωνίας είναι θετική στην προστασία και ανάδειξη της λίμνης και τα αρμόδια τμήματα έχουν πολύ καλή συνεργασία με τις τοπικές αρχές όποτε αυτό απαιτηθεί. Ήδη ο Δήμος Παραλιμνίου έχει καταθέσει τις προτάσεις του στο Τμήμα Περιβάλλοντος σχετικά με τους τρόπους αξιοποίησης και ανάδειξης της Λίμνης.

Κατά τη δημόσια διαβούλευση που πραγματοποιήθηκε στις 06 Απριλίου 2016 στο Δήμο Παραλιμνίου, εκφράστηκαν έντονες απόψεις σχετικά με το ιδιοκτησιακό καθεστώς. Οι ιδιοκτήτες δηλώνουν έτοιμοι να συνεργαστούν για την εφαρμογή του διαχειριστικού Σχεδίου, όμως με προϋπόθεση τη λύση του ιδιοκτησιακού προβλήματος. Δήλωσαν ότι με το υφιστάμενο καθεστώς δεν μπορούν να αξιοποιήσουν τη γη τους ενώ η εφαρμογή ενός διαχειριστικού και η διατήρηση νερού στη λεκάνη της λίμνης, καθιστά εντελώς απροσπέλαστη τη γη τους. Για το λόγο αυτό θα πρέπει να μπει ως προτεραιότητα η λύση του ιδιοκτησιακού θέματος.

Όμως, όλοι οι παρόντες αναγνώρισαν τη δυναμική ανάδειξης της περιοχής που έχει η λίμνη, καθώς και την κακή υδατική διαχείριση που υπάρχει σήμερα με αποτέλεσμα η περιοχή να είναι εστία πολλών παράνομων δραστηριοτήτων.

4 ΕΙΔΗ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΕΥΝΟΪΚΕΣ ΤΙΜΕΣ ΑΝΑΦΟΡΑΣ (ΕΤΑ)

4.1 Περιγραφή ειδών χαρακτηρισμού

Τα τρία είδη πτηνών για τα οποία καθορίστηκε η Λίμνη Παραλιμνίου ως ΖΕΠ είναι η **Πελλοκατερίνα *Vanellus spinosus*** (Εικόνα 4.1-1), ο **Καλαμοκαννάς *Himantopus himantopus*** (Εικόνα 4.1-2) και το **Νανοπλουμίδι *Charadrius alexandrinus*** (Εικόνα 4.1-3). Τα είδη αυτά αποτελούν είδη προτεραιότητας για προστασία και διατήρηση στην ΕΕ (Παράρτημα Ι της Οδηγίας για τα Πουλιά 2009/147/ΕΚ). Είναι υδρόβια είδη και φωλιάζουν στη ΖΕΠ Λίμνη Παραλιμνίου σε σημαντικούς αριθμούς.

Η **Πελλοκατερίνα *Vanellus spinosus*** είναι είδος που ανήκει στη μεγάλη ομάδα των παρυδάτιων πτηνών (*Charadriiformes*) και αναπαράγεται σε περιοχές κοντά σε νερό με χαμηλή ή καθόλου βλάστηση (ανοικτές-γυμνές περιοχές). Φωλιάζει στο έδαφος χωρίς να φτιάχνει ουσιαστικά φωλιά, μόνο μια μικρή κοιλότητα στο έδαφος. Κυρίως εντομοφάγο είδος, ειδικά κατά τη περίοδο αναπαραγωγής (τρέφεται επίσης με άλλα ασπόνδυλα, μικρά ερπετά και αμφίβια, ψάρια και σπόρους) που κυνηγάει κυρίως σε απόσταση 1-50μ. από το νερό αλλά και σε ρηχά νερά/λάσπη, αλλά και σε γεωργικές εκτάσεις σε μεγαλύτερη απόσταση από το νερό.

Η Πελλοκατερίνα είναι χρωκρατικό είδος που υπεραμύνεται ενεργά τη φωλιά του από άλλα πουλιά, αλλά δείχνει ανεκτικότητα προς άτομα του ίδιου είδους. Φωλιάζει, εκτός από γυμνές περιοχές κοντά στο νερό, και σε καλλιεργημένες εκτάσεις που γειτνιάζουν με υγροτόπους. Οι φωλιές είναι ευάλωτες σε καταπάτηση από ζώα (π.χ. κοπάδια και αδέσποτα ζώα) αλλά και σε άρπαγες (αλεπούδες, κόρωνους, ποντίκες). Γεννά 2-4 (σπανίως 5) αυγά, κυρίως Απρίλιο και Μάιο, τα οποία εκκολάπτονται σε 22 έως 24 μέρες. Τα μικρά εγκαταλείπουν αμέσως τη φωλιά και αποκτούν πλήρες φτέρωμα σε 7-8 εβδομάδες. Μπορεί να φωλιάσουν για δεύτερη ή και τρίτη φορά τη ίδια χρονιά.

Η Πελλοκατερίνα απαντάται μόνο σε Ελλάδα και Κύπρο στην ΕΕ. Φωλιάζει σε σημαντικούς και αυξανόμενους αριθμούς στην Κύπρο από τις αρχές του 2000, αφού είναι μεταναστευτικό είδος που αναπαράγεται στο νησί. Τα τελευταία 10 χρόνια παρατηρείται ένας μόνιμος πληθυσμός (που διαχειμάζει) στην Κύπρο αλλά το είδος παρατηρείται στη Κύπρο κυρίως από Μάρτιο μέχρι Οκτώβριο. Η ΖΕΠ «Λίμνη Παραλιμνίου» είναι μια από τις πιο σημαντικές περιοχές για το είδος στην Κύπρο. Εκεί **φωλιάζουν 2 με 10 ζευγάρια τα τελευταία χρόνια**, ανάλογα με τη στάθμη του νερού. Η παρουσία νερού στον υδροβιότοπο κατά την αναπαραγωγική περίοδο (Απρίλιος-Ιούλιος) είναι καθοριστικός παράγοντας για το ποσοστό φωλεοποίησης, παρόλο που το είδος δεν απαιτεί να υπάρχει πολύ ή/και βαθύ νερό. Το είδος αυτό, κυρίως κατά την περίοδο αναπαραγωγής του είναι ευαίσθητο στην ενόχληση, ενώ παράλληλα είναι επιρρεπές στη θήρευση από αλεπούδες και κορακοειδή κατά τη περίοδο φωλεοποίησης. Παράλληλα, η αποφυγή ρύπανσης του νερού είναι σημαντική για το είδος.

Εικόνα 4.1-1: Πελλοκατερίνα *Vanellus spinosus* © Πτηνολογικός Σύνδεσμος Κύπρου

Ο **Καλαμοκαννάς *Himantopus himantopus*** είναι επίσης είδος που ανήκει στη μεγάλη ομάδα των παρυδάτιων πτηνών (*Charadriiformes*) και αποτελεί είδος προτεραιότητας για προστασία και διατήρηση στην ΕΕ. Αναπαράγεται σε υγρότοπους με ρηχά νερά. Είναι κυρίως εντομοφάγο είδος αλλά τρέφεται και με άλλα ασπόνδυλα, γυρίνους και μικρά ψάρια αλλά και σπόρους. Τα μακριά του πόδια του επιτρέπουν να τρέφεται σε πιο βαθιά νερά σε σχέση με άλλα παρυδάτια.

Ο Καλαμοκαννάς φωλιάζει σε σημαντικούς αριθμούς, αφού αποτελεί μεταναστευτικό είδος που φωλιάζει στην Κύπρο ως μετανάστης αναπαραγωγής. Παρατηρείται στη Κύπρο από Μάρτιο μέχρι Οκτώβριο. Στη ΖΕΠ «Λίμνη Παραλιμνίου» **φωλιάζουν τακτικά τα τελευταία χρόνια 2-4 ζευγάρια Καλαμοκαννά**, όπως δείχνουν οι καταγραφές που γίνονται στη περιοχή από την Υπηρεσία Θήρας & Πανίδας και από τον Πτηνολογικό Σύνδεσμο Κύπρου, αν και υπάρχουν χρονιές που δεν έχει καταγραφεί να φωλιάζει το είδος, λόγω ακατάλληλης υδρολογικής κατάστασης ή/και ενόχλησης. Η στάθμη του νερού κατά την αναπαραγωγική περίοδο (Απρίλιος-Ιούλιος) είναι καθοριστικός παράγοντας για το ποσοστό φωλεοποίησης, όπως επίσης και τα επίπεδα όχλησης.

Η φωλιά του Καλαμοκαννά αποτελείται είτε από μια μικρή κοιλότητα κοντά στο νερό ή από ένα σωρό φυτικού υλικού, υπερυψωμένο (πολλές φορές πάνω ή μέσα σε ένα μικρό θάμνο στο νερό) σε ρηχά νερά. Γεννά 3-6 (συνήθως 4) αυγά, από Μάρτιο μέχρι Μάιο, ανάλογα με στάθμη νερού. Τα αυγά εκκολάπτονται σε 22-26 μέρες. Τα μικρά εγκαταλείπουν τη φωλιά αμέσως ή την επόμενη μέρα και αποκτούν πλήρες φτέρωμα σε 4 με 5 εβδομάδες, ενώ είναι ανεξάρτητα από τους γονείς μετά από 2 με 4 εβδομάδες.

Ο Καλαμοκαννάς φωλιάζει σε χαλαρές αποικίες και είναι είδος ιδιαίτερα τρωτό στη ενόχληση, μιας και ξεσηκώνεται πολύ εύκολα. Για σκοπούς τροφοληψίας, προτιμάει νερό με βάθος 0,20μ περίπου, ενώ για σκοπούς φωλεοποίησης εκμεταλλεύεται και λίγο πιο βαθιά νερά. Οι διακυμάνσεις στη στάθμη του νερού προκαλούν προβλήματα στην ολοκλήρωση του αναπαραγωγικού κύκλου του είδους, ιδιαίτερα όταν παρατηρείται αύξηση στη στάθμη του νερού μετά τη φωλεοποίηση, οπότε υπάρχει κίνδυνος να καταστραφούν οι φωλιές.

Το είδος είναι τρωτό στην όχληση– απαντάται να φωλιάζει ακόμη και σε σχετικά μικρούς υγροτόπους, όταν δεν υπάρχει όχληση. Εκτός από την ανθρωπογενή όχληση, το είδος μπορεί να είναι επιρρεπές στη θήρευση από αλεπούδες και κόρωνους κατά τη περίοδο φωλεοποίησης. Γενικά αποφεύγει περιοχές υγροτόπων με ψηλή βλάστηση, ενώ η ποιότητα του νερού είναι επίσης ιδιαίτερα σημαντική για το είδος.

Εικόνα 4.1-2: Καλαμοκαννάς *Himantopus himantopus* © D. Nye

Το **Νανοπλουμίδι *Charadrius alexandrinus*** είναι επίσης μέλος της οικογένειας των παρυδάτιων πτηνών (*Charadriiformes*), αλλά αισθητά πιο μικρό από τα πιο πάνω είδη, με μήκος σώματος μόλις 15-17cm. Είναι μόνιμος κάτοικος Κύπρου, αλλά στην Κύπρο υπάρχουν επίσης πληθυσμοί που περνάνε κατά τη μετανάστευση καθώς και πληθυσμοί που διαχειμάζουν. Το είδος παρατηρείται ολόχρονα στη Κύπρο.

Τρέφεται με έντομα, σκουλήκια και άλλα ασπόνδυλα, τα οποία βρίσκει στο έδαφος, σε ανοικτές εκτάσεις κοντά στο νερό και σε πολύ ρηχά νερά. Φωλιάζει στο γυμνό έδαφος σε στεγνές και αμμώδεις περιοχές με αραιή βλάστηση κοντά σε ακτές και υδάτινα σώματα, αλλά κυρίως σε αλμυρά συστήματα (αλυκές) και σχετικά σπάνια σε συστήματα γλυκού νερού. Γεννά 3-4 αυγά (μέσα Μαρτίου – αρχές Ιουλίου) και η φωλιά του στο έδαφος είναι απλά ένα ξέβαθο σκάψιμο. Προτιμά να φωλιάζει σε αραιές αποικίες. Η περίπτωση του Νανοπλουμιδιού είναι ιδιαίτερη καθώς ο ένας γονέας, συχνά το θηλυκό, εγκαταλείπει συνήθως τη φωλιά μετά την εκκόλαψη και φωλιάζει ξανά με άλλο σύντροφο. Έτσι, η χρήση του όρου «ζευγάρι» απαιτεί προσοχή και ο όρος «ζευγάρι» χρησιμοποιείται μόνο για την περίοδο πριν την επώαση. Τα αυγά εκκολάπτονται σε 23-29 μέρες και τα μικρά αποκτούν πλήρες φτέρωμα σε 27-31 μέρες. Είδος που αποφεύγει περιοχές με πυκνή και ψηλή βλάστηση και επίσης είδος ιδιαίτερα τρωτό στην όχληση και σε θηρευτές.

Μόνο 1-2 ζευγάρια του *Charadrius alexandrinus* φωλιάζουν τακτικά στη ΖΕΠ «Λίμνη Παραλιμνίου» τα τελευταία χρόνια, αν και υπάρχουν χρονιές που δεν έχει καταγραφεί να φωλιάζει το είδος, λόγω ακατάλληλης υδρολογικής κατάστασης ή/και ενόχλησης.

Εικόνα 4.1-3: Νανοπλουμίδι *Charadrius alexandrinus* © D. Nye

4.2 Μεθοδολογία εκπόνησης Ευνοϊκών Τιμών Αναφοράς (ETA) και Τιμών Στόχου

4.2.1 Ευνοϊκές Τιμές Αναφοράς για είδη που φωλιάζουν

Στόχος των Ευρωπαϊκών Οδηγιών για τη Φύση (Οδηγία για τους Οικοτόπους 92/43/ΕΟΚ και Οδηγία για τη Διατήρηση των Πτηνών 2009/147/ΕΚ) είναι η διατήρηση και/ή αποκατάσταση των ειδών και οικοτόπων των περιοχών Natura 2000 σε ευνοϊκό καθεστώς διατήρησης (Favourable Conservation Status, FCS). Για να μπορεί να γίνει αυτό για τα είδη χαρακτηρισμού των περιοχών ΖΕΠ, πρέπει να εξακριβωθεί το επίπεδο στο οποίο πρέπει να βρίσκεται ο πληθυσμός ενός είδους, στο οποίο θεωρείται ότι βρίσκεται σε ευνοϊκό καθεστώς διατήρησης⁴. Το επίπεδο αυτό είναι η **Ευνοϊκή Τιμή Αναφοράς (ETA)** ή Favourable Reference Value (FRVs). Η ETA είναι ο αριθμητικός στόχος διατήρησης για κάθε είδος σε επίπεδο κράτους-μέλους και ακολούθως σε επίπεδο περιοχής ΖΕΠ, όπου το συγκεκριμένο είδος αποτελεί είδος χαρακτηρισμού μιας περιοχής ΖΕΠ. Οι ETA - που μπορεί να εκφράζονται σε αριθμό ή σε πυκνότητα ζευγαριών - μεταφράζονται στην πράξη σε στόχους διατήρησης των περιοχών ΖΕΠ και είναι καθοριστικές

⁴Βάσει του Άρθρου 4 της Ευρωπαϊκής Οδηγίας για τους Οικοτόπους, ένα είδος μπορεί να θεωρηθεί ότι βρίσκεται σε ευνοϊκό καθεστώς διατήρησης εφόσον:

1. το είδος μπορεί να διατηρηθεί μακροπρόθεσμα στο φυσικό του βιότοπο,
2. η εξάπλωσή του δε μειώνεται και ούτε είναι πιθανόν να μειωθεί στο μέλλον και
3. ο βιότοπός του είναι αρκετός για να συντηρήσει τον πληθυσμό του είδους μακροπρόθεσμα.

για την επιλογή των μέτρων διαχείρισης για τις περιοχές αυτές, και βοηθούν ώστε να διαπιστωθεί αν χρειάζονται μέτρα αποκατάστασης.

Η μεθοδολογία που αναπτύχθηκε και ακολουθήθηκε για τον καθορισμό των ETA για τη «Λίμνη Ορόκλινης», στα πλαίσια του χρηματοδοτούμενου από την Ευρωπαϊκή Ένωση έργου LIFE «Αποκατάσταση και Διαχείριση της Ζώνης Ειδικής Προστασίας της Λίμνης Ορόκλινης στη Λάρνακα, Κύπρο»(LIFE10 NAT/CY/000716), αποτέλεσε τη βάση για την εκπόνηση ETA για όλα τα είδη χαρακτηρισμού όλων των περιοχών ΖΕΠ σε όλη την Κύπρο (Tye *et al.* 2014), αφού στα πλαίσια του έργου υιοθετήθηκε αυτή η μεθοδολογία από την ΥΘΠ.

Η μεθοδολογία αυτή επανεξετάστηκε, αναπτύχθηκε και προσαρμόστηκε για τις ανάγκες του παρόντος διαχειριστικού σχεδίου (Σχήμα 4.2-1). Τόσο η μεθοδολογία όσο και η σχετική ανάλυση και τα αποτελέσματα για την ETA παρουσιάζονται αναλυτικά στην 3^η ενδιάμεση έκθεση προόδου της παρούσας σύμβασης (I.A.CO. Ltd & Πτηνολογικός Σύνδεσμος Κύπρου, 2016).

Το BirdLife International έχει αναπτύξει τη δική του θέση για την αξιολόγηση του ευνοϊκού καθεστώτος διατήρησης ειδών και οικοτόπων σε μια περιοχή του δικτύου Natura 2000 και για τον καθορισμό ETA για τις περιοχές με βάση τα είδη πτηνών. Τα κύρια σημεία της προσέγγισης του BirdLife International συνοψίζονται ως εξής:

1. Σε περίπτωση που ο αρχικός πληθυσμός (baseline) αντιπροσωπεύει το ευνοϊκό καθεστώς διατήρησης τότε αυτός ο αριθμός πρέπει να χρησιμοποιείται σαν ETA.
2. Σε περίπτωση που υπάρχουν ιστορικά ή άλλα στοιχεία που καταδεικνύουν ότι το είδος ή ο οικοτόπος δεν βρισκόταν σε ευνοϊκό καθεστώς διατήρησης, τότε η ETA πρέπει να οριστεί σε ένα πιο φιλόδοξο επίπεδο από τον αρχικό πληθυσμό.
3. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί χρησιμοποιώντας ιστορικά στοιχεία, πληροφορίες από άλλες περιοχές όπου τα είδη ή ο οικοτόπος βρίσκονται σε ευνοϊκό καθεστώς ή εξετάζοντας κάποιες άλλες παραμέτρους όπως την αναπαραγωγική επιτυχία και τη θνησιμότητα.
4. Οι ETA πρέπει να επανεξετάζονται τακτικά με βάση τα στοιχεία παρακολούθησης.

Η μεθοδολογία για καθορισμό των ETA βασίζεται στην πρακτική που υιοθετήθηκε και σε άλλες Ευρωπαϊκές χώρες⁵(Σχήμα 4.2-1). Καθοριστικός παράγοντας για την επιλογή της μεθόδου ήταν η διαθεσιμότητα στοιχείων (σε συνδυασμό με τα στοιχεία που συλλέχθηκαν από τον ανάδοχο) για τους πληθυσμούς των ειδών στην Κύπρο, ιδιαίτερα σε σχέση με την βιολογία αναπαραγωγής. Για τον καθορισμό των ETA για τα σημαντικά αναπαραγόμενα είδη της Λίμνης Ορόκλινης εφαρμόστηκε η «Μέθοδος βιοτόπου», ενώ σημαντικό ρόλο έπαιξε και η γνώμη ειδικών.

Η «ανάλυση βιωσιμότητας πληθυσμού» (Population Viability Analysis, PVA) είναι μια μέθοδος που υπολογίζει την πιθανότητα εξαφάνισης ενός είδους ή ενός πληθυσμού του είδους σε ένα προκαθορισμένο χρονικό ορίζοντα. Λαμβάνοντας υπόψη παράγοντες όπως την αναπαραγωγική βιολογία ενός είδους, τη δημογραφία του πληθυσμού, ποσοστά θνησιμότητας και άλλα στοιχεία, υπολογίζεται το ύψος του πληθυσμού που θα παρέχει στο είδος αποδεκτά χαμηλή πιθανότητα εξαφάνισης κατά τη δεδομένη περίοδο (συνήθως 100 χρόνια). Ο πληθυσμός αυτός ονομάζεται «ελάχιστος βιώσιμος πληθυσμός» (Minimum Viable Population, MVP) και η ETA υπολογίζεται σε πιο υψηλή τιμή από αυτήν του ελάχιστου βιώσιμου πληθυσμού. Στα πλαίσια αυτής της αναφοράς, βιώσιμος πληθυσμός θεωρήθηκε

⁵Από Gustin *et al.* (2009) και Brambilla *et al.* (2011)

αυτός με πιθανότητα εξαφάνισης λιγότερο από 1% σε χρονικό ορίζοντα 100 χρόνων. Αυτοί οι στατιστικοί παράγοντες είναι συνηθισμένοι όταν γίνεται ανάλυση 'ελάχιστου βιώσιμου πληθυσμού'.

Στις περιπτώσεις που τα στοιχεία δεν ήταν επαρκή για να γίνει χρήση ανάλυσης βιωσιμότητας πληθυσμού (PVA) για τον καθορισμό του ελάχιστου βιώσιμου πληθυσμού (MVP) χρησιμοποιήθηκε σαν έλεγχος (control) ο κανόνας ελάχιστου πληθυσμού, δηλαδή 200 άτομα. Έρευνες στο θέμα του ελάχιστου βιώσιμου πληθυσμού (MVP) για τα πουλιά έχουν δείξει ότι οι πληθυσμοί με περισσότερα από 200 άτομα διατηρούνται για περίπου 50 – 75 χρόνια. Έτσι, σε αυτές τις περιπτώσεις χρησιμοποιήθηκε η τιμή των 200 ατόμων σαν ελάχιστος βιώσιμος πληθυσμός (MVP).

Η **μέθοδος υπολογισμού βιοτόπου** (Habitat method) λαμβάνει υπόψη το διαθέσιμο βιότοπο σε μια συγκεκριμένη περιοχή που θεωρείται κατάλληλη για το είδος και υπολογίζει τη φέρουσα ικανότητα της περιοχής βάσει της γνώσης για την πυκνότητα του αναπαραγωγικού πληθυσμού. Λαμβάνοντας υπόψη τις αλλαγές χρήσης γης για την περιοχή μπορεί να υπολογιστεί ποια είναι τα επίπεδα του πληθυσμού που θα μπορούσε να υποστηρίξει η περιοχή με την κατάλληλη διαχείριση και ανάλογα επιλέγεται η ETA. Σημειώνεται ότι για είδη που φωλιάζουν σε αποικίες, η μέθοδος βιοτόπου χρησιμοποιείται για υπολογισμό της περιοχής τροφοληψίας που χρειάζεται ένα ζευγάρι.

Από όλες τις μεθόδους που εξετάστηκαν, αυτή που κρίθηκε η πιο κατάλληλη για την Κύπρο ήταν το μοντέλο βάσει των Brambilla *et al.*, 2011, αλλά με κάποιες προσαρμογές. Οι προσαρμογές αυτές έγιναν για τους εξής λόγους, (α) λόγω του ότι η Κύπρος δεν έχει συστηματικά ιστορικά στοιχεία για τους πληθυσμούς των περισσότερων ειδών, σε αντίθεση με την Ιταλία, (β) λόγω του μικρού μεγέθους της Κύπρου σε σχέση με αυτό της Ιταλίας και (γ) επειδή η Κύπρος δεν έχει πραγματικά απομονωμένους πληθυσμούς όπως η Ιταλία. Ουσιαστικά, για τον καθορισμό των ETA αρχικά υπολογίστηκε η μέγιστη τιμή πληθυσμού σε μια περιοχή με τη μέθοδο βιοτόπου και η ελάχιστη τιμή βιώσιμου πληθυσμού με τη μέθοδο ανάλυσης βιωσιμότητας πληθυσμού, εφόσον αυτό ήταν εφικτό. Ακολούθως, χρησιμοποιήθηκε η γνώμη των ειδικών για να καθοριστεί η ETA κάπου μεταξύ των δύο προαναφερθέντων τιμών σε μια τιμή που είναι και βιώσιμη και επιστημονικά λογική.

Σημειώνεται ότι για την ανάλυση των στοιχείων έχουν παρθεί και έχουν ληφθεί υπόψη στοιχεία από τις ακόλουθες πηγές:

- Στοιχεία και καταγραφές από την Υπηρεσία Θήρας & Πανίδας.
- Στοιχεία και καταγραφές του Πτηνολογικού Συνδέσμου Κύπρου.
- Στοιχεία από δημοσιευμένες μελέτες και αναφορές.
- Στοιχεία από την αναφορά της Κυπριακής Δημοκρατίας στην ΕΕ στα πλαίσια της αναφοράς για το Άρθρο 12 της Οδηγίας των Αγρίων Πτηνών (2009/147/EK) που κάλυψε την περίοδο 2008-2012.

Επίσης για να καλυφτούν σημαντικά κενά που υπήρχαν ή και για καλύτερη τεκμηρίωση έγιναν κατά τη διάρκεια της Σύμβασης συστηματικές και στοχευμένες καταγραφές κατά την περίοδο 2013-2015.

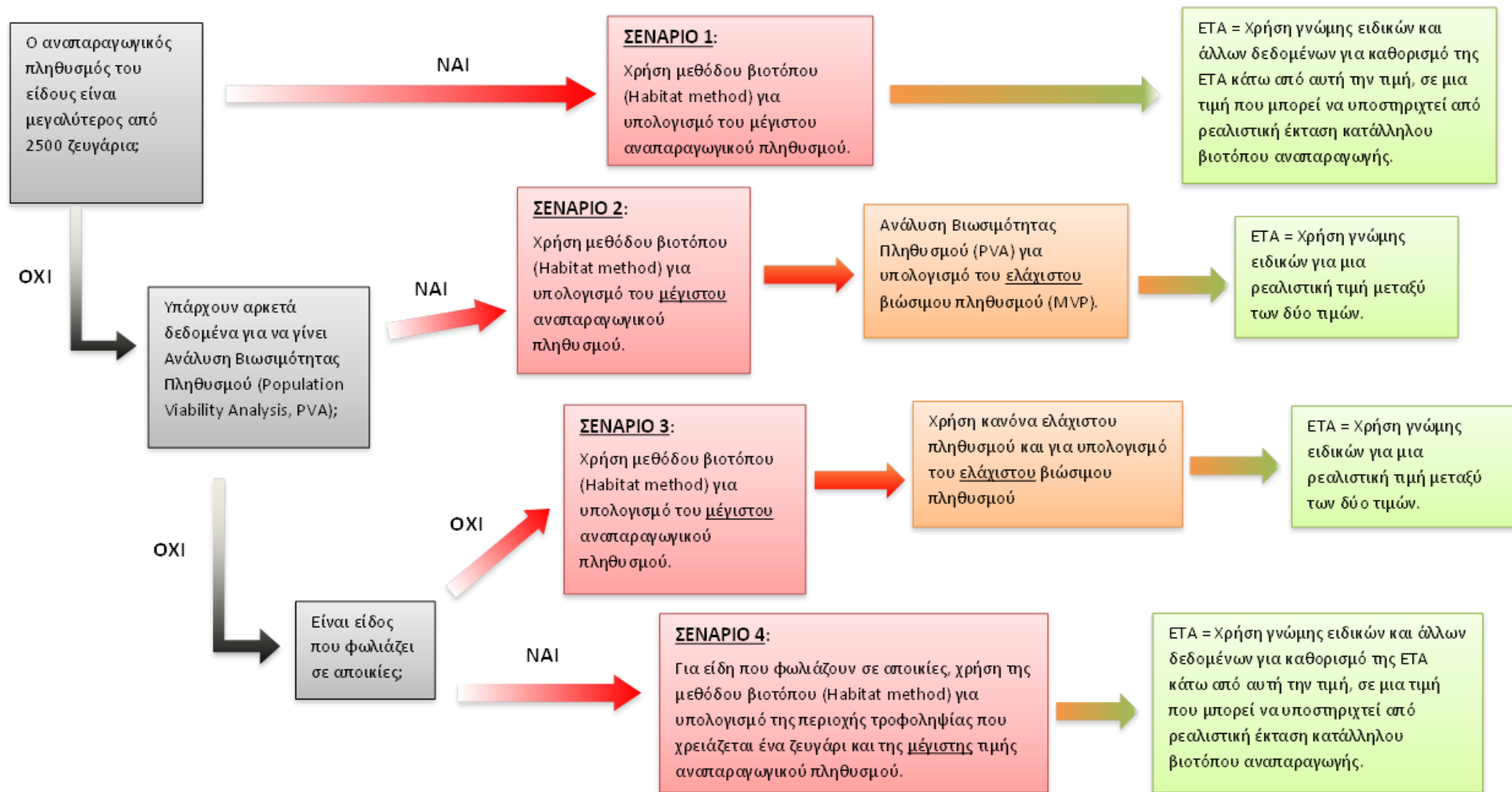
Περαιτέρω πληροφορίες περιλαμβάνονται στην εξειδικευμένη έκθεση που έχει ετοιμαστεί και τιτλοφορείται «Έκθεση ετοιμασίας Ευνοϊκών Τιμών Αναφοράς (Favourable Reference Values) για τα είδη πτηνοπανίδας που έγινε στα πλαίσια της Σύμβασης για την ετοιμασία Διαχειριστικών Σχεδίων των περιοχών Ζωνών Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ) στην Κύπρο».

4.2.2 Τιμές Στόχου για μεταναστευτικά είδη

Τα πιο πάνω αφορούν είδη καθορισμού τα οποία φωλιάζουν σε περιοχές ΖΕΠ. Υπάρχουν βέβαια και είδη καθορισμού για τις ΖΕΠ που δεν φωλιάζουν στις περιοχές αυτές (ή και δεν φωλιάζουν καν στη Κύπρο) αλλά απαντώνται σε σημαντικούς αριθμούς είτε ως μεταναστευτικοί επισκέπτες (Άνοιξη ή/και

Φθινόπωρο), είτε ως διαχειμάζοντες επισκέπτες. Στην περίπτωση αυτών των ειδών καθορισμού δεν υπολογίζονται ΕΤΑ αλλά 'Τιμές Στόχου' (Target Values). Δεν υπάρχουν τέτοια είδη καθορισμού για τη ΖΕΠ «Λίμνη Παραλιμνίου».

Οι Τιμές Στόχου βασίζονται στην ανάλυση των αριθμών του κάθε υπό εξέταση μεταναστευτικού ή/και διαχειμάζοντος είδους καθορισμού που έχουν καταγραφεί σε μια περιοχή (αλλά και στην Κύπρο γενικότερα) και καθορίζονται με γνώμονα το τι θα μπορούσε να φιλοξενήσει η συγκεκριμένη περιοχή εφαρμόζοντας ευνοϊκή διαχείριση. Οι Τιμές Στόχου ορίζονται ως ένα φάσμα/εύρος τιμών (range of values) έτσι ώστε να αφήνεται περιθώριο για τις διακυμάνσεις στους αριθμούς του υπό εξέταση είδους που οφείλονται σε άλλους παράγοντες εκτός από την κατάσταση διαχείρισης της συγκεκριμένης ΖΕΠ.

Εικόνα 4.2-1: Διαγραμματική απεικόνιση της διαδικασίας επιλογής μεθόδου για την εκπόνηση των ETA.

4.3 Ευνοϊκές Τιμές Αναφοράς Ανά Είδος Χαρακτηρισμού

4.3.1 *Vanellus spinosus* (Πελλοκατερίνα)

Για τον υπολογισμό της ETA για το *Vanellus spinosus*, χρησιμοποιήθηκε η μέθοδος βιοτόπου (Habitat method). Η εφαρμογή της μεθόδου ανάλυσης βιωσιμότητας πληθυσμού (PVA method) που αναφέρεται στην εικόνα 4.2-1 αποκλείστηκε λόγω του ότι δεν υπάρχουν ικανοποιητικές και λεπτομερείς πληροφορίες για τη βιολογία αναπαραγωγής αυτού του είδους, ενώ ο πληθυσμός στην Κύπρο παρουσιάζει αυξητική τάση.

Για να υπολογιστεί ο υποθετικός μέγιστος αναπαραγωγικός πληθυσμός, βάσει αυτής της μεθόδου, έγιναν δύο υπολογισμοί. Ήταν απαραίτητο να αναγνωριστούν εξαρχής οι υγρότοποι που είναι κατάλληλοι για το είδος, καθώς ο χάρτης χρήσης γης της Κύπρου (CORINE 2012) δεν παρείχε τις απαραίτητες πληροφορίες. Ακολούθως βάσει της κατάλληλης έκτασης για τροφοληψία και φωλεοποίηση του είδους υπολογίστηκε ο υποθετικός μέγιστος πληθυσμός για τον κάθε βιότοπο. Αυτοί οι υπολογισμοί βασίστηκαν αποκλειστικά στο διαθέσιμο ενδιαίτημα χωρίς να ληφθούν υπόψη άλλοι παράγοντες, όπως η όχληση, που θα εμπόδιζαν την επίτευξη του μέγιστου πληθυσμού. Για παράδειγμα η Πελλοκατερίνα δεν έχει καταγραφεί να φωλιάζει στους υγροτόπους Ακρωτηρίου (εκτός από το Φασούρι) παρά το ότι υπάρχει μεγάλη έκταση κατάλληλου ενδιαιτήματος, γεγονός που αποδίδεται στην έντονη όχληση στους υγροτόπους Ακρωτηρίου.

Από αυτό τον αρχικό υπολογισμό προκύπτει η τιμή 532 ζευγάρια αλλά λαμβάνοντας υπόψη παράγοντες όπως περιορισμένες επιλογές για διαχείριση σε κάποιες περιοχές, ανταγωνισμό με άλλα είδη αλλά και το ότι η ETA πρέπει να είναι επιτεύξιμη και ρεαλιστική, η **ETA σε επίπεδο Κύπρου για το *Vanellus spinosus* καθορίστηκε στα 200 ζευγάρια** (Tye et al., 2014). Αυτή η τιμή είναι αρκετά μεγαλύτερη από την τιμή των 24-60 ζευγαριών που αναπαράγονται σήμερα στην Κύπρο και η ETA για την Πελλοκατερίνα θα μπορούσε να επιτευχθεί μόνο με την εφαρμογή διαχειριστικών μέτρων και προστασία των υγροτόπων της Κύπρου, ιδιαίτερα των αλυκών.

Σε επίπεδο βιοτόπου (ΖΕΠ «Λίμνη Παραλιμνίου») η ETA για το *Vanellus spinosus* καθορίστηκε στα 30 ζευγάρια. Για τον καθορισμό αυτής της τιμής λήφθηκε υπόψη ο μέγιστος αριθμός ζευγαριών που μπορεί να υποστηρίξει η λίμνη βάσει στοιχείων για την έκταση επικράτειας του είδους σε υγροτόπους στην Ελλάδα, ο αριθμός ζευγαριών που έχουν καταγραφεί να φωλιάζουν στο Λίμνη Παραλιμνίου, η διαθέσιμη περιοχή τροφοληψίας και η κατάλληλη περιοχή για φώλιασμα. Βάσει αυτών προκύπτει ένα μέγιστο μεταξύ 53-2000+ ζευγαριών το οποίο εξετάστηκε περαιτέρω για τον καθορισμό της ETA για το είδος αυτό. Η ETA για την Πελλοκατερίνα καθορίστηκε πιο κοντά στη χαμηλή τιμή αυτού του εύρους (53 ζευγάρια) καθώς αυτό το είδος ανταγωνίζεται για φωλεοποίηση το Νανοπλουμίδι *Charadrius alexandrinus*, άλλο ένα είδος ενδιαφέροντος για τη ΖΕΠ Λίμνη Παραλιμνίου. Η επίτευξη μιας τιμής πιο κοντά στην μεγαλύτερη τιμή αυτού του εύρους θα σήμαινε μείωση του ενδιαιτήματος για άλλα είδη της ΖΕΠ Λίμνη Παραλιμνίου.

Η ETA για την Πελλοκατερίνα μπορεί να επιτευχθεί με την προϋπόθεση ότι υπάρχουν αρκετές θέσεις φωλεοποίησης στην περιοχή, κάτι που μπορεί να ενισχυθεί με κατάλληλα μέτρα διαχείρισης, όπως για παράδειγμα η δημιουργία νησίδων στα πλαίσια του έργου LIFE10 NAT/CY/000716. Αυτές οι θέσεις φωλεοποίησης θα εξυπηρετούσαν και το Νανοπλουμίδι καθώς έχει παρόμοιες απαιτήσεις με την Πελλοκατερίνα – σχετικά γυμνό έδαφος κοντά σε νερό με κάποια χαμηλή αλοφυτική βλάστηση. Η ETA που εκπονήθηκε θεωρείται ρεαλιστικός στόχος, εφόσον συνεχιστούν ή και εφαρμοστούν οι σωστές διαχειριστικές πρακτικές.

4.3.2 *Himantopus himantopus* (Καλαμοκαννάς)

Για καθορισμό της ETA για τον Καλαμοκαννά σε επίπεδο Κύπρου χρησιμοποιήθηκε η ίδια μέθοδος με αυτή για την Πελλοκατερίνα. Παρόλο που ο Καλαμοκαννάς δεν συμπεριφέρεται ανταγωνιστικά για μια περιοχή τροφοληψίας, έπρεπε να υπολογιστεί η περιοχή τροφοληψίας που απαιτείται για κάθε ζευγάρι.

Αυτοί οι υπολογισμοί παρήγαγαν ένα αρκετά μεγάλο αριθμό για την Κύπρο (3,200 ζευγάρια) λόγω του ότι θεωρήθηκαν ως κατάλληλες για τροφοληψία μεγαλύτερες εκτάσεις από ότι είναι στην πραγματικότητα αφού οι διαθέσιμοι χάρτες υγροτόπων της Κύπρου δεν είναι αρκετά λεπτομερείς. Παρά τους διάφορους παράγοντες που επηρεάζουν την καταλληλότητα των υγροτόπων για τον Καλαμοκαννά, η ETA για το είδος αυτό, έπρεπε να καθοριστεί σε μια τιμή αρκετά μικρότερη από το υποθετικό μέγιστο, αλλά υψηλότερη από τον μέγιστο πληθυσμό (220 ζευγάρια) που έχει καταγραφεί στην Κύπρο πρόσφατα. Έτσι, **η ETA για την Κύπρο καθορίστηκε στα 300 ζευγάρια**, τιμή που αποτελεί αύξηση 36% από τη μέγιστη υφιστάμενη τιμή. Αυτή η τιμή μπορεί να είναι φιλόδοξη, είναι όμως ρεαλιστική καθώς είναι πιθανόν στο άμεσο μέλλον να εφαρμοστούν διαχειριστικά μέτρα για το είδος αυτό σε άλλες σημαντικές περιοχές. Οι καθορισμένες ETA θα πρέπει να επανεξετάζονται ανά τακτά χρονικά διαστήματα (περίπου κάθε 5 χρόνια).

Μια και το είδος φωλιάζει σε αποικίες, για τον καθορισμό ETA έγινε χρήση της μέγιστης πυκνότητας αναπαραγωγικού πληθυσμού που έχει καταγραφεί ιστορικά σε μια περιοχή ή στη βιβλιογραφία, για υπολογισμό της έκτασης που χρειάζεται κάθε ζευγάρι και του αριθμού ζευγαριών που μπορεί να υποστηρίξει μια περιοχή. Ο μέγιστος αριθμός ζευγαριών που μπορεί να υποστηρίξει η ΖΕΠ Λίμνη Παραλιμνίου υπολογίζεται στα 253 ζευγάρια (διαιρώντας την έκταση που μπορεί να χρησιμοποιηθεί -420 εκτάρια- με την έκταση που απαιτεί το κάθε ζευγάρι -0,61 εκτάρια).

Βάση των πιο πάνω, η **ETA για το *Himantopus himantopus* σε επίπεδο βιοτόπου (ΖΕΠ «Λίμνη Παραλιμνίου»)** καθορίστηκε στα **50 ζευγάρια**. Ο προτεινόμενος αριθμός των 50 ζευγαριών θεωρείται ικανοποιητικός καθώς γενικά οι ETA πρέπει να είναι επιτεύξιμες τις περισσότερες χρονιές και όχι μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις. Εφόσον εφαρμοστούν κατάλληλα έργα διαχείρισης και συνεχιστεί η σχετική διαχείριση, η ETA θεωρείται ρεαλιστικός στόχος.

4.3.3 *Charadrius alexandrinus* (Νανοπλουμίδι)

Για το είδος αυτό εντοπίστηκαν ικανοποιητικές πληροφορίες ώστε να εφαρμοστεί το Σενάριο 1 για τον υπολογισμό της ETA σε επίπεδο Κύπρου, δηλαδή να εφαρμοστούν και οι δύο μέθοδοι (μέθοδος ανάλυσης βιωσιμότητας πληθυσμού, PVA method και μέθοδος βιοτόπου, Habitat method). Όμως, για τον καθορισμό της ETA σε επίπεδο βιοτόπου (Λίμνη Παραλιμνίου) εφαρμόστηκε μόνο η μέθοδος βιοτόπου (Habitat method) καθώς η μέθοδος ανάλυσης βιωσιμότητας πληθυσμού (PVA method) θα παρήγαγε μια τιμή ελάχιστου βιώσιμου πληθυσμού (MVP) μεγαλύτερη από αυτήν που θα μπορούσε να υποστηρίξει η ΖΕΠ Λίμνη Παραλιμνίου.

Όπως ήδη αναφέρθηκε, η περίπτωση του Νανοπλουμιδιού είναι ιδιαίτερη καθώς στο 98% των φωλιών ο ένας γονέας, συνήθως το θηλυκό, εγκαταλείπει τη φωλιά μετά τη εκκόλαψη και φωλιάζει ξανά με άλλο σύντροφο (Amat *et al.*, 1999). Έτσι, η χρήση του «ζευγαριού» για τους διάφορους υπολογισμούς απαιτεί προσοχή και ο όρος «ζευγάρι» χρησιμοποιείται μόνο για την περίοδο πριν την επώαση.

Σε επίπεδο Κύπρου, η ETA για το Νανολουμίδι καθορίστηκε αρχικά στα 300 ζευγάρια. Η μέθοδος βιοτόπου εφαρμόστηκε κατά τον ίδιο τρόπο όπως και για την Πελλοκατερίνα. Αρχικά εξετάστηκε η καταλληλότητα των πιθανών υγροτόπων για το είδος και ακολούθως η έκταση τροφοληψίας βάσει της σχετικής βιβλιογραφίας (8.6 εκτάρια ανά ζευγάρι). Χρησιμοποιώντας πληθυσμιακές παραμέτρους όπως αναπαραγωγική επιτυχία και θνησιμότητα προκύπτει ο αριθμός 300 ατόμων (περίπου 90 ζευγάρια) σαν ελάχιστος βιώσιμος πληθυσμός (minimum viable population, MVP). Θεωρήθηκε όμως πιο ασφαλές η ETA

να καθοριστεί πιο κοντά στο υποθετικό μέγιστο που προκύπτει από τη μέθοδο βιοτόπου (Habitat method), δηλαδή 900 άτομα καθώς κάποιοι άλλοι έλεγχοι που έγιναν έδειξαν ότι μικρή αύξηση στη θνησιμότητα ή μείωση στην αναπαραγωγική επιτυχία οδηγούν σε μείωση του πληθυσμού με αυξημένο κίνδυνο εξαφάνισης. Έτσι, η ΕΤΑ για το Νανοπλουμίδι καθορίστηκε στα 800 άτομα το οποίο αντιστοιχεί περίπου σε 250 ζευγάρια. Αυτή η τιμή είναι μεγαλύτερη από τον υφιστάμενο πληθυσμό και θεωρείται επιτεύξιμη εφόσον εφαρμοστούν τα κατάλληλα μέτρα διαχείρισης ιδιαίτερα όσον αφορά μείωση της όχλησης σε σημαντικούς υγροτόπους της Κύπρου.

Για τη ΖΕΠ «Λίμνη Παραλιμνίου», η ΕΤΑ για το Νανοπλουμίδι καθορίστηκε στα 25 ζευγάρια. Αυτή η τιμή είναι πιο κάτω από τη τιμή (34 ζευγάρια) προκύπτει όταν διαιρεθεί η κατάλληλη έκταση της ΖΕΠ Λίμνης Παραλιμνίου για το είδος αυτό (295 εκτάρια) με την έκταση που απαιτείται ανά ζευγάρι Νανοπλουμιδίων (8.6 εκτάρια). Το μεγαλύτερο τμήμα της έκτασης της ΖΕΠ Λίμνης Παραλιμνίου δεν είναι κατάλληλη για το Νανοπλουμίδι και ο μέγιστος αριθμός ζευγαριών που έχει καταγραφεί να αναπαράγεται στη ΖΕΠ Λίμνη Παραλιμνίου είναι 2 ζευγάρια.

Δεδομένου του μέγιστου αριθμού ζευγαριών που καταγράφηκαν στη ΖΕΠ Λίμνη Παραλιμνίου και ότι οι βιότοποι στη λίμνη δεν μπορούν να τύχουν διαχείρισης με προτεραιότητα στο Νανοπλουμίδι, χωρίς να 'θυσιάζεται' η σημασία της για τα είδη χαρακτηρισμού της περιοχής, η ΕΤΑ για το είδος αυτό καθορίστηκε σε μια πιο χαμηλή τιμή (25 ζευγάρια). Αυτή η τιμή είναι υψηλότερη από την υφιστάμενη τιμή και θα πρέπει να επανεξεταστεί στο μέλλον ανάλογα με τα διαχειριστικά μέτρα που θα υλοποιηθούν.

Πίνακας 4.3-1: Συνοπτικός πίνακας με τις Τιμές Αναφοράς Ευνοϊκού Καθεστώτος Διατήρησης για είδη χαρακτηρισμού της ΖΕΠ «Λίμνη Παραλιμνίου».

ΕΙΔΟΣ	ΕΥΝΟΪΚΕΣ ΤΙΜΕΣ ΑΝΑΦΟΡΑΣ (ΕΤΑ)	
	Σε επίπεδο Κύπρου (αριθμός ζευγαριών)	ΖΕΠ Λίμνη Παραλιμνίου (αριθμός ζευγαριών)
<i>Vanellus spinosus</i> (Πελλοκατερίνα)	200	30
<i>Himantopus himantopus</i> (Καλαμοκαννάς)	300	50
<i>Charadrius alexandrinus</i> (Νανοπλουμίδι)	250 (800 άτομα)	25

5 ΑΝΑΛΥΣΗ ΑΠΕΙΛΩΝ ΚΑΙ ΚΙΝΔΥΝΩΝ

5.1 Οριζόντια θέματα

Παρά το γεγονός ότι η «Λίμνη Παραλιμνίου» αποτελεί ΕΖΔ και ΖΕΠ, μέχρι πρόσφατα το υδατικό σώμα της Λίμνης δεν είχε δηλωθεί στην Ε.Ε. για σκοπούς εφαρμογής της Οδηγίας Πλαίσιο για τα Ύδατα (ΟΠΥ). Αυτό είχε ως αποτέλεσμα τη μη λήψη κατάλληλων μέτρων για την υδρομορφολογική κατάσταση και τη βελτίωση της ποιότητας των υδάτων της λίμνης, που θα είχε ως αποτέλεσμα τη βελτίωση των οικοτόπων και της ποιότητας νερού προς όφελος της πτηνοπανίδας. Το 2014 ξεκίνησε μια προσπάθεια από το ΤΑΥ αξιολόγησης της οικολογικής κατάστασης αυτού του υδάτινου σώματος, με απώτερο σκοπό την εφαρμογή μέτρων για την επίτευξη τουλάχιστο καλής οικολογικής κατάστασης.

5.2 Αξιολόγηση υφιστάμενων χρήσεων γης και δραστηριοτήτων

5.2.1 Οικιστική ανάπτυξη και συναφή ζητήματα

Οι έντονοι ρυθμοί ανάπτυξης που καταγράφηκαν στην ευρύτερη περιοχή τις τελευταίες δεκαετίες, είχαν ως αποτέλεσμα την επέκταση του αστικού ιστού και την οικιστική ανάπτυξη στις παρυφές της Λίμνης (Εικόνα 5.2-1), ενώ για σημαντικό μέρος στο βόρειο όριο της περιοχής εντός της Λίμνης έχει εξασφαλιστεί άδεια για ανέγερση οικιστικών μονάδων. Η επέκταση του αστικού ιστού οδηγεί στην απώλεια των φυσικών οικοτόπων στις περιοχές αυτές και παράλληλα αυξάνει τις απορροές ομβρίων υδάτων προς τη Λίμνη και την επέκταση των τεχνητών επιφανειών. Αυτό αφενός αυξάνει τις ποσότητες νερού που καταλήγουν στη Λίμνη, και αφετέρου προκαλεί προβληματισμό για την ποιότητα των υδάτων που εισρέουν σε αυτή, καθώς τα αστικά όμβρια ύδατα περιέχουν βαρέα μέταλλα από το οδικό δίκτυο, ενώ πιθανώς να περιέχουν και διάφορους άλλους ρυπαντές που από μια αστική περιοχή θα μπορούσαν να καταλήξουν στο δίκτυο ομβρίων.

Παράλληλα, η αύξηση της ανθρώπινης δραστηριότητας στην άμεση περιοχή, οδηγεί άμεσα ή έμμεσα σε αυξημένα επίπεδα όχλησης των ειδών πτηνοπανίδας. Αυτό οφείλεται στην αύξηση ειδών τα οποία αποτελούν φυσικούς θηρευτές ειδών πτηνοπανίδας ή ειδών που καταστρέφουν της φωλιές, όπως οι οικόσιτες γάτες, οι αρουραίοι και οι αλεπούδες, είδη που μπορούν να χαρακτηριστούν και ως συνανθρωπικά.

Εικόνα 5.2-1: Οικιστική ανάπτυξη στην Λίμνη Παραλιμνίου, © IACO Ltd 2015

5.2.2 Γεωργική δραστηριότητα

Μέρος της άμεσα γειτνιάζουσας με τη λίμνη γης, ιδιαίτερα στο δυτικό άκρο της λίμνης, αλλά και σημαντικό μέρος της λεκάνης απορροής αποτελούνται από γεωργικά τεμάχια. Οι καλλιέργειες αυτές αφορούν μη αρδευόμενες αλλά και αρδευόμενες φυτείες σιτηρών κυρίως. Από τις καλλιέργειες αυτές υπάρχει κίνδυνος ρύπανσης από πιθανή χρήση και κατά συνέπεια εισροή εντομοκτόνων και ζιζανιοκτόνων εντός της Λίμνης και της τροφικής αλυσίδας.

5.2.3 Κυνηγετική δραστηριότητα

Εντός της περιοχής υπάρχουν εκτάσεις στις οποίες επιτρέπεται το κυνήγι, και η δραστηριότητα αυτή φαίνεται να έχει άμεσα και έμμεσα, αρνητικές επιπτώσεις για την περιοχή, τους οικοτόπους και τα είδη που φιλοξενεί. Συγκεκριμένα, η ενάσκηση κυνηγετικής δραστηριότητας και η ανθρώπινη παρουσία προκαλεί όχληση στα είδη τα οποία βρίσκουν καταφύγιο στη περιοχή ΖΕΠ. Παράλληλα η δραστηριότητα αυτή ευνοεί και επιτρέπει την είσοδο των κυνηγών με τα οχήματα τους εντός της λεκάνης της λίμνης, κάτι που έχει ως αποτέλεσμα την υποβάθμιση των οικοτόπων και την όχληση των ειδών.

5.3 Ιδιοκτησιακό Καθεστώς–Κοινωνική Αποδοχή

Το μεγαλύτερο ποσοστό της περιοχής ΖΕΠ (89,7%), αποτελεί ιδιωτική γη (Εικόνα 3.7-1). Αυτό, όπως ήδη αναφέρθηκε δημιουργεί τις πιο σοβαρές αντιδράσεις και εμπόδια για την ορθή διαχείριση της περιοχής και ως εκ τούτου προκύπτει η ανάγκη επίλυσης του ιδιοκτησιακού καθεστώτος, προκειμένου να γίνει κατορθωτή η διαχείριση της περιοχής κατά το βέλτιστο τρόπο.

5.4 Πολεοδομικό καθεστώς – Επιτρεπόμενες χρήσεις

Όπως αναφέρθηκε το 93,8% της περιοχής ΖΕΠ αποτελεί Ζώνη Προστασίας Δα1 και μικρό τμήμα (2,7%) στο νότιο τμήμα αποτελεί ζώνη προστασίας Ζ1. Στο βόρειο τμήμα της περιοχής, παραπλεύρως του καναλιού εξόδου της λίμνης, μικρό μέρος της περιοχής ΖΕΠ αποτελεί ζώνη κατοικίας Κα8 (3,2%). Οι Πολεοδομικές Ζώνες με το χαρακτηριστικό «Κα», αφορούν σε περιοχές με επικρατούσα χρήση την κατοικία. Ταυτόχρονα, η Λίμνη εφάπτεται στις Ζώνες Κατοικίας Κα6 και Κα8, καθώς και Εβ8 του Παραλιμνίου στο βόρειο και ανατολικό της σύνορο. Ζώνη Κατοικίας Κα6 υπάρχει και βορειότερα της Λίμνης, εντός των διοικητικών ορίων της Δερύνειας. Επιπλέον, το τμήμα της Λίμνης που εμπίπτει στη Ζώνη Προστασίας Ζ1 της Σωτήρας, συνορεύει με τη Ζώνη Η2 της Σωτήρας, η οποία αφορά σε περιοχή με επικρατούσα χρήση την κατοικία σύμφωνα με τη Δήλωση Πολιτικής.

5.5 Προγραμματιζόμενα Έργα

Στο βόρειο τμήμα της λεκάνης της λίμνης και στο όριο της περιοχής ΖΕΠ, έχει δοθεί αδειοδότηση για το διαχωρισμό 300 οικοπέδων για σκοπούς οικιστικής ανάπτυξης. Αν και κατόπιν εξειδικευμένης μελέτης έχει προκύψει ότι δεν θα υπάρξουν επιπτώσεις σε σχέση με το υδρολογικό καθεστώς της λίμνης, εντούτοις εκτιμάται ότι η απώλεια οικοτόπου θα είναι σημαντική τόσο για τα είδη πτηνοπανίδας όσο και για τα υπόλοιπα σημαντικά βιολογικά στοιχεία της περιοχής Natura 2000.

5.6 Αξιολόγηση Δικτύων Υποδομής

Όπως αναφέρθηκε στην παράγραφο 3.8.3, με εξαίρεση μέρους του σκοπευτηρίου, δεν υπάρχουν κάποιες σημαντικού τουλάχιστον μεγέθους υποδομές εντός της περιοχής ΖΕΠ, καθώς αυτή ουσιαστικά αποτελείται από τη λεκάνη της λίμνης. Στο πρόσφατο παρελθόν λειτουργούσε πίστα μηχανοκίνητου αθλητισμού, καθώς και πίστα αερομοντελισμού, οι οποίες αποξηλώθηκαν σχετικά πρόσφατα.

Παράλληλα μέρος του ποταμού Βαθύ που αποτελεί τμήμα της ΖΕΠ, διασχίζει τον αστικό πυρήνα του Παραλιμνίου.

Όπως αναφέρθηκε πιο πριν, το πεδίο βολής του σκοπευτηρίου έχει κατεύθυνση από το όριο προς το εσωτερικό της Λίμνης, με αποτέλεσμα τα σφαιρίδια να καταλήγουν εντός ΖΕΠ. Για την αποφυγή εξάπλωσης των σφαιριδίων έχουν δημιουργηθεί αναχώματα εντός του πεδίου βολής, αλλά φαίνεται ότι αυτό το μέτρο δεν είναι πλήρως αποτελεσματικό.

Παράλληλα, η έντονη οικιστική ανάπτυξη και λειτουργία των συνοδευτικών υποδομών περιμετρικά της περιοχής, εγκυμονεί κάποιους κινδύνους για τη περιοχή καθώς προκύπτουν θέματα ποιότητας των ομβρίων υδάτων που εισρέουν στη λίμνη από το αστικό οδικό δίκτυο, καθώς και θέματα οχληρίας.

Εικόνα 5.6-1: Μέρος των εγκαταστάσεων του σκοπευτηρίου που emπίπτουν εντός της περιοχής μελέτης καθώς και τα αναχώματα που δημιουργήθηκαν για τον περιορισμό εξάπλωσης των σφαιριδίων. Με κίτρινο χρώμα στο χάρτη δίνεται το όριο της περιοχής ΖΕΠ (Πηγή: Google Earth).

5.7 Πολιτική Μεμονωμένης Κατοικίας

Εντός της περιοχής δεν υφίστανται οικιστικές αναπτύξεις που έχουν υλοποιηθεί μέσω της πολιτικής για τη μεμονωμένη κατοικία. Επίσης, η άμεση περιοχή ΖΕΠ δεν μπορεί να επηρεαστεί άμεσα από την πολιτική της μεμονωμένης κατοικίας, λόγω της παρουσίας της Ζώνης προστασίας Δα1 και Ζ1 εντός της λεκάνης που καθιστά πιο δύσκολη την ανέγερση μεμονωμένης κατοικίας. ,

Περιμετρικά όμως, και κυρίως στα νότια και στα δυτικά της περιοχής όπου παρατηρούνται γεωργικές πολεοδομικές ζώνες, θεωρητικά ενέχουν τη δυνατότητα, αν πληρούν τα κριτήρια που τίθενται στη Δήλωση Πολιτικής για την Ύπαιθρο, ανάπτυξης μεμονωμένης κατοικίας σε αυτές.

Η υφιστάμενη Πολιτική έχει κατά το πλείστο αρνητικές επιπτώσεις σε θέματα διατήρησης της πτηνοπανίδας και της άγριας ζωής γενικότερα. Η συγκεκριμένη Πολιτική βρίσκεται υπό αναμόρφωση από το Υπουργείο Εσωτερικών στα πλαίσια της αναθεώρησης της Δήλωσης Πολιτικής.

5.8 Παράνομες Δραστηριότητες

5.8.1 Παράνομη πρόσβαση στη λίμνη

Η εγγύτητα της περιοχής μελέτης με οικιστικές περιοχές, αυξάνει τον κίνδυνο καταπάτησης των οικοτόπων της περιοχής προστασίας. Λόγω της απουσίας νερού κατά το μεγαλύτερο διάστημα του έτους, παρατηρείται ανεξέλεγκτη πρόσβαση στη λίμνη πεζών και κυρίως μηχανοκίνητων οχημάτων με

αποτέλεσμα την πρόκληση σοβαρής οχληρίας και τη διατάραξη των οικοτόπων, και πιθανώς την χωρίς πρόθεση καταστροφή των φωλιών ειδών που φωλιάζουν στο έδαφος. Ιδιαίτερα την θερινή και φθινοπωρινή περίοδο όταν η λεκάνη αποξηραίνεται πλήρως, τα φαινόμενα αυτά εντείνονται με αποτέλεσμα να διαταράσσονται ή ακόμα και να καταστρέφονται οι οικοτόποι και να προκαλείται σοβαρή όχληση στα είδη που χρησιμοποιούν την περιοχή.

Εικόνα 5.8-1: Παράνομη και ανεξέλεγκτη πρόσβαση και διακίνηση στη λεκάνη της Λίμνης (Φώτο: I.A.CO Ltd).

5.8.2 Παράνομη λειτουργία πίστας μηχανοκίνητου αθλητισμού (motocross)

Εντός της περιοχής ΖΕΠ λειτουργούσε στο παρελθόν παράνομα πίστα μηχανοκίνητων (motocross) η οποία καταδαφίστηκε από τις υπηρεσίες του έπαρχου Αμμοχώστου. Πολύ πρόσφατο ξεκίνησε η κατασκευή νέας πίστας εκτός της ΖΕΠ αλλά σε επαφή με το όριο της περιοχής, με αποτέλεσμα να υφίσταται σημαντική όχληση αλλά και αύξηση της διακίνησης εντός της λεκάνης της λίμνης. Παράλληλα εκτελέστηκαν διαφορές χωματουργικές εργασίες για την κατασκευή, διαταράσσοντας σημαντικά τον οικότοπο της πτηνοπανίδας.

5.8.3 Απόθεση αδρανών υλικών

Πέραν των πιο πάνω, ένα ποσοστό των περιπτώσεων παράνομης πρόσβασης, γίνεται για την απόθεση εντός της ΖΕΠ διαφόρων υλικών. Έχει παρατηρηθεί ότι σε πολλά σημεία της περιοχής ΖΕΠ αποτίθενται συστηματικά μεγάλοι όγκοι από αδρανή υλικά, σκουπίδια, παλιά έπιπλα και ηλεκτρικές συσκευές, κλαδέματα και διάφορα άλλα απορρίμματα, με αποτέλεσμα να δημιουργείται οπτική και πιθανώς χημική ρύπανση, ενώ τέτοιες εστίες μειώνουν τον διαθέσιμο βιότοπο και προσελκύουν τρωκτικά που επηρεάζουν την αναπαραγωγική επιτυχία των πουλιών. Αποτελεί σύνηθες φαινόμενο τέτοια σημεία απόρριψης να δημιουργούνται σε μικρό χρονικό διάστημα στην περίμετρο οικιστικών περιοχών κυρίως, λόγω του μη επαρκούς ελέγχου.

Εικόνα 5.8-2: Απόθεση αδρανών υλικών εντός της ΖΕΠ (Φώτο: I.A.CO Ltd).

5.8.4 Λαθροθηρία και παράνομη παγίδευση.

Τα περιστατικά λαθροθηρίας είναι συχνά στην περιοχή καθώς ένα μέρος της Λίμνης Παραλιμνίου αποτελεί κυνηγετικό πεδίο, ενώ σημαντικό τμήμα της αποτελεί απαγορευμένη περιοχή. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα να παρατηρούνται φαινόμενα εισόδου κυνηγών στην απαγορευμένη περιοχή και κυρίως στο νότιο τμήμα όπου υπάρχουν λιμνία με νερό και υποστηρίζουν σημαντικούς αριθμούς πτηνοπανίδας. Γενικότερα, η ενάσκηση κυνηγίου εντός της λεκάνης έχει ως αποτέλεσμα την είσοδο μεγάλου αριθμού αυτοκινήτων σε αυτή και παράλληλα την όχληση των ειδών και την υποβάθμιση των βιοτόπων τους.

Παράλληλα η ευρύτερη περιοχή παρουσιάζει αυξημένα κρούσματα παράνομης παγίδευσης πουλιών, γεγονός που επηρεάζει σημαντικά τους πληθυσμούς κοινών αλλά και σπάνιων και απειλούμενων ειδών πτηνοπανίδας, λόγω της μη επιλεκτικής χρήσης των εργαλείων που χρησιμοποιούνται για το σκοπό αυτό.

5.9 Διαχείριση Υδατικών Πόρων Περιοχής

Η διατήρηση των ειδών πτηνοπανίδας και των οικοτόπων της περιοχής ΖΕΠ, εξαρτάται σε πολύ μεγάλο βαθμό από την παρουσία νερού. Επομένως κρίνεται απαραίτητο να διαμορφωθεί μια σωστή στρατηγική για τη διαχείριση των υδάτινων πόρων της Λίμνης καθώς και να διασφαλιστεί η καλή ποιότητα τους. Τα έργα αποστράγγισης και χρήσης του νερού για εμπλουτισμό άλλων περιοχών που πραγματοποιήθηκαν στο παρελθόν, έχουν υποβαθμίσει σε σημαντικό βαθμό το οικοσύστημα καθώς περιορίζουν σημαντικά την παρουσία του υγρού στοιχείου τόσο χωρικά όσο και χρονικά, με αποτέλεσμα να αλλοιώνονται οι οικοτόποι και να επιμηκύνεται η περίοδος ξηρασίας στη Λίμνη.

Οι μεγαλύτερες ποσότητες νερού εισρέουν στη Λίμνη από τον ποταμό Βαθύ στο ανατολικό άκρο της περιοχής. Οι εισροές αποτελούνται εν μέρει από τα όμβρια ύδατα των αστικών περιοχών και από γεωργικές περιοχές. Λόγω όμως της προέλευσης τους, οι εισροές αυτές αποτελούν δυνητικές πηγές ρυπαντών και ως εκ τούτου η ποιότητα των εισροών αλλά και του νερού στη λεκάνη της Λίμνης, θα πρέπει να παρακολουθείται και να αξιολογείται συστηματικά. Για το σκοπό αυτό πρέπει αφενός να εξασφαλίζεται η απρόσκοπτη εισροή επαρκών ποσοτήτων προς τη Λίμνη, αφετέρου όμως θα πρέπει τα ύδατα αυτά να είναι ικανοποιητικής ποιότητας προκειμένου να αποφευχθούν οι όποιες αρνητικές επιπτώσεις στην περιοχή ΖΕΠ. Για το σκοπό αυτό το ΤΑΥ ξεκίνησε την οικολογική παρακολούθηση του υδατικού σώματος προκειμένου να αξιολογείται η οικολογική κατάσταση των υδάτων σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές της ΟΠΥ.

6 ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΠΕΡΙΟΧΗΣ

Η ΖΕΠ Λίμνη Παραλιμνίου αποτελεί τη μεγαλύτερη εσωτερική φυσική λίμνη της Κύπρου και ένα από τους ελάχιστους φυσικούς υγρότοπους που υπάρχουν στην Κύπρο. Ως εκ τούτου έχει ιδιαίτερη σημασία για τα πουλιά και κυρίως τα παρυδάτια είδη που βρίσκουν καταφύγιο σε υγρότοπους. Παράλληλα, πέραν της πτηνοπανίδας, φιλοξενεί σημαντικά είδη χλωρίδας και πανίδας, όπως το ενδημικό υποείδος νερόφιδου *Natrix natrix cypriaca*. Για το λόγο αυτό η Λίμνη Παραλιμνίου είναι ιδιαίτερα σημαντική και χρίζει ιδιαίτερης προστασίας.

Οι πιέσεις που ασκούνται στην Λίμνη είναι πολύ έντονες, και αφορούν κυρίως την απομάκρυνση νερού από τη Λίμνη, με σκοπό την αποξήρανση της, και γενικότερα την ανεπαρκή υδατική διαχείριση, την ανεξέλεγκτη πρόσβαση στη λεκάνη της λίμνης από πεζούς και οχήματα, τη λαθροθηρία και την παράνομη παγίδευση, την απόρριψη υλικών σε διάφορα σημεία, την όχληση που προκαλείται στα είδη πτηνοπανίδας και την υποβάθμιση οικοτόπων από αυτές τις δραστηριότητες, αλλά και την συνεχή επέκταση του αστικού ιστού στην περίμετρο και την λεκάνη απορροής της Λίμνης, ακόμα και εντός της λίμνης.

Τα είδη χαρακτηρισμού της περιοχής, αναπαράγονται στην περιοχή και είναι είδη άμεσα εξαρτημένα από το νερό. Παράλληλα, οι αλοφυτικές κοινωνίες που χαρακτηρίζουν τον υγρότοπο, είναι προσαρμοσμένες σε υψηλά επίπεδα υγρασίας και έχουν αυξημένες απαιτήσεις σε νερό. Επομένως η παρουσία νερού αλλά και η ποιότητα του, επηρεάζουν άμεσα και έμμεσα τον στόχο διατήρησης των ειδών πτηνοπανίδας αλλά και των οικοτόπων τους. Ως εκ τούτου, οι προκλήσεις διαχείρισης της περιοχής αφορούν σε μεγάλο βαθμό, αλλά όχι αποκλειστικά, την υδρολογική κατάσταση της Λίμνης. Η κατάσταση των υδάτων, ποιοτικά και ποσοτικά, πρέπει να διασφαλιστεί μέσα από το παρόν διαχειριστικό σχέδιο, με την εφαρμογή κατάλληλων μέτρων σε επίπεδο λεκάνης απορροής, προκειμένου να επιτευχθούν οι στόχοι της Οδηγίας. Τα μέτρα αυτά θα πρέπει να αντιμετωπίσουν αποτελεσματικά τις υπάρχουσες πιέσεις, όπως αυτές αναφέρθηκαν στην παράγραφο 5, πολλές από τις οποίες σχετίζονται άμεσα ή έμμεσα με την υποβάθμιση της ποιότητας των υδάτων.

Πέραν των απειλών για την υποβάθμιση της υδρολογικής και οικολογικής κατάστασης των υδάτων, η απώλεια οικοτόπων αποτελεί επίσης μια σημαντική απειλή. Η περιοχή προστασίας βρίσκεται σε κλοιό οικιστικής ανάπτυξης και οι κάθε είδους παρεμβάσεις στη Λίμνη επιτείνουν το πρόβλημα. Η εγγύτητα με οικιστικές περιοχές έχει οδηγήσει στην αυξημένη ανθρώπινη παρουσία και όχληση εντός της Λίμνης, τόσο με την αύξηση της παράνομης πρόσβασης όσο και με την αύξηση των θηρευτών των πτηνών. Η συνεχής πρόσβαση μηχανοκίνητων μέσων στη λεκάνη της Λίμνης έχει ως αποτέλεσμα την όχληση των ειδών και την περαιτέρω υποβάθμιση των οικοτόπων.

Η υφιστάμενη κατάσταση των ειδών και των οικοτόπων της περιοχής κρίνεται σε γενικές γραμμές ως κακή, ενώ ταυτόχρονα οι σημαντικές απειλές που υφίστανται σήμερα, πρέπει να αντιμετωπιστούν αποτελεσματικά προκειμένου να επιτευχθούν οι στόχοι της Οδηγίας. Ως εκ τούτου, ένα σχέδιο διαχείρισης της περιοχής κρίνεται απαραίτητο για την προστασία των ειδών πτηνοπανίδας και των οικοτόπων της, μέσω της λήψης κατάλληλων μέτρων για την αντιμετώπιση των πιέσεων και των δυνητικών κινδύνων που εξακολουθούν να υφίστανται στην περιοχή.

Οι τοπικές αρχές και μεγάλο μέρος και της τοπικής κοινωνίας αναγνωρίζουν την αξία της περιοχής και τα προβλήματα που αντιμετωπίζει, όμως δεν έχουν γίνει τα απαραίτητα βήματα που απαιτούνται για την βελτίωση του καθεστώτος προστασίας της λίμνης. Αυτό οφείλεται σε μεγάλο βαθμό το γεγονός ότι ολόκληρη σχεδόν η περιοχή ΖΕΠ αποτελείται από ιδιωτικά τεμάχια, και επομένως οι δυνατότητες δραστικής παρέμβασης δεν είναι πολλές. Το ιδιωτικό καθεστώς αποτελεί εμπόδιο για την ικανοποιητική διαχείριση της περιοχής και επομένως κρίνεται απαραίτητο πρωτίστως να επιλυθεί το ιδιοκτησιακό

καθεστώς ή να βρεθεί κάποια ρύθμιση προκειμένου να επιτευχθούν καλύτερα οι στόχοι οποιοδήποτε διαχειριστικού σχεδίου.

Σημειώνεται παράλληλα όμως ότι η ύπαρξη ιδιωτικών εκτάσεων στη λίμνη δεν αποτελεί λόγο ή αιτία μη επίτευξης των στόχων, αφού οι υποχρεώσεις προκύπτουν μέσα από την Οδηγία και την Νομοθεσία και είναι δεδομένες και ανεξάρτητες από παράγοντες όπως το ιδιοκτησιακό καθεστώς.

7 ΣΤΟΧΟΙ ΔΙΑΤΗΡΗΣΗΣ

Οι στόχοι διατήρησης για τη ΖΕΠ «Λίμνη Παραλιμνίου» μπορούν να συνοψιστούν ως εξής:

- A. Διατήρηση της ΖΕΠ σε ευνοϊκό καθεστώς διατήρησης, προστατεύοντας τα κατάλληλα ενδιαιτήματα των ειδών χαρακτηρισμού *Himantopus himantopus*, *Vanellus spinosus* και *Charadrius alexandrinus*
- B. Διατήρηση της παρουσίας των μεταναστευτικών και διαχειμαζόντων πληθυσμών των ειδών που ανήκουν ή όχι στο Παράρτημα I.
- Γ. Δημιουργία και ενίσχυση της υποστήριξης για τη διατήρηση της ΖΕΠ Λίμνη Παραλιμνίου, από την τοπική κοινότητα και το κοινό γενικότερα, μέσω ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης των επισκεπτών στην περιοχή αλλά και με την ενθάρρυνση και στήριξη της έρευνας.

Το ευνοϊκό καθεστώς διατήρησης της περιοχής εξαρτάται κατά κύριο λόγο από τον αναπαραγωγικό πληθυσμό τριών σημαντικών ειδών της περιοχής: τον Καλαμοκαννά (*H. himantopus*), την Πελλοκατερίνα (*V. spinosus*) και το Νανοπλουμίδι (*Ch. alexandrinus*).

Όπως αναφέρθηκε πιο πάνω, οι ETA για τη ΖΕΠ Λίμνη Παραλιμνίου καθορίστηκαν ως πιο κάτω:

1. Καλαμοκαννά (*Himantopus himantopus*): 50 ζεύγη
2. Πελλοκατερίνα (*Vanellus spinosus*): 30 ζεύγη
3. Νανοπλουμίδι (*Charadrius alexandrinus*): 25 ζεύγη

Οι ETA για τα σημαντικά είδη της ΖΕΠ Λίμνη Παραλιμνίου θέτουν τη βάση και το σημείο αναφοράς για όλες τις δράσεις που στόχο έχουν την επαναφορά της ΖΕΠ Λίμνης Παραλιμνίου σε Ευνοϊκό Καθεστώς Διατήρησης.

Οι ETA αυτές μεταφράζονται στους ακόλουθους στόχους για τα είδη χαρακτηρισμού και άλλα σημαντικά είδη πτηνών στη ΖΕΠ Λίμνη Παραλιμνίου:

- Αύξηση σε 50 αναπαραγωγικών ζευγαριών Καλαμοκαννά (μέσος όρος 5 χρόνων)
- Αύξηση σε 30 αναπαραγωγικών ζευγαριών Πελλοκατερίνας (μέσος όρος 5 χρόνων)
- Αύξηση σε 25 αναπαραγωγικών ζευγαριών Νανοπλουμιδιού (μέσος όρος 5 χρόνων)

Βασικό θεμέλιο για τα πιο πάνω αποτελεί η δομή και λειτουργία του υγροτόπου, που μαζί με διάφορους άλλους τύπους οικοτόπων και είδη χλωρίδας πρέπει να βρίσκονται σε Ευνοϊκό Καθεστώς, σύμφωνα με την ευρωπαϊκή Οδηγία για τους Οικότοπους.

Οι πιο πάνω στόχοι, θα επιτευχθούν μέσω της εφαρμογής μέτρων διαχείρισης που αναλύονται στα κεφάλαια 9, 10 και 11. Οι στόχοι αυτοί πρέπει να θεωρούνται ως οι ελάχιστοι πληθυσμοί που πρέπει να διατηρούνται στη ΖΕΠ «Λίμνη Παραλιμνίου». Όμως, αν και είναι επιθυμητό να διατηρούνται κάθε χρόνο αυτοί οι ελάχιστοι αριθμοί ζευγαριών για τα δέκα είδη καθορισμού, είναι αποδεκτό οι ελάχιστοι αριθμοί αυτοί οι στόχοι να μην επιτυγχάνονται κάθε χρόνο χωρίς εξαίρεση. Αυτό εξάγεται λαμβάνοντας υπόψη τις φυσικές διακυμάνσεις που παρατηρούνται σε φυσικούς πληθυσμούς άγριων πτηνών λόγω παραγόντων που δεν μπορούν να ρυθμιστούν μέσω της διαχείρισης της ΖΕΠ. Η μείωση κάποιου πληθυσμού μέχρι 20% σε σχέση με το στόχο ETA σε μια συγκεκριμένη χρονιά είναι αποδεκτή αν και θα πρέπει να εξετάζονται οι πιθανοί λόγοι όταν παρατηρείται κάτι τέτοιο βάσει συστηματικών καταγραφών. Η καταγραφή μείωσης ενός ή περισσότερων πληθυσμών ειδών καθορισμού που υπερβαίνει το 15% σε σχέση με το στόχο ETA για δύο ή περισσότερα συνεχόμενα χρόνια, αποτελεί ένδειξη αποτυχίας της διαχείρισης της ΖΕΠ και πρέπει να διερευνάται άμεσα με στόχο την άμεση υιοθέτηση διορθωτικών μέτρων.

8 ΟΙΚΟΣΥΣΤΗΜΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΑ ΩΦΕΛΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ NATURA 2000

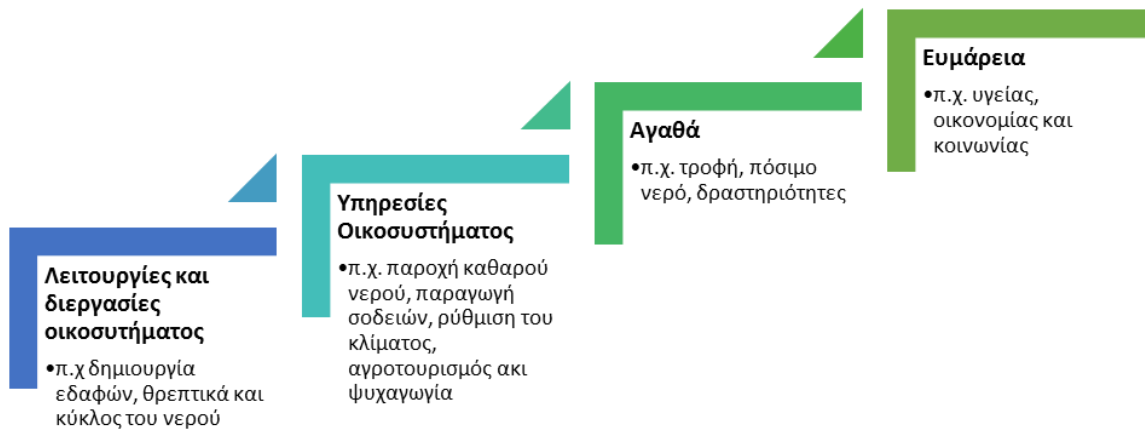
Στην Κύπρο αλλά και σε σχεδόν ολόκληρη την Ευρώπη, έχει καλλιεργηθεί στην κοινή γνώμη η πεποίθηση ότι, η ένταξη μιας περιοχής στο δίκτυο Natura 2000 συνεπάγεται αναστολή της ανάπτυξης για την περιοχή και την αδυναμία εκμετάλλευσης της ιδιωτικής γης. Ως αποτέλεσμα, σε αρκετές περιπτώσεις υπάρχει έντονη αντίδραση από τις τοπικές κοινωνίες στον καθορισμό μιας περιοχής ως Ζώνη Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ) ή Τόπο Κοινοτικής Σημασίας (ΤΚΣ) καθώς και στη διαχείριση της. Ως εκ τούτου η ενημέρωση για την αξία και τα κοινωνικό-οικονομικά οφέλη που μπορούν να προκύψουν από το δίκτυο Natura 2000 καθώς και τις προοπτικές που προσφέρει, κρίνεται σημαντική, τόσο για σκοπούς αποδοχής των περιοχών αυτών και συμμετοχή στη μετέπειτα διαχείριση τους από τις τοπικές κοινωνίες όσο και για την προσέλκυση χρηματοδότησης, αλλά και για τη διατήρηση και προστασία τους στα πλαίσια ευρύτερων κρατικών σχεδιασμών.

Η αξία του δικτύου Natura 2000 είναι πολυεπίπεδη και μπορεί να διακριθεί ως ακολούθως (Science for Environment Policy, 2015):

Η αξία του δικτύου ως προς τη διατήρηση της βιοποικιλότητας. Το δίκτυο καλύπτει περίπου το 20% των εδαφών της ΕΕ και παρέχει προστασία για πέραν των 200 τύπων οικοτόπων και πέραν των 1000 σπάνιων και απειλούμενων ειδών ζώων και φυτών (Οδηγία για τους Οικοτόπους 92/43/ΕΟΚ) καθώς και για τα 196 είδη και υποείδη πτηνών του Παραρτήματος Ι της Οδηγίας για τα Πτηνά (2009/147/ΕΚ). Πρόσφατες μελέτες έχουν δείξει ότι οι πληθυσμοί των προστατευόμενων αυτών ειδών (μεταξύ αυτών και τα πουλιά) που βρίσκονται εντός του δικτύου, καθώς και οι πληθυσμοί κοινών ειδών, έχουν ευνοηθεί από τη δημιουργία του δικτύου και τη διαχείριση που λαμβάνει χώρα εντός αυτού. Σε γενικές γραμμές διαφαίνεται ότι το δίκτυο Natura 2000 μπορεί να επιφέρει τεράστια οφέλη για τη βιοποικιλότητα, νοουμένου ότι θα εφαρμοστούν καλύτερες πρακτικές διαχείρισης των περιοχών και με την υποστήριξη της τοπικής κοινωνίας.

Η οικονομική αξία του δικτύου. Η οικονομική αποτίμηση των υπηρεσιών κάθε τύπου οικοσυστήματος και του κόστους διαχείρισής του, χρησιμοποιώντας μια ευρέως γνωστή μονάδα αξιολόγησης, είναι ένας καλός τρόπος για να γίνει αντιληπτή η πραγματική αξία των περιοχών Natura 2000. Η απόδοση οικονομικής αξίας στις υπηρεσίες του οικοσυστήματος βοηθά στην καλύτερη κατανόηση από όλους τους εμπλεκόμενους και ενδιαφερόμενους φορείς, της χρησιμότητας και της ανάγκης για προστασία των οικοσυστημάτων. Η αξία των υπηρεσιών του οικοσυστήματος σε ολόκληρη την επικράτεια του δικτύου Natura 2000 στην ΕΕ, έχει εκτιμηθεί ότι κυμαίνεται μεταξύ 223 και 314 δισεκατομμυρίων ευρώ/έτος, ενώ το κόστος διαχείρισης των περιοχών αυτών δεν ξεπερνά τα 5,8 δισεκατομμύρια ευρώ/έτος.

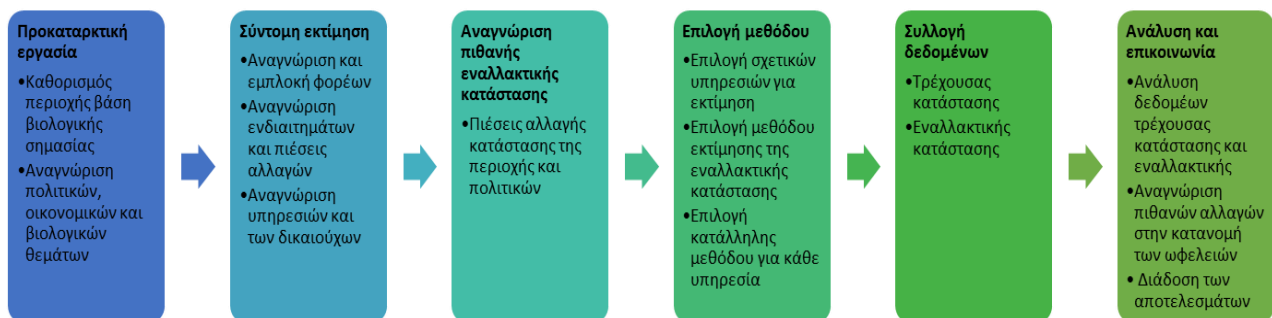
Η αξία του δικτύου από την παροχή οφέλους προς τον άνθρωπο, με τη μορφή υπηρεσιών του οικοσυστήματος. Οι Υπηρεσίες Οικοσυστημάτων είναι τα οφέλη που λαμβάνουν οι άνθρωποι από τη φύση (Εικόνα 8.1-1), και διακρίνονται σε: **Υποστηρικτικές υπηρεσίες** (π.χ. ανακύκλωση θρεπτικών ουσιών, δημιουργία εδάφους), **Ρυθμιστικές υπηρεσίες** (π.χ. βελτίωση ποιότητας νερού, προστασία από πλημμύρες, αποθήκευση διοξειδίου του άνθρακα, ρύθμιση του κλίματος), **Παροχής πόρων** (π.χ. παροχή τροφής, ύδατος, ξυλείας), και **Κοινωνικές υπηρεσίες** (π.χ. χώρους αναψυχής, αισθητικές αξίες, ευεξία).

Εικόνα 8.1-1: Σχέση οικοσυστημικών υπηρεσιών με την ανθρώπινη ευμάρεια

Η βιοποικιλότητα – ως ‘κινητήριος μοχλός’ του οικοσυστήματος -- παρέχει πολλά οφέλη στους ανθρώπους μέσω των οικοσυστημικών υπηρεσιών και η παροχή τους συνδέεται άμεσα με την κατάσταση της. Οι ανθρώπινες πιέσεις όμως, επιδρούν πολλές φορές αρνητικά στη βιοποικιλότητα και τα οικοσυστήματα και δυστυχώς παρατηρείται μείωση της με πρωτοφανείς ρυθμούς, με τελικό αποτέλεσμα τον αρνητικό αντίκτυπο στην ανθρώπινη ζωή. Η διαφύλαξη, προστασία και διατήρηση της βιοποικιλότητας είναι απαραίτητος σύνδεσμος για την παροχή των οικοσυστημικών υπηρεσιών μιας περιοχής. Για τη μείωση των ανθρωπογενών πιέσεων πρέπει να γίνει καθορισμός και υπολογισμός των οικοσυστημικών υπηρεσιών μιας περιοχής μελέτης, ώστε οι ιθύνοντες λήψης αποφάσεων να υιοθετήσουν τις δέουσες πολιτικές και διαχειριστικά μέτρα για την κάθε περιοχή ενδιαφέροντος (Kelvin S.H. *et al.*, 2014).

Για τον καθορισμό και υπολογισμό των οικοσυστημικών υπηρεσιών που παρέχει μια περιοχή ενδιαφέροντος, χρησιμοποιούνται, σε πανευρωπαϊκό επίπεδο, εξειδικευμένα εργαλεία και μέθοδοι (toolkits). Η εφαρμογή ενός εργαλείου υπολογισμού των οικοσυστημικών υπηρεσιών είναι μια διαδικασία που αποτελείται από 6 διαδοχικά βήματα (Εικόνα 8.1-2).

Εικόνα 8.1-2: Διαδικασία εκτίμησης οικοσυστημικών υπηρεσιών

Δυστυχώς, τα οφέλη αυτά συχνά παραβλέπονται από την κοινωνία. Η υποβάθμιση των οικοσυστημάτων και η διατάραξη της οικολογικής ισορροπίας έχει ως αποτέλεσμα τον περιορισμό των παρεχόμενων υπηρεσιών οικοσυστήματος και την απώλεια του οφέλους για τον άνθρωπο.

Μελέτες της Ε.Ε. έχουν καταδείξει τα σημαντικά οικονομικά οφέλη που προκύπτουν για τις τοπικές κοινωνίες. Χαρακτηριστικά αναφέρεται ότι η επισκεψιμότητα στις περιοχές Natura 2000 κυμαίνεται μεταξύ 1,2 και 2 δισεκατομμυρίων ημερήσιων επισκέψεων/έτος σε πανευρωπαϊκό επίπεδο. Οι επισκέψεις αυτές μπορούν να αποφέρουν ετησίως από 9 έως 20 δισεκατομμύρια ευρώ και να δημιουργήσουν 0,8 έως 2 εκατομμύρια πλήρεις θέσεις εργασίας. Παράλληλα οι υφιστάμενες επαγγελματικές δραστηριότητες που λαμβάνουν χώρα εντός των περιοχών του δικτύου, όπως οι γεωργία,

δασοπονία, αλιεία, αναψυχή (εξαιρουμένων των θέσεων εργασίας σε ξενοδοχεία και εστιατόρια) και άλλες δραστηριότητες, παρέχουν συνολικά 12 εκατομμύρια πλήρεις θέσεις εργασίας (European Union, 2013).

Επιπρόσθετα μερικές οικοσυστημικές υπηρεσίες αντικαθιστούν ανθρώπινες κατασκευές ή δραστηριότητες οι οποίες θα κόστιζαν εάν θα έπρεπε να υπάρχουν τα τεχνητά συστήματα. Ένα παράδειγμα είναι το φιλτράρισμα (αφαίρεση) διάφορων χημικών από το νερό ή η περισυλλογή νερού σε μια κοιλάδα. Χωρίς την ύπαρξη αυτών των υπηρεσιών τεχνητά συστήματα μεγάλης αξίας θα έπρεπε να υπάρχουν, έτσι η αξία του τεχνητού συστήματος μπορεί έμμεσα να αναδεικνύει την αξία της οικοσυστημικής υπηρεσίας. Οικονομική αξία μπορεί να ανατεθεί και με άμεσο τρόπο από την αγορά προϊόντων που είναι από τις οικοσυστημικές υπηρεσίες όπως το κρέας, τα λαχανικά αλλά ακόμα και προϊόντα όπως την ξυλεία.

Τέλος, έχει πλέον αναγνωριστεί από επιστήμονες παγκοσμίως και στα πλαίσια της Συνόδου Κορυφής για την Αλλαγή του Κλίματος που έγινε στο Παρίσι το Δεκέμβριο 2015, ότι τα υγιή οικοσυστήματα (αυτά που έχουν καλοδιατηρημένη βιοποικιλότητα) είναι σε θέση να προσφέρουν ανεκτίμητες υπηρεσίες και θα είναι πολύ πιο ανθεκτικά στην αναπόφευκτη ανθρωπογενή αλλαγή του κλίματος, επομένως και για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή η προστασία των φυσικών περιοχών και των οικοσυστημάτων έχει βασικό ρόλο να παίξει.

Οικοσυστημικές υπηρεσίες των περιοχών Natura 2000 Οι περιοχές Natura 2000 παρέχουν πλήθος οικοσυστημικών υπηρεσιών. Αναλόγως αν μια περιοχή είναι δασική, παράκτια, υγροβιότοπος, αγροτική κτλ οι υπηρεσίες αυτές μπορεί να συνυπάρχουν ή να διαφοροποιούνται αναλόγως. Ο Πίνακας 8.1-1 παρουσιάζει ενδεικτικά κάποιες από τις υπηρεσίες που παρέχουν τα οικοσυστήματα στις περιοχές Natura 2000 . Ο πίνακας αυτός δεν είναι εξαντλητικός.

Πίνακας 8.1-1: Πιθανές οικοσυστημικές υπηρεσίες των περιοχών Natura 2000 (European Union 2013, The Economic benefits of the Natura 2000 Network).

Υπηρεσίες Οικοσυστημάτων	Λειτουργία Οικοσυστήματος	Περιγραφή Οικοσυστημικής Υπηρεσίας
Παροχή Πόρων	Τροφή	Οι περιοχές Natura 2000 έχουν σημαντικό ρόλο, στην παροχή τροφής, π.χ. ψαριών, υποστηρίζοντας άμεσα την βιώσιμη γεωργία, μέσω οργανικής καλλιέργειας και έμμεση υποστήριξη γεωργικής παραγωγής εκτός χώρου (π.χ. μέσω φυσικής επικοινωνίας, έλεγχο διάβρωσης, κύκλο του νερού). Επίσης μερικές Natura 2000 περιοχές παρέχουν διάφορα άγρια προϊόντα όπως μανιτάρια, μούρα ή θήραμα.
	Ποσότητα νερού	Τα οικοσυστήματα έχουν σημαντικό ρόλο στον παγκόσμιο υδρολογικό κύκλο, με τη ρύθμιση της ροής του νερού. Η βλάστηση και τα δάση επηρεάζουν την διαθέσιμη ποσότητα του νερού.
	Πρώτες ύλες	Τα οικοσυστήματα παρέχουν μεγάλη ποικιλία πρώτων υλών που χρησιμοποιούνται για κατασκευές και καύσιμο, συμπεριλαμβανομένων του ξύλου και του φυτικού λαδιού, που προέρχονται άμεσα από άγρια φυτά και καλλιέργειες. Υπάρχουν επίσης διακοσμητικοί πόροι, όπως διακοσμητικά φυτά και άλλα υλικά.
	Φυσικά φάρμακα	Οικοσυστήματα με μεγάλη βιοποικιλότητα, παρέχουν πολλά φυτά τα οποία χρησιμοποιούνται ως παραδοσιακά φάρμακα καθώς και πρώτες ύλες για την φαρμακοβιομηχανία. Όλα τα οικοσυστήματα είναι εν δυνάμει πηγές φαρμακευτικών πόρων.
	Διατήρηση γενετικής και βιολογικής ποικιλίας	Η γενετική ποικιλότητα (η ποικιλία των γονιδίων μεταξύ και εντός πληθυσμών διαφόρων ειδών) διακρίνει ποικιλίες ή φυλές μεταξύ τους, παρέχοντας τη βάση για καλά προσαρμοσμένες τοπικές ποικιλίες και γενετική δεξαμενή για την ανάπτυξη εμπορικών καλλιεργειών και της

Υπηρεσίες Οικοσυστημάτων	Λειτουργία Οικοσυστήματος	Περιγραφή Οικοσυστημικής Υπηρεσίας
		<p>κτηνοτροφίας. Κάποιοι βιότοποι έχουν εξαιρετικά υψηλό αριθμό ειδών που τους καθιστά περισσότερο γενετικά ποικιλόμορφους από άλλους και είναι γνωστά ως 'Θερμά Σημεία Βιοποικιλότητας' (Biodiversity Hotspots).</p> <p>Στην Ευρώπη, η Λεκάνη της Μεσογείου που έχει ιδιαίτερα υψηλή χλωριδική ποικιλότητα, θεωρείται ως ένα τέτοιο θερμό σημείο.</p>
Ρυθμιστικές Υπηρεσίες	Ρύθμιση ποιότητας αέρα	Δέντρα ή άλλα φυτά διαδραματίζουν επίσης σημαντικό ρόλο στη ρύθμιση της ποιότητας του αέρα με την αφαίρεση ρύπων από την ατμόσφαιρα. Πολλές προστατευόμενες περιοχές που βρίσκονται κοντά σε μολυσμένες περιοχές μπορούν να παρέχουν ιδιαίτερα υψηλά οφέλη.
	Ρύθμιση κλίματος / κλιματικής αλλαγής	Τα οικοσυστήματα ρυθμίζουν το παγκόσμιο κλίμα με την δέσμευση και αποθήκευση των αερίων του θερμοκηπίου. Καθώς τα δέντρα και τα φυτά μεγαλώνουν, αφαιρούν το διοξείδιο του άνθρακα από την ατμόσφαιρα και ουσιαστικά το δεσμεύουν στους ιστούς τους. Με τον τρόπο αυτό τα δασικά οικοσυστήματα είναι αποθήκες διοξειδίου του άνθρακα. Τα δέντρα επίσης παρέχουν σκιά, ενώ τα δάση επηρεάζουν τα επίπεδα της βροχόπτωσης και τη διαθεσιμότητα του νερού, τόσο σε τοπικό όσο και σε περιφερειακό επίπεδο.
	Μετριασμό των ακραίων φαινομένων	Τα οικοσυστήματα και οι ζωντανοί οργανισμοί αποτελούν προφύλαξη έναντι φυσικών καταστροφών, προλαμβάνοντας ή μειώνοντας το μέγεθος της καταστροφής από τα ακραία καιρικά φαινόμενα ή από φυσικούς κινδύνους, συμπεριλαμβανομένων πλημμυρών, καταιγίδων, χιονοστιβάδων και κατολισθήσεων.
	Ρύθμιση υδάτινων αποθεμάτων	Ορισμένα οικοσυστήματα, όπως οι υγροβιότοποι ή οι αμμόλοφοι, μπορούν να επηρεάσουν τη χρονική στιγμή και το μέγεθος της απορροής νερού, να ρυθμίσουν και να μετριάσουν πλημμύρες και να βοηθήσουν στον εμπλουτισμό των υπόγειων υδάτινων πόρων.
	Καθαρισμός του νερού και διαχείριση αποβλήτων	Τα οικοσυστήματα διαδραματίζουν ζωτικό ρόλο, στην παροχή πόσιμου νερού για πολλές πόλεις, καθώς διασφαλίζουν την ροή, την αποθήκευση και τον καθαρισμό του νερού. Επιπλέον τα οικοσυστήματα όπως οι υγρότοποι μπορούν να φιλτράρουν λύματα. Μέσω της βιολογικής δραστηριότητας των μικροοργανισμών στο έδαφος, πολλά λύματα διασπώνται. Έτσι τα παθογόνα μικρόβια, αυτά δηλαδή που προκαλούν ασθένειες, εξαλείφονται, και το επίπεδο των θρεπτικών ουσιών και η ρύπανση μειώνεται.
	Έλεγχος διάβρωσης	Η διάβρωση του εδάφους είναι ένας βασικός παράγοντας που συντελεί στην υποβάθμιση του εδάφους και στην απερίθωψη. Η φυτοκάλυψη παρέχει ζωτικής σημασίας υπηρεσίες για την πρόληψη της διάβρωσης του εδάφους. Η γονιμότητα του εδάφους είναι απαραίτητη για την ανάπτυξη των φυτών και τη γεωργία και η εύρυθμη λειτουργία των οικοσυστημάτων παρέχει στο έδαφος θρεπτικά συστατικά που απαιτούνται για την υποστήριξη της ανάπτυξης των φυτών.
	Επικονίαση	Τα έντομα και ο άνεμος γονιμοποιούν φυτά, κάτι που είναι απαραίτητο για την ανάπτυξη των φρούτων, των λαχανικών και των σπόρων. Η επικονίαση από ζώα είναι μια υπηρεσία οικοσυστήματος που παρέχεται κυρίως από έντομα, αλλά και από ορισμένα πουλιά και νυχτερίδες. Προστατευόμενες περιοχές διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην υποστήριξη άγριων επικονιαστών (πχ. άγριων μελισσών) που αν βρίσκονται κοντά σε γεωργικές περιοχές, μπορούν να

Υπηρεσίες Οικοσυστημάτων	Λειτουργία Οικοσυστήματος	Περιγραφή Οικοσυστημικής Υπηρεσίας
		βοηθήσουν στην αύξηση της απόδοσης και της ποιότητας πολλών καλλιεργειών.
	Βιολογικός έλεγχος	Τα οικοσυστήματα είναι σημαντικά για έλεγχο των παράσιτων και φορέων ασθνειών που προσβάλλουν τα φυτά, τα ζώα και τους ανθρώπους. Τα υγιή οικοσυστήματα μπορούν να ρυθμίσουν αποτελεσματικά τα παράσιτα και τις ασθένειες μέσω της αλληλεπίδρασης μεταξύ θηρευτών και παράσιτων. Πουλιά, νυχτερίδες, μύγες, σφήκες, βατράχια και μύκητες όλα δρουν ως φυσικοί έλεγχοι για τα παράσιτα και τις ασθένειες.
	Έλεγχος ασθένειας και υγείας του ανθρώπου Έλεγχο των φορέων παθογόνων	Αριθμός ειδών, όπως τα πουλιά και τα έντομα, είναι γνωστό ότι είναι φορείς ασθνειών του ανθρώπου (π.χ. ελονοσία, δάγκειος πυρετός, βορρελίωση (νόσος του Lyme), κ.λπ.). Σε μια φυσική κατάσταση η λειτουργία των οικοσυστημάτων διατηρεί τους πληθυσμούς των φορέων υπό έλεγχο.
Κοινωνικές και Πολιτιστικές Υπηρεσίες	Αξία τοπίου και τέρψης	Οι άνθρωποι σε όλο τον κόσμο αντλούν αισθητική ευχαρίστηση από το φυσικό σε σχέση με το δομημένο περιβάλλον. Πιο συγκεκριμένα, οι άνθρωποι εκτιμούν μια εξαιρετική θέα και την ομορφιά της φύσης .
	Οικοτουρισμός και αναψυχή	Τα οικοσυστήματα και η βιοποικιλότητα διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο για πολλά είδη τουρισμού που με τη σειρά τους παρέχουν σημαντικά οικονομικά οφέλη και είναι ζωτικής σημασίας πηγή εισοδήματος για πολλές χώρες. Ο πολιτιστικός και οικολογικός τουρισμός μπορούν επίσης να επιμορφώσουν τον κόσμο σχετικά με τη σημασία της βιοποικιλότητας. Το περπάτημα και τα αθλήματα στη φύση είναι καλές μορφές σωματικής άσκησης και βοηθούν τους ανθρώπους να χαλαρώσουν.
	Υπηρεσίες Πολιτιστικής αξίας και έμπνευσης	Η Γλώσσα, η γνώση και το φυσικό περιβάλλον έχουν στενή σχέση σε όλη την ανθρώπινη ιστορία. Η βιοποικιλότητα, τα οικοσυστήματα και τα φυσικά τοπία υπήρξαν πηγή έμπνευσης για ένα μεγάλο μέρος της τέχνης, του πολιτισμού μας και όλο και περισσότερο για την επιστήμη.

Τα διαχειριστικά μέτρα που προτείνονται για μία περιοχή, λαμβάνουν υπόψη τις οικοσυστημικές υπηρεσίες που παρέχει η περιοχή Natura 2000 και σκοπός τους είναι η διατήρηση αλλά και η μέγιστη αξιοποίηση τους προς όφελος του ανθρώπου, σε ισορροπία πάντα με την προστασία της βιοποικιλότητας και του χαρακτήρα της περιοχής.

9 ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ

9.1 Εισαγωγή

Στο Κεφάλαιο αυτό παρουσιάζονται και αναλύονται τα προτεινόμενα Διαχειριστικά Μέτρα της περιοχής Natura 2000: ΖΕΠ Λίμνη Παραλιμνίου (CY8000003). Τα προτεινόμενα μέτρα διαμορφώθηκαν σύμφωνα με τους στόχους διατήρησης και λαμβάνοντας υπόψη τις απειλές και κινδύνους που εντοπίστηκαν στην προστατευόμενη περιοχή.

Τα προτεινόμενα Διαχειριστικά Μέτρα διαχωρίστηκαν στις εξής 4 κατηγορίες:

Α. Μέτρα Διατήρησης και Προστασίας Ειδών Χαρακτηρισμού και των Οικοτόπων τους→ Αφορούν μέτρα με άμεσο στόχο τη διατήρηση και προστασία των ειδών χαρακτηρισμού και των οικοτόπων τους.

Β. Μέτρα Ρύθμισης Χρήσεων Γης και Δραστηριοτήτων→ Αφορούν μέτρα τα οποία στοχεύουν στην ρύθμιση και περαιτέρω διαχείριση των χρήσεων γης και δραστηριοτήτων της περιοχής με έμμεσο στόχο τη διατήρηση και προστασία των ειδών χαρακτηρισμού και των οικοτόπων τους.

Γ. Μέτρα Ανάδειξης Περιοχής και Συμβολής στη Βιώσιμη Ανάπτυξη→ Αφορούν μέτρα τα οποία στοχεύουν έμμεσα στην διατήρηση και προστασία των ειδών χαρακτηρισμού και των οικοτόπων τους μέσω της περιβαλλοντικής ανάδειξης, ενημέρωσης και εκπαίδευσης.

Δ. Μέτρα Παρακολούθησης Ειδών και Οικοτόπων τους→ Αφορούν μέτρα παρακολούθησης ειδών και οικοτόπων, έτσι ώστε να αξιολογείται η κατάσταση των ειδών, των οικοτόπων τους και της προστατευόμενης περιοχής εν γένει.

Τα προτεινόμενα Διαχειριστικά Μέτρα περιγράφονται στις επόμενες παραγράφους του παρόντος κεφαλαίου και δομούνται βάσει των παραπάνω 4 κατηγοριών. Κάθε προτεινόμενο μέτρο περιγράφεται βάσει μίας ειδικής φόρμας (template), η οποία διαμορφώθηκε έτσι ώστε να είναι πιο άμεση και εύχρηστη η περιγραφή των μέτρων. Βάσει της ειδικής αυτής φόρμας, για κάθε προτεινόμενο μέτρο αναφέρονται τα εξής:

Κατηγορία Μέτρου:	A. Μέτρα Διατήρησης και Προστασίας Ειδών Χαρακτηρισμού και των Οικοτόπων τους B. Μέτρα Ρύθμισης Χρήσεων Γης και Δραστηριοτήτων Γ. Μέτρα Ανάδειξης Περιοχής και Συμβολής στη Βιώσιμη Ανάπτυξη Δ. Μέτρα Παρακολούθησης Ειδών και Οικοτόπων τους
Κωδικός Μέτρου:	Διαμορφώνεται βάσει της κατηγορίας και αύξοντα αριθμού
Είδος Μέτρου:	Έργο, Δράση ή Μελέτη
Βαθμός προτεραιότητας:	1 - υψηλή, 2 - μέτρια, 3 - χαμηλή
Τίτλος Μέτρου	
Περιγραφή	
Χρονοδιάγραμμα:	Άμεσα, Βραχυπρόθεσμα, Μεσοπρόθεσμα, Μακροπρόθεσμα

9.2 Μέτρα Διατήρησης και Προστασίας Ειδών Χαρακτηρισμού και των Οικοτόπων τους

Κατηγορία Μέτρου:		Α. Μέτρα Διατήρησης και Προστασίας Ειδών Χαρακτηρισμού και Οικοτόπων			
Κωδικός Μέτρου:	A.1	Είδος Μέτρου:	Δράση - Μελέτη	Βαθμός προτεραιότητας:	1
Τίτλος Μέτρου:		Διαχείριση των επιπέδων νερού			
Περιγραφή:		<p>Το καθεστώς διαχείρισης του νερού της λίμνης δεν είναι ικανοποιητικό για τα αναπαραγόμενα είδη καθορισμού. Πολύ συχνά η στάθμη του νερού είναι πολύ χαμηλή (χωρίς λίμνες και επαρκείς περιοχές τροφοδοσίας) και κάποιες φορές ο όγκος νερού είναι πολύ μεγάλος, πέραν του βέλτιστου για την Πελλοκατερινά, τον Καλαμοκαννά και το Νανοπλουμίδι. Επομένως κρίνεται αναγκαίο να καθοριστεί ένα καθεστώς υδατικής διαχείρισης της λίμνης που θα ικανοποιεί τις ανάγκες των ειδών χαρακτηρισμού και παράλληλα θα βρίσκεται σε συμφωνία με τις ανάγκες του Κυπριακού νερόφιδου <i>Natrix natix cyprica</i>. Δεδομένου ότι σήμερα το μεγαλύτερο ποσοστό του νερού διοχετεύεται εκτός της λίμνης, θα πρέπει να γίνουν τα κατάλληλα έργα για τη διαχείριση του νερού με στόχο τη διατήρηση νερού σε μέρος της Λίμνης κατά τη διάρκεια της άνοιξης και νωρίς το καλοκαίρι (Μάρτιο-αρχές Ιουνίου). Για την περίοδο Απριλίου-Ιουνίου, τα επίπεδα του νερού θα πρέπει να παραμείνουν χαμηλά και σχετικά σταθερά σε μέρος της Λίμνης, ενώ θα πρέπει να διατηρηθούν κάποιες περιοχές στεγνές, ώστε να δημιουργηθούν περιοχές αναπαραγωγής. Βάθος νερού μεταξύ 10 και 20 εκατοστών θεωρείται ιδανικό. Ως εκ τούτου προτείνονται:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Επισκόπηση της υδρολογικής κατάστασης, η οποία θα καθορίσει τα απαραίτητα υδραυλικά έργα (π.χ. υπερχειλιστή ή θυροφράγματος) για τη υδρολογική διαχείριση της λίμνης. 2. Μελέτη και δημιουργία νησίδων φωλιάσματος μέσα στην Λίμνη που θα δημιουργήσει περιοχές ελεύθερες από όχληση και θηρευτές για τα παρυδάτια που φωλιάζουν στο έδαφος. 3. Υλοποίηση των υδατικών έργων. Σχετικά έργα προβλέπονται και από το Σχέδιο Διαχείρισης Κινδύνων Πλημμύρας της Κύπρου το οποίο ετοιμάστηκε το 2016 από το ΤΑΥ. 			
Ενδεικτικός Προϋπολογισμός:		€60 000 εφάπαξ			
Χρονοδιάγραμμα:		Άμεσα	Βραχυπρόθεσμα	Μεσοπρόθεσμα	Μακροπρόθεσμα

Κατηγορία Μέτρου:		Α. Μέτρα Διατήρησης και Προστασίας Ειδών Χαρακτηρισμού και των Οικοτόπων τους			
Κωδικός Μέτρου:	A.2	Είδος Μέτρου:	Δράση	Βαθμός προτεραιότητας:	1
Τίτλος Μέτρου:		Διαχείριση της Βλάστησης			
Περιγραφή:		<ol style="list-style-type: none"> 1. Συστηματική αφαίρεση όλων των ατόμων του ξενικού είδους <i>Acacia saligna</i> (ακακία) που υπάρχουν σε πολλά σημεία της περιοχής. 2. Φυτεύσεις του ιθαγενούς <i>Tamarix</i> sp. (μέροικος), σε επιλεγμένα τμήματα της περιοχής ΖΕΠ (σημεία όπου υπάρχει αυξημένη όχληση και συνορεύουν με οικιστικές περιοχές) για τη δημιουργία φυτοφράχτη. 			
Ενδεικτικός Προϋπολογισμός:		€1 000 - €2 000 ετησίως και €3 000 εφάπαξ			
Χρονοδιάγραμμα:		Άμεσα	Βραχυπρόθεσμα	Μεσοπρόθεσμα	Μακροπρόθεσμα

Κατηγορία Μέτρου:		Α. Μέτρα Διατήρησης και Προστασίας Ειδών Χαρακτηρισμού και των Οικοτόπων τους			
Κωδικός Μέτρου:	A.3	Είδος Μέτρου:	Δράση	Βαθμός προτεραιότητας:	1
Τίτλος Μέτρου:		Έλεγχος της ποιοτικής κατάστασης του νερού της Λίμνης			

Περιγραφή:	<p>Η καλή λειτουργία του οικοσυστήματος είναι απαραίτητη για τη διατήρηση των ειδών πτηνοπανίδας και των οικοτόπων τους. Σημαντική παράμετρος που ενισχύει την καλή λειτουργία του οικοσυστήματος, αποτελεί η ποιοτική κατάσταση των υδάτων. Για την επίτευξη του σκοπού αυτού προτείνονται οι ακόλουθες δράσεις:</p> <ol style="list-style-type: none"> Έλεγχος της ποιότητας του νερού που εισρέει στη Λίμνη, με σκοπό την επίτευξη - διατήρηση τουλάχιστον "Καλής" κατάστασης ποιότητας του νερού, σύμφωνα με τα κριτήρια και τις πρόνοιες της Οδηγίας Πλαίσιο για τα Ύδατα. Έλεγχος της ποιότητας του νερού εντός της λεκάνης της Λίμνης, με σκοπό την επίτευξη τουλάχιστον "Καλής" κατάσταση, σύμφωνα με τα κριτήρια και τις πρόνοιες της Οδηγίας Πλαίσιο για τα Ύδατα. 			
Ενδεικτικός Προϋπολογισμός:	€4000 - €5000 ετησίως			
Χρονοδιάγραμμα:	Άμεσα	Βραχυπρόθεσμα	Μεσοπρόθεσμα	Μακροπρόθεσμα

Κατηγορία Μέτρου:	A. Μέτρα Διατήρησης και Προστασίας Ειδών Χαρακτηρισμού και Οικοτόπων			
Κωδικός Μέτρου:	A.4	Είδος Μέτρου:	Δράση	Βαθμός προτεραιότητας: 2
Τίτλος Μέτρου:	Πιλοτική εισαγωγή ιθαγενούς είδους ψαριού <i>Aphanius fasciatus</i>			
Περιγραφή:	<p>Προτείνεται η σε πρώτο στάδιο δοκιμαστική εισαγωγή μικρού πληθυσμού του ιθαγενούς είδους <i>Aphanius fasciatus</i> στη Λίμνη Παραλιμνίου προκειμένου να διερευνηθεί η δυνατότητα επιβίωσης. Τυχόν επιβίωση και παρουσία του είδους στην ΖΕΠ μπορεί να έχει πολλαπλά οφέλη για την περιοχή καθώς θα:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ενισχύσει την βιοποικιλότητα της περιοχής, - θα ενισχύσει του πληθυσμούς του είδους που σήμερα εντοπίζεται μόνο σε δύο περιοχές της Κύπρου - θα αποτελεί μια επιπλέον πηγή τροφής κάποια είδη πτηνοπανίδας - θα συνεισφέρει στη βιολογική καταπολέμηση των προνύμφων κουνουπιών και χειρονόμων που εκκολάπτονται στη Λίμνη. 			
Ενδεικτικός Προϋπολογισμός:	€3000 εφάπαξ			
Χρονοδιάγραμμα:	Άμεσα	Βραχυπρόθεσμα	Μεσοπρόθεσμα	Μακροπρόθεσμα

9.3 Μέτρα Ρύθμισης Χρήσεων Γης και Δραστηριοτήτων

Κατηγορία Μέτρου:		B. Μέτρα Ρύθμισης Χρήσεων Γης και Δραστηριοτήτων		
Κωδικός Μέτρου:	B.1	Είδος Μέτρου:	Δράση	Βαθμός προτεραιότητας:
Τίτλος Μέτρου:		Ενθάρρυνση της χαμηλής έντασης αγροτικών πρακτικών για τις γεωργικές περιοχές εντός (και περιμετρικά) της ΖΕΠ		
Περιγραφή:		<p>Για τα ελάχιστα αγροτεμάχια εντός της ΖΕΠ, αλλά και για τα αγροτεμάχια σε ακτίνα 1 χλμ περιμετρικά της ΖΕΠ, να εφαρμοστούν τα πιο κάτω μέτρα:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Η επέκταση της γεωργίας εντός μη-καλλιεργημένων περιοχών με φυσική βλάστηση θα πρέπει να αποτραπεί. Μη-καλλιεργημένες εκτάσεις για τους σκοπούς του περιορισμού αυτού θεωρούνται όλες οι εκτάσεις που δεν ήταν καλλιεργούμενες κατά την ημερομηνία ένταξης της περιοχής σε ΖΕΠ αλλά ούτε για τα δύο προηγούμενα χρόνια πριν την ένταξη. 2. Αποτροπή μετατροπής καλλιεργειών εντός της ΖΕΠ από τις υφιστάμενες σε πιο εντατικές μορφές καλλιέργειας. Για παράδειγμα να αποτραπούν οι μετατροπές σε αρδευόμενη γεωργία, ή η μετατροπή από παραδοσιακές δενδροκαλλιέργειες και αμπέλια σε οργωμένες καλλιέργειες, όπως επίσης και η κατασκευή θερμοκηπίων ή νέων αναβαθμίδων εκτός εάν γίνει με τον παραδοσιακό τρόπο και με ξερολιθιά.. Οι προαναφερόμενες ή και άλλης μορφής εντατικοποιήσεις καλλιεργειών εντός περιοχών ΖΕΠ θα πρέπει να υπόκεινται σε Μελέτη Δέουσας Εκτίμησης. Αποζημίωση για το διαφυγόν εισόδημα που προκύπτει από τον περιορισμό αυτό μπορεί να διατίθεται μέσω του μέτρου για «Εξισωτικές πληρωμές για γεωργικές εκτάσεις που εμπίπτουν εντός των περιοχών του δικτύου Natura 2000», μέτρο M12 του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΠΑ) 2014-2020 αλλά και μέσω ενός κατάλληλα διαμορφωμένου μέτρου 10.1.11 (Περιβαλλοντικές δράσεις σε γεωργικές περιοχές Υψηλής Φυσικής Αξίας). Υφιστάμενη πρόνοια στο ΠΑΑ 2014-2020: Δεν υπάρχει συγκεκριμένη πρόνοια αλλά θα μπορούσε να προσαρμοστεί κατάλληλα το μέτρο M12 ή/και 10.1.11. Υπάρχουν ορισμένα αγρό-περιβαλλοντικό-κλιματικά μέτρα που μπορούν να αξιοποιηθούν, σε εθελοντική βάση. 3. Οι πρόνοιες της Πολλαπλής Συμμόρφωσης θα πρέπει να εφαρμόζονται (και να παρακολουθούνται) αυστηρά εντός της ΖΕΠ. Υφιστάμενη πρόνοια στο ΠΑΑ 2014-2020: Είναι συμβατική (υποχρεωτική) πρόνοια και εφαρμόζεται μέσω ειδικού Κανονισμού. 4. Προστασία και διατήρηση όλων των απομεινारीών φυσικής βλάστησης εντός γεωργικών περιοχών, τόσο περιμετρικά και εντός χωραφιών, όπως και σε ακαλλιεργητα τεμάχια μεταξύ χωραφιών. Μόνη εξαίρεση τα ξενικά, εισβλητικά είδη, όπως Ακακίες, τα οποία θα πρέπει να αφαιρούνται. Η μη-εντατική βόσκηση των περιοχών με απομεινάρια φυσικής βλάστησης να επιτρέπεται αλλά κατά την περίοδο αναπαραγωγής των πουλιών, Μάρτιο-Ιούνιο, να μην επιτρέπεται ούτε η βόσκηση ούτε οποιαδήποτε άλλη επέμβαση στις περιοχές αυτές. . Να απαγορευτεί πλήρως η χρήση ζιζανιοκτόνων, εντομοκτόνων και γενικά χημικών παρασκευασμάτων στις περιοχές με απομεινάρια φυσικής βλάστησης. Αποζημίωση για τη δράση αυτή μπορεί να γίνει μέσω των αγρό-περιβαλλοντικό-κλιματικών μέτρων M10.1.6 (Προστασία φυσικής βλάστησης και χαρακτηριστικών Τοπίου περιμετρικά των αγροτεμαχίων) και 10.1.7 (Συντήρηση υφιστάμενων ξερολιθιών εντός αγροτεμαχίων) του ΠΑΑ 2014-2020 αλλά και μέσω ενός κατάλληλα διαμορφωμένου μέτρου 10.1.11 (Περιβαλλοντικές δράσεις σε γεωργικές περιοχές Υψηλής Φυσικής Αξίας) του ΠΑΑ 2014-2020. Υφιστάμενη πρόνοια στο ΠΑΑ 2014-2020: Υπάρχουν ορισμένα Μέτρα τα οποία μπορούν να αξιοποιηθούν σε καθαρά προαιρετική μορφή. Δεν υπάρχουν καθόλου Μέτρα για ΥΦΑ – πρέπει να προταθούν. 5. Το 15% (τουλάχιστον) κάθε αγρό-τεμαχίου εντός περιοχής ΖΕΠ να τυγχάνει ειδικής διαχείρισης ως 'Ενισχυμένη Περιοχή Οικολογικής Εστίασης' (ΕΠΟιΕ). Οι εκτάσεις ΕΠΟιΕ μπορούν να περιέχουν υφιστάμενα απομεινάρια φυσικής βλάστησης, τοίχους ξερολιθιάς, όχτους και περιοχές στην περίμετρο της καλλιεργημένης έκτασης που θα παραμένουν απλά ακαλλιεργητες ή θα φυτεύονται με θάμνους και 		

	<p>δένδρα που είναι ιθαγενή στην περιοχή (τοπικά είδη της χλωρίδας της Κύπρου). Οι ΕΠΟΙΕ δεν πρέπει να είναι αναγκαστικά συμπαγείς, ενιαίες εκτάσεις αλλά μπορούν να αποτελούνται από διάφορα σχετικά στοιχεία σε διάφορα σημεία περιμετρικά ή εντός του αγρό-τεμαχίου. Οι περιοχές οικολογικής εστίασης στις ΖΕΠ θα πρέπει να παραμένουν ουσιαστικά ανέπαφες, με εξαίρεση τη μια επιφανειακή καλλιέργεια τον Σεπτέμβριο για σκοπούς πυροπροστασίας, και αυτό μόνο σε περιοχές που δεν έχουν μόνιμη φυσική βλάστηση (θάμνους, δένδρα). Απαγορεύεται πλήρως η χρήση ζιζανιοκτόνων, εντομοκτόνων και γενικά χημικών παρασκευασμάτων στις περιοχές ΕΠΟΙΕ. Αποζημίωση για τις δράσεις αυτές μπορεί να γίνει μέσω των αγρό-περιβαλλοντικό-κλιματικών μέτρων Μ10.1.6 (<i>Προστασία φυσικής βλάστησης και χαρακτηριστικών Τοπίου περιμετρικά των αγροτεμαχίων</i>) και 10.1.7 (<i>Συντήρηση υφιστάμενων ξερολιθιών εντός αγροτεμαχίων</i>) του ΠΑΑ 2014-2020, αλλά και μέσω του μέτρου για «<i>Εξισωτικές πληρωμές για γεωργικές εκτάσεις που εμπίπτουν εντός των περιοχών του δικτύου Natura 2000</i>», μέτρο Μ12, και ενός κατάλληλα διαμορφωμένου μέτρου 10.1.11 (<i>Περιβαλλοντικές δράσεις σε γεωργικές περιοχές Υψηλής Φυσικής Αξίας</i>) του ΠΑΑ 2014-2020.</p> <p><i>Υφιστάμενη πρόνοια στο ΠΑΑ 2014-2020:</i> Υπάρχουν ορισμένα Μέτρα τα οποία μπορούν να αξιοποιηθούν σε καθαρά προαιρετική μορφή. Δεν υπάρχουν καθόλου Μέτρα για ΥΦΑ – πρέπει να προταθούν, και πρέπει να προσαρμοστεί κατάλληλα το Μ12.</p> <p>6. Απαγόρευση της χρήσης ποντικοφάρμακων δεύτερης γενιάς σ' όλη την ΖΕΠ (με μόνη εξαίρεση τη χρήση σε κλειστούς χώρους όπως αποθήκες). Ταυτόχρονη προώθηση εναλλακτικών τρόπων καταπολέμησης όπως ενθάρρυνση φυσικών θηρευτών (Ανθρωποπούλια <i>Tyto alba</i>, Κίτσιδες <i>Falco tinnunculus</i>) με την τοποθέτηση τεχνητών φωλιών σε συνδυασμό με τη χρήση παγίδων (κοντά σε γεωργικές/κτηνοτροφικές περιοχές, όχι σε αμιγώς φυσικές περιοχές και παραδοσιακών – μη τοξικών - δολωμάτων. Αποζημίωση για το διαφυγόν εισόδημα που προκύπτει από τον περιορισμό αυτό μπορεί να διατίθεται μέσω του μέτρου για «<i>Εξισωτικές πληρωμές για γεωργικές εκτάσεις που εμπίπτουν εντός των περιοχών του δικτύου Natura 2000</i>», μέτρο Μ12 του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΠΑ) 2014-2020. Προτείνεται επίσης ο σχεδιασμός ενός νέου αγρό-περιβαλλοντικό-κλιματικού μέτρου για την προώθηση εναλλακτικών τρόπων καταπολέμησης, με κύριο στοιχείο την ενθάρρυνση των <i>Tyto alba</i> και <i>Falco tinnunculus</i>. Τονίζεται εδώ όμως ότι ένα σχετικό νέο αγρό-περιβαλλοντικό-κλιματικό μέτρο θα πρέπει να λειτουργεί σε επίπεδο ομάδας/κοινότητας γεωργών, με δεδομένο ότι η καταπολέμηση τρωκτικών μέσω της ενθάρρυνσης των <i>Tyto alba</i> και <i>Falco tinnunculus</i> δεν μπορεί να είναι αποτελεσματική αν δεν συμμετάσχουν σε σχετικό πρόγραμμα όλοι οι γεωργοί μιας περιοχής. Αυτό για να εξασφαλίζεται η αποτελεσματική απαγόρευση της χρήσης ποντικοφάρμακων δεύτερης γενιάς στην ολότητα της περιοχής που τοποθετούνται οι τεχνητές φωλιές.</p> <p><i>Υφιστάμενη πρόνοια στο ΠΑΑ 2014-2020:</i> Δεν υπάρχει σχετική πρόνοια.</p> <p>7. Περιορισμός της χρήσης εντομοκτόνων και ζιζανιοκτόνων σε καλλιέργειες εντός περιοχών ΖΕΠ, και ειδικά των επικίνδυνων και τοξικών για το περιβάλλον παρασκευασμάτων. Πιο συγκεκριμένα και σύμφωνα με το Εθνικό Σχέδιο Δράσης 2013-2017 για εφαρμογή της Οδηγίας 2009/128/ΕΚ με σκοπό την επίτευξη ορθολογικής χρήσης των γεωργικών φαρμάκων, και ειδικότερα το Μέρος Η για τις «<i>Ειδικές Περιοχές Β</i>» στις οποίες εμπίπτουν περιοχές Natura 2000 γίνεται πρόταση όπως εφαρμοστεί το εξής Μέτρο:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Να μην επιτρέπεται η χρήση ζιζανιοκτόνων στις γεωργικές καλλιέργειες αμπελιών και στις δενδρώδεις καλλιέργειες όπως ελιές, εσπεριδοειδή και φυλλοβόλα δέντρα, αλλά θα προωθείται η μηχανική καταπολέμηση των ζιζανίων. Αποζημίωση για τον περιορισμό αυτό διατίθεται μέσω του μέτρου Μ10.1.1 του ΠΠΑ 2014-2020 (<i>Χρήση μηχανικής καλλιέργειας για την καταπολέμηση των ζιζανίων</i>). - Για τα σιτηρά και τα ψυχανθή καθώς και τις υπόλοιπες καλλιέργειες δεν θα επιτρέπεται η χρήση ζιζανιοκτόνων πάνω στους φυσικούς όχτους και απόσταση 1-2μ. πλάτους από αυτούς. - Για όλες τις καλλιέργειες δεν θα επιτρέπεται η χρήση των φυτοπροστατευτικών προϊόντων τα οποία έχουν χαρακτηριστεί ως επικίνδυνα (για το περιβάλλον)
--	--

	<p>σύμφωνα με τον περί Χημικών Ουσιών Νόμο και περιλαμβάνονται στον ειδικό κατάλογο όπως έχει καταρτιστεί από το Τμήμα Γεωργίας. Αποζημίωση για το διαφυγόν εισόδημα που προκύπτει από τον περιορισμό αυτό μπορεί να διατίθεται μέσω του μέτρου για «Εξισωτικές πληρωμές για γεωργικές εκτάσεις που εμπίπτουν εντός των περιοχών του δικτύου Natura 2000», μέτρο M12 του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΠΑ) 2014-2020.</p> <p>- Σε ό,τι αφορά τις ζώνες προστασίας των φυσικών υδατορεμάτων (ζώνη πλάτους 5 μ. από την όχθη των φυσικών υδατορεμάτων):</p> <p>i) Ο έλεγχος των ζιζανίων να περιορίζεται στον ελάχιστο δυνατό βαθμό και όπου είναι αναγκαίο να γίνεται μόνο με μηχανικά μέσα. Η χρήση ζιζανιοκτόνων απαγορεύεται.</p> <p>ii) Απαγορεύεται η χρήση φυτοπροστατευτικών προϊόντων που χαρακτηρίζονται ως τοξικά (T), πολύ τοξικά (T⁺), καρκινογόνα, μεταλλαξιογόνα, τοξικά για αναπαραγωγή ή επικίνδυνα για το υδάτινο περιβάλλον σύμφωνα με τον περί Χημικών Ουσιών Νόμο.</p> <p>iii) Επιτρέπεται η εφαρμογή φυτοπροστατευτικών προϊόντων χαμηλού κινδύνου όπως αυτά προσδιορίζονται στο άρθρο 47 του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1107/2009 μετά από ενυπόγραφη γνωμάτευση Συμβούλου στην οποία θα πρέπει να προτείνονται και τα τυχόν μέτρα περιορισμού των κινδύνων που θα πρέπει να ληφθούν για την προστασία της ρύπανσης των επιφανειακών υδάτων και οι ποσότητες που πρέπει να εφαρμόζονται.</p> <p>Πέραν των πιο πάνω, σε όλες τις εντός ΖΕΠ καλλιέργειες να εφαρμόζεται σύστημα Ολοκληρωμένης Φυτοπροστασίας (Integrated Pest Management) αντί της συμβατικής χρήσης φυτοπροστατευτικών μεθόδων. Αποζημίωση για το διαφυγόν εισόδημα που προκύπτει από τον περιορισμό αυτό μπορεί να διατίθεται μέσω του μέτρου για «Εξισωτικές πληρωμές για γεωργικές εκτάσεις που εμπίπτουν εντός των περιοχών του δικτύου Natura 2000», μέτρο M12 του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΠΑ) 2014-2020 αλλά και μέσω του μέτρου M10.1.3 (Στοχευμένες αγροπεριβαλλοντικές δράσεις στην καλλιέργεια πατάτας και των εσπεριδοειδών).</p> <p>Υφιστάμενη πρόνοια στο ΠΑΑ 2014-2020: Υπάρχει Μέτρο για αξιοποίηση της μηχανικής καλλιέργειας (Μ. 10.1.1). Σε κάποιο βαθμό υπάρχει για το IPM αλλά είναι προαιρετικό - πρέπει να προσαρμοστεί κατάλληλα το M12.</p> <p>8. Εφαρμογή υποχρεωτικού συστήματος τριετούς αμειψισποράς για τις καλλιέργειες σιτηρών βάσει του μέτρου M10.1.2 και M10.1.2.B2 του ΠΑΑ 2014-2020 (Εφαρμογή αμειψισποράς στην καλλιέργεια Σιτηρών). Σε όλες τις περιοχές ΖΕΠ, να απαγορευτεί η συγκομιδή σιτηρών πριν το τέλος του Ιουλίου</p> <p>Υφιστάμενη πρόνοια στα ΠΑΑ 2014-2020: Υπάρχει πρόνοια για ορισμένες περιοχές αλλά είναι προαιρετικό.</p> <p>9. Τέλος, προτείνεται η δημιουργία 'Οδηγού Γεωργίας εντός περιοχών Natura 2000' από το Υπουργείο Γεωργίας (Τμήμα Περιβάλλοντος/ ΚΟΑΠ/ Τμήμα Γεωργίας) και το Υπουργείο Εσωτερικών (Υπηρεσία Θήρας και Πανίδας), όπου θα επεξηγούνται τα μέτρα του ΠΑΑ 2014-2020 που μπορούν να αξιοποιήσουν οι γεωργοί ενώ ταυτόχρονα θα γίνεται και παράθεση των γεωργικών πρακτικών που θα πρέπει να ακολουθούν οι γεωργοί εντός περιοχών Natura 2000.</p> <p>Υφιστάμενη πρόνοια στο ΠΑΑ 2014-2020: Δεν περιλαμβάνεται, αλλά υπάρχει η δυνατότητα να γίνει.</p>								
Ενδεικτικός Προϋπολογισμός:	€450 - €900 ετησίως								
Χρονοδιάγραμμα:	<table border="1"> <thead> <tr> <th data-bbox="507 1697 778 1731">Άμεσα</th> <th data-bbox="778 1697 1007 1731">Βραχυπρόθεσμα</th> <th data-bbox="1007 1697 1235 1731">Μεσοπρόθεσμα</th> <th data-bbox="1235 1697 1505 1731">Μακροπρόθεσμα</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="507 1731 778 1762"></td> <td data-bbox="778 1731 1007 1762"></td> <td data-bbox="1007 1731 1235 1762"></td> <td data-bbox="1235 1731 1505 1762"></td> </tr> </tbody> </table>	Άμεσα	Βραχυπρόθεσμα	Μεσοπρόθεσμα	Μακροπρόθεσμα				
Άμεσα	Βραχυπρόθεσμα	Μεσοπρόθεσμα	Μακροπρόθεσμα						

Κατηγορία Μέτρου:	Β. Μέτρα Ρύθμισης Χρήσεων Γης και Δραστηριοτήτων		
Κωδικός Μέτρου:	B.2	Είδος Μέτρου:	Δράση
Τίτλος Μέτρου:	Προώθηση της χρήσης κατάλληλου φωτισμού στα υποστατικά γύρω από τη Λίμνη μέσω της ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης των ιδιοκτητών		
Περιγραφή:	Ο τεχνητός φωτισμός κατά τη διάρκεια της νύχτας έχει αποδειχθεί ότι επηρεάζει τη συμπεριφορά των ειδών, μέσω της διατάραξης της ανάπτυξής τους, της δραστηριότητάς		

	<p>τους και των διαδικασιών που ρυθμίζονται από ορμόνες (π.χ. «βιολογικό ρολόι») (Rich & Longcore, 2006). Πιθανώς η πιο γνωστή επίπτωση είναι ότι κάποια είδη έλκονται, και αποπροσανατολίζονται από πηγές τεχνητού φωτός, ιδίως τα πουλιά που μεταναστεύουν κατά τη διάρκεια της νύχτας. Τα παραπάνω μπορεί να οδηγήσουν στην άμεση θνησιμότητά τους, ή μπορεί να έχουν έμμεσες αρνητικές επιπτώσεις μέσω της εξάντλησης των ενεργειακών αποθεμάτων τους (Gauthreaux & Belser, 2006). Βάσει των παραπάνω, προτείνεται:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Η εκπόνηση ενός ενημερωτικού εγχειρίδιου/ Εκπόνηση ενός ενημερωτικού εγχειρίδιου/ φυλλαδίου με προτάσεις χρήσης κατάλληλου φωτισμού στα υποστατικά εντός της ΖΕΠ με στόχο τη διανομή του στους ιδιοκτήτες της περιοχής προς ενημέρωση και ευαισθητοποίησή τους. 2. Προσπάθεια περιορισμού των επιπτώσεων σε περιπτώσεις όπου κρίνεται ότι ο υφιστάμενος φωτισμός κάποιου υποστατικού έχει σημαντική επίπτωση για τα είδη, μέσω επιδότησης για κατάλληλη τροποποίηση του φωτισμού ή πρότασης εναλλακτικών λύσεων π.χ. φυτοφράκτες. 			
Ενδεικτικός Προϋπολογισμός:	€1 000 εφάπαξ και €500 ετησίως.			
Χρονοδιάγραμμα:	Άμεσα	Βραχυπρόθεσμα	Μεσοπρόθεσμα	Μακροπρόθεσμα

Κατηγορία Μέτρου:	Β. Μέτρα Ρύθμισης Χρήσεων Γης και Δραστηριοτήτων			
Κωδικός Μέτρου:	B.3	Είδος Μέτρου:	Δράση	Βαθμός προτεραιότητας: 1
Τίτλος Μέτρου:	Έλεγχος και απαγόρευση της πρόσβασης εντός της λεκάνης της λίμνης			
Περιγραφή:	<p>Προς αποφυγή πρόκλησης όχλησης και περαιτέρω απώλειας οικοτόπων, προτείνεται η ρύθμιση της πρόσβασης στη λίμνη. Αυτό συνεπάγεται:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Εντοπισμό των σημείων πρόσβασης προς τη λίμνη 2. Τοποθέτηση εμποδίων (π.χ. χαμηλοί μεταλλικοί πάσσαλοι) σε συνδυασμό με τη δημιουργία φυτοφράκτη περιμετρικά της λίμνης, για την αποτροπή της ανεξέλεγκτης πρόσβασης στη λεκάνη της λίμνης με τη χρήση μηχανοκίνητων οχημάτων 			
Ενδεικτικός Προϋπολογισμός:	€25 000 εφάπαξ			
Χρονοδιάγραμμα:	Άμεσα	Βραχυπρόθεσμα	Μεσοπρόθεσμα	Μακροπρόθεσμα

Κατηγορία Μέτρου:	Β. Μέτρα Ρύθμισης Χρήσεων Γης και Δραστηριοτήτων			
Κωδικός Μέτρου:	B.4	Είδος Μέτρου:	Δράση	Βαθμός προτεραιότητας: 1
Τίτλος Μέτρου:	Έλεγχος λαθροθηρίας και παράνομης παγίδευσης			
Περιγραφή:	<p>Η λαθροθηρία με τη χρήση όπλων, δικτύων, ξοβέργων και ηχοπαραγωγικών συσκευών αποτελεί άμεσα και έμμεσα μια πολύ σοβαρή απειλή για την περιοχή. Ως εκ τούτου προτείνεται:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Αυστηρή εφαρμογή της σχετικής νομοθεσίας για τη λαθροθηρία. 2. Αύξηση περιπολιών για την αντιμετώπιση της λαθροθηρίας ιδιαίτερα κατά την φθινοπωρινή και εαρινή μεταναστευτική περίοδο. 			
Ενδεικτικός Προϋπολογισμός:	€0			
Χρονοδιάγραμμα:	Άμεσα	Βραχυπρόθεσμα	Μεσοπρόθεσμα	Μακροπρόθεσμα

Κατηγορία Μέτρου:		B. Μέτρα Ρύθμισης Χρήσεων Γης και Δραστηριοτήτων			
Κωδικός Μέτρου:	B.5	Είδος Μέτρου:	Δράση	Βαθμός προτεραιότητας:	1
Τίτλος Μέτρου:		Ρυθμίσεις δραστηριότητας κυνηγίου			
Περιγραφή:		<p>Το κυνήγι κατά κανόνα δεν δύναται να αποτελεί πρόβλημα σε μια περιοχή ΖΕΠ, νοουμένου ότι οι σχετικοί κανονισμοί εφαρμόζονται αυστηρά. Ως εκ τούτου, για τις περιοχές όπου επιτρέπεται το κυνήγι εντός των περιοχών ΖΕΠ, προτείνονται τα εξής:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Να υπάρχουν αυξημένες περιπολίες κατά της λαθροθηρίας, για ορθή εφαρμογή της νομοθεσίας. - Να υπάρχει αυστηρότερος έλεγχος κατά της εξάσκησης κυνηγετικών σκύλων ιδιαίτερα την περίοδο αναπαραγωγής και εξάρτησης - Να υπάρχει αυστηρότερος έλεγχος των περιοχών αυτών για τη διακρίβωση τυχόν εγκατάλειψης κυνηγετικών σκύλων μετά το πέρας της κυνηγετικής περιόδου, τα οποία θα πρέπει να απομακρύνονται από την περιοχή. - Η λαθροθηρία με τη χρήση όπλων, δικτύων και ξόβεργων αποτελεί μια απειλή για τα είδη της περιοχής. Απαιτείται αυστηρότερη επιβολή της σχετικής νομοθεσίας, καθώς και περισσότερες συστηματικές περιπολίες με στόχο την πάταξη της λαθροθηρίας, ειδικότερα στις περιοχές αυτές. Αυστηρότερος έλεγχος εφαρμογής απαγόρευσης χρήσης φυσιγγίων με σκάγια από μόλυβδο στην περιοχή ΖΕΠ - Αυστηρότερος έλεγχος εφαρμογής απαγόρευσης εισόδου οχημάτων εντός της περιοχής ΖΕΠ - Να εξεταστεί το καθεστώς και το ενδεχόμενο χρονικού περιορισμού του κυνηγίου για τους μήνες που τα είδη χαρακτηρισμού παρουσιάζουν περισσότερη ευαισθησία. 			
Ενδεικτικός Προϋπολογισμός:		€0			
Χρονοδιάγραμμα:		Άμεσα	Βραχυπρόθεσμα	Μεσοπρόθεσμα	Μακροπρόθεσμα

Κατηγορία Μέτρου:		B. Μέτρα Ρύθμισης Χρήσεων Γης και Δραστηριοτήτων			
Κωδικός Μέτρου:	B.6	Είδος Μέτρου:	Δράση	Βαθμός προτεραιότητας:	2
Τίτλος Μέτρου:		Αναθεώρηση λειτουργίας σκοπευτηρίου			
Περιγραφή:		<p>Η λειτουργία σκοπευτηρίου στο ΝΔ άκρο της λίμνης αποτελεί αφενός πηγή όχλησης για τα είδη της περιοχής και αφετέρου πηγή ρύπανσης λόγω των σφαιριδίων μολύβδου που καταλήγουν στη λεκάνη της λίμνης. Για το λόγο αυτό προτείνεται:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Σε πρώτη φάση να καλυφθεί το πεδίο βολής του σκοπευτηρίου με ειδική μεμβράνη η οποία θα συγκρατεί τα σφαιρίδια μολύβδου, ώστε να αποφευχθεί περαιτέρω ρύπανση του εδάφους. 2. Αφού εξευρεθεί κατάλληλος χώρος σε περιοχή εκτός ΖΕΠ, στην οποία να μεταφερθεί το σκοπευτήριο να τερματιστεί η λειτουργία του σκοπευτηρίου εντός της περιοχής ΖΕΠ. Να αποκατασταθεί ο υφιστάμενος χώρος του σκοπευτηρίου με έμφαση στο υφιστάμενο πεδίο βολής. 			
Ενδεικτικός Προϋπολογισμός:		€20 000 εφάπαξ			
Χρονοδιάγραμμα:		Άμεσα	Βραχυπρόθεσμα	Μεσοπρόθεσμα	Μακροπρόθεσμα

Κατηγορία Μέτρου:		B. Μέτρα Ρύθμισης Χρήσεων Γης και Δραστηριοτήτων			
Κωδικός Μέτρου:	B.7	Είδος Μέτρου:	Δράση	Βαθμός προτεραιότητας:	2
Τίτλος Μέτρου:		Διαχείριση/έλεγχος οικίσκων θηρευτών			
Περιγραφή:		<p>Η χωροθέτηση της ΖΕΠ εντός του Δήμου Παραλιμνίου, όπως επίσης και η παρουσία κατοικιών και άλλων αναπτύξεων τόσο εντός όσο και εκτός της περιοχής ΖΕΠ, προσδίδει</p>			

	αυξημένο κίνδυνο για ύπαρξη αδέσποτων γάτων και σκύλων, τα οποία θηρεύουν άγρια πουλιά και άλλα είδη πανίδας. Προτείνεται η λήψη περαιτέρω μέτρων για περιορισμό του φαινομένου π.χ. στείρωσης /στοχευμένης παγίδευσης και μεταστέγασης των αδέσποτων ζώων.			
Ενδεικτικός Προϋπολογισμός:	€1000- €2000 ετησίως			
Χρονοδιάγραμμα:	Άμεσα	Βραχυπρόθεσμα	Μεσοπρόθεσμα	Μακροπρόθεσμα

Κατηγορία Μέτρου:		Β. Μέτρα Ρύθμισης Χρήσεων Γης και Δραστηριοτήτων		
Κωδικός Μέτρου:	B.8	Είδος Μέτρου:	Δράση	Βαθμός προτεραιότητας: 1
Τίτλος Μέτρου:		Έλεγχος των παράνομων πρακτικών και των μη-αδειοδοτημένων δραστηριοτήτων		
Περιγραφή:		<ol style="list-style-type: none"> 1. Αυστηρός έλεγχος ιδιαίτερα την περίοδο της αναπαραγωγής από την εξάσκηση κυνηγετικών σκύλων (κάθε χρόνο). Απαγόρευση εξάσκησης κυνηγετικών σκύλων σε όλο τον χρόνο στις απαγορευμένες περιοχές κυνηγίου, και την περίοδο Ιανουαρίου – τέλος Ιουλίου σε όλες τις υπόλοιπες. 2. Αυστηροί έλεγχοι θα πρέπει να γίνονται και στους κυνηγούς με σκοπό τη διακρίβωση της εγκατάλειψης κυνηγετικών σκύλων μετά το πέρας της κυνηγετικής περιόδου και επιβολή αντιστοίχων ποινών. 3. Έλεγχος, καταγραφή και σφράγιση παράνομων γεωτρήσεων. <u>Χρονοδιάγραμμα υλοποίησης:</u> α) Καταγραφή και καταρτισμός μητρώου: 2016-2017. β) Υλοποίηση σφράγισης και απαλλαγής από παράνομες γεωτρήσεις: 2018-2019. 4. Έλεγχος και αποκατάσταση παράνομων απολήψεων από φυσικές πηγές και επιφανειακά ύδατα. <u>Χρονοδιάγραμμα υλοποίησης:</u> 2016-2017. 5. Περιορισμός του φαινομένου απόρριψης αδρανών υλικών και σκουπιδιών σε διάφορα σημεία της ΖΕΠ, μέσω της αύξησης περιπολιών και της αυστηρής εφαρμογής της νομοθεσίας. 6. Έλεγχος μη αδειοδοτημένων υποστατικών. 7. Απαγόρευση της λειτουργίας πίστας μηχανοκινήτων (motocross). Έλεγχος και καταγραφή όλων των παράνομων δραστηριοτήτων και εφαρμογή μέτρων επαναφοράς της νομιμότητας. Χρονοδιάγραμμα καταγραφής: 2017. Χρονοδιάγραμμα για μέτρα επαναφοράς της νομιμότητας: 2018-2019.		
Ενδεικτικός Προϋπολογισμός:		€7000 - €10000 εφάπαξ		
Χρονοδιάγραμμα:		Άμεσα	Βραχυπρόθεσμα	Μεσοπρόθεσμα

9.4 Οριζόντια Μέτρα Ανάδειξης Περιοχής και Συμβολής στη Βιώσιμη Ανάπτυξη

Κατηγορία Μέτρου:		Γ. Μέτρα Ανάδειξης Περιοχής και Συμβολής στη Βιώσιμη Ανάπτυξη			
Κωδικός Μέτρου:	Γ.1	Είδος Μέτρου:	Δράση	Βαθμός προτεραιότητας:	1
Τίτλος Μέτρου:		Δημιουργία υποδομών επισκεπτών / Υποστήριξη της λειτουργίας υφιστάμενων υποδομών			
Περιγραφή:		<p>Η ανάδειξη της περιοχής ΖΕΠ εξ' υπακοίει την κατασκευή υποδομών οι οποίες θα είναι συμβατές με το τοπίο και τους στόχους διαχείρισης, οι οποίες θα εξυπηρετούν τους επισκέπτες και θα δημιουργούν τις προϋποθέσεις για προσέλκυση επισκεπτών. Προτείνεται οριζόντιο μέτρο για την δημιουργία κατάλληλων υποδομών επισκεπτών σε όλες τις περιοχές ΖΕΠ, μέσω των οποίων οι επισκέπτες θα μπορούν να ενημερώνονται για την αξία και τα σημαντικότερα φυσικά στοιχεία της περιοχής, θα μπορούν να επισκεφθούν τα σημαντικότερα σημεία ενδιαφέροντος και θα πληροφορούνται για τα είδη πτηνοπανίδας και οικοτόπων που υπάρχουν και χρίζουν προστασίας. Οι υποδομές αυτές μπορεί να περιλαμβάνουν:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Περίπτερο ενημέρωσης επισκεπτών: Κάθε περίπτερο ενημέρωσης θα εξυπηρετεί μια ομάδα περιοχών ΖΕΠ για πρακτικούς σκοπούς αλλά και για σκοπούς κοινής προώθησης των περιοχών αυτών. - Κατασκευή σωστά σχεδιασμένων μονοπατιών που συνδέουν τα ελκυστικότερα σημεία κάθε περιοχής, ώστε να επιτρέπουν στους επισκέπτες, συμπεριλαμβανομένου των πτηνοπαρητητών και των φωτογράφων, να απολαύσουν την κάθε περιοχή χωρίς να προκαλείται όχληση στα είδη πτηνοπανίδας. - Τοποθέτηση πινακίδων ενημέρωσης για τα είδη πτηνοπανίδας κάθε περιοχής και τους στόχους διατήρησης σε διαφορά σημεία των ΖΕΠ. - Κατασκευή σημείων θέας ή και πτηνοπαρητητηρίων ανάλογα με τα χαρακτηριστικά και τη μορφολογία της περιοχής. - Συντήρηση των πιο πάνω υποδομών. 			
Ενδεικτικός Προϋπολογισμός:		€2 000 000 - €2 500 000 εφάπαξ και €100 000 ετησίως			
Χρονοδιάγραμμα:		Άμεσα	Βραχυπρόθεσμα	Μεσοπρόθεσμα	Μακροπρόθεσμα

Κατηγορία Μέτρου:		Γ. Μέτρα Ανάδειξης Περιοχής και Συμβολής στη Βιώσιμη Ανάπτυξη			
Κωδικός Μέτρου:	Γ.2	Είδος Μέτρου:	Δράση	Βαθμός προτεραιότητας:	2
Τίτλος Μέτρου:		Εργοδότηση λειτουργών ενημέρωσης			
Περιγραφή:		<p>Για την ανάδειξη των περιοχών ΖΕΠ και την προώθηση δράσεων κρίνεται απαραίτητο όπως εργοδοτηθούν Λειτουργοί Ενημέρωσης οι οποίοι θα έχουν τη βάση τους στα κατά τόπους περίπτερα ενημέρωσης. Ο κάθε λειτουργός θα έχει καθήκοντα εκπαίδευσης, ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης του κοινού αλλά και των χρηστών, ανάδειξης και παρακολούθησης των περιοχών ευθύνης του. Επίσης θα πρέπει να συμμετάσχει σε σχετικές εθνικές/τοπικές δράσεις περιβαλλοντικής εκπαίδευσης και παράλληλα να οργανώνει δράσεις ανάδειξης της περιοχής σε σχολεία και άλλες ενδιαφερόμενες ομάδες.</p> <p>Τέλος, στα καθήκοντά τους θα περιλαμβάνεται η επίτευξη της περιοχής και η εφαρμογή μέτρων διαχείρισης, καθώς και η άμεση επικοινωνία με τους τοπικούς φορείς.</p> <p>Στην συγκεκριμένη περίπτωση η θέση του λειτουργού θα μπορούσε να καλυφθεί από το Λειτουργός Ενημέρωσης της περιοχής ΖΕΠ «Κοιλιάδα Έζουσας» που θα έχει τη βάση του στο Κέντρο Περιβαλλοντικής Ενημέρωσης της Επισκοπής Πάφου, το οποίο είναι κατάλληλα εξοπλισμένο για τους σκοπούς και στόχους του Λειτουργού.</p>			
Ενδεικτικός Προϋπολογισμός:		€200 000 - €300 000 ετησίως			
Χρονοδιάγραμμα:		Άμεσα	Βραχυπρόθεσμα	Μεσοπρόθεσμα	Μακροπρόθεσμα

Κατηγορία Μέτρου:		Γ. Μέτρα Ανάδειξης Περιοχής και Συμβολής στη Βιώσιμη Ανάπτυξη			
Κωδικός Μέτρου:	Γ.3	Είδος Μέτρου:	Δράση	Βαθμός προτεραιότητας:	2
Τίτλος Μέτρου:		Παραγωγή υλικού και σχεδιασμός στρατηγικής για την προώθηση των περιοχών ΖΕΠ Natura 2000 και δημιουργία υλοποίηση ιστοσελίδας προβολής			
Περιγραφή:		<p>Η προώθηση, ανάδειξη και προσέλκυση επισκεπτών στις περιοχές ΖΕΠ, προϋποθέτει την εφαρμογή ενός στρατηγικού σχεδίου προβολής, που θα περιλαμβάνει μεταξύ άλλων τη χρήση της τεχνολογίας και του διαδικτύου αλλά και τη χρήση έντυπου υλικού.</p> <p>Για σκοπούς προώθησης και ανάδειξης της αξίας κάθε περιοχής ΖΕΠ στο ευρύ κοινό προτείνεται:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Παραγωγή ενημερωτικού υλικού (π.χ. τηλεοπτικό φιλμάκι, ενημερωτικό φυλλάδιο, οδηγός για την περιοχή, θεματικοί χάρτες, εκπαιδευτικό υλικό που θα διαμοιραστεί σε σχολεία κ.τ.λ.) το οποίο θα διανέμεται από τα Περίπτερα Ενημέρωσης, Μ.Κ.Ο., τις τοπικές κοινότητες, τις αρμόδιες υπηρεσίες κ.τ.λ. - Χρήση διαδικτύου με τη δημιουργία ιστοσελίδας για την προβολή των περιοχών, προβολής στο ευρύ κοινό μέσω σελίδων κοινωνικής δικτύωσης κ.τ.λ. για περαιτέρω προβολή και ανάδειξη της περιοχής. - Προώθηση ομάδων περιοχών ως μέρος ενός δικτύου περιοχών πτηνοπαράτηρησης, σημαντικών για τα πουλιά. Μια ομάδα περιοχών μπορεί να προσελκύσει μεγαλύτερο αριθμό επισκεπτών και να προωθείται ως πακέτο προς ενδιαφερόμενους επισκέπτες και πτηνοπαρατηρητές, ενισχύοντας την επισκεψιμότητά τους. Επιπλέον, η προσπάθεια αυτή θα μπορούσε να αποτελέσει το έναυσμα έτσι ώστε να δημιουργηθούν και περαιτέρω συνεργασίες σε σχέση με τη διαχείριση των περιοχών μεταξύ των Τοπικών Αρχών εντός των οποίων εμπíπτουν οι εκάστοτε περιοχές. 			
Ενδεικτικός Προϋπολογισμός:		€500 000 εφάπαξ και €10 000 - €20 000 ετησίως			
Χρονοδιάγραμμα:		Άμεσα	Βραχυπρόθεσμα	Μεσοπρόθεσμα	Μακροπρόθεσμα

Κατηγορία Μέτρου:		Γ. Μέτρα Ανάδειξης Περιοχής και Συμβολής στη Βιώσιμη Ανάπτυξη			
Κωδικός Μέτρου:	Γ.4	Είδος Μέτρου:	Δράση	Βαθμός προτεραιότητας:	1
Τίτλος Μέτρου:		Εκστρατεία ενημέρωσης για την αξιοποίηση Ευρωπαϊκών Κονδυλίων			
Περιγραφή:		<p>Η Ε.Ε. παρέχει αριθμό χρηματοδοτικών εργαλείων, τα οποία παρέχουν ευκαιρίες χρηματοδότησης για τη δημιουργία οικοτουριστικής και άλλου τύπου υποδομής, ανάπτυξης και προώθησης τοπικών προϊόντων τα οποία μπορεί να παρέχουν επιπλέον ευκαιρίες αξιοποίησης του φυσικού περιβάλλοντος και προσέλκυσης επισκεπτών.</p> <p>Ως εκ τούτου προτείνεται η υλοποίηση εκστρατείας ενημέρωσης των κοινοτήτων και άλλων ενδιαφερόμενων τοπικών φορέων για τις ευκαιρίες χρηματοδότησης που υπάρχουν για την κάθε περιοχή ΖΕΠ, με ταυτόχρονη παραγωγή σχετικού ενημερωτικού υλικού.</p>			
Ενδεικτικός Προϋπολογισμός:		€60 000 - €70 000 εφάπαξ			
Χρονοδιάγραμμα:		Άμεσα	Βραχυπρόθεσμα	Μεσοπρόθεσμα	Μακροπρόθεσμα

9.5 Οριζόντια Μέτρα Παρακολούθησης Ειδών και Οικοτόπων τους

Κατηγορία Μέτρου:		Δ. Μέτρα Παρακολούθησης Ειδών και Οικοτόπων τους			
Κωδικός Μέτρου:	Δ.1	Είδος Μέτρου:	Δράση	Βαθμός προτεραιότητας:	1
Τίτλος Μέτρου:		Πρόγραμμα παρακολούθησης ειδών χαρακτηρισμού			
Περιγραφή:		<p>Ένα σύστημα καταγραφών (συμπεριλαμβανομένου και νυκτερινών καταγραφών) για την παρακολούθηση των ειδών χαρακτηρισμού κάθε περιοχής ΖΕΠ θα πρέπει να εφαρμοστεί σε κάθε περιοχή. Κατά τον καταρτισμό του, το πρόγραμμα αυτό θα πρέπει να λάβει υπόψη τις ιδιαιτερότητες κάθε περιοχής και όπου απαιτείται να περιλαμβάνει καταγραφές στο πέρασμα των αρπακτικών κατά τις 2 μεταναστευτικές περιόδους (Μάρτιο-Ιούνιο και Σεπτέμβριο-Οκτώβριο).</p> <p>Το πρόγραμμα παρακολούθησης θα πρέπει να υλοποιείται σε συνδυασμό με τα προγράμματα παρακολούθησης αρπακτικών που υλοποιούνται από την Υπηρεσία Θήρας και Πανίδας.</p> <p>Επιπρόσθετα, στη συγκεκριμένη περιοχή προτείνονται.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ετήσιες καταγραφές των αναπαραγόμενων παρυδάτιων ειδών σύμφωνα με την καθιερωμένη μεθοδολογία (αναπροσαρμογή από τους <i>Gilbert et al, 1998</i>, ή άλλη ανάλογη μεθοδολογία). 2. Ετήσια παρακολούθηση παραγωγικότητας του Καλαμοκαννά, της Πελλοκατερίνας και του Νανοπλουμιδιού. 3. Παρακολούθηση των φωλιών του Καλαμοκαννά & της Πελλοκατερίνας με ειδικές κάμερες (σύνδεση με Μέτρο Β.4). 4. Μηνιαίες καταμετρήσεις υδρόβιων πτηνών. 			
Ενδεικτικός Προϋπολογισμός:		€150 000 - €200 000 ετησίως			
Χρονοδιάγραμμα:		Άμεσα	Βραχυπρόθεσμα	Μεσοπρόθεσμα	Μακροπρόθεσμα

9.6 Χρονοδιάγραμμα Εφαρμογής και Ενδεικτικός Προϋπολογισμός σε βάθος 7-10τείας

Στην παρούσα ενότητα (Πίνακας 9.6-1) παρουσιάζεται σύνοψη όλων των προτεινόμενων μέτρων, το προτεινόμενο χρονοδιάγραμμα εφαρμογής τους (Άμεσο, Βραχυπρόθεσμο, Μεσοπρόθεσμο, Μακροπρόθεσμο ή/και Συνεχές) καθώς και ενδεικτικός προϋπολογισμός σε βάθος 7-10τείας.

Πίνακας 9.6-1: Συγκεντρωτικός Πίνακας Διαχειριστικών Μέτρων.

Κατηγορία Μέτρου	Κωδικός Μέτρου	Τίτλος Μέτρου	Είδος Μέτρου	Βαθμός προτεραιότητας	Χρονοδιάγραμμα	Εκτιμώμενο Κόστος (€)
Α. Μέτρα Διατήρησης και Προστασίας Ειδών Χαρακτηρισμού και των Οικοτόπων τους	A.1	Διαχείριση των επιπέδων νερού	Δράση-Μελέτη	1	Άμεσα - Βραχυπρόθεσμα	60 000 εφάπαξ
	A.2	Διαχείριση της Βλάστησης	Δράση	1	Βραχυπρόθεσμα - Συνεχές	1 000 - 2 000 ετησίως και 3 000 εφάπαξ
	A.3	Έλεγχος της ποιοτικής κατάστασης του νερού της Λίμνης	Δράση	1	Άμεσα - Συνεχές	4000 - 5000 ετησίως
	A.4	Πιλοτική εισαγωγή ιθαγενούς είδους ψαριού <i>Aphanius fasciatus</i>	Δράση	2	Βραχυπρόθεσμα	3000 εφάπαξ
Β. Μέτρα Ρύθμισης Χρήσεων Γης και Δραστηριοτήτων	B.1	Ενθάρρυνση της χαμηλής έντασης αγροτικών πρακτικών για τις γεωργικές περιοχές εντός (και περιμετρικά) της ΖΕΠ	Δράση	3	Βραχυπρόθεσμα - Μεσοπρόθεσμα	450- 900 ετησίως
	B.2	Προώθηση της χρήσης κατάλληλου φωτισμού στα υποστατικά γύρω από τη Λίμνη μέσω της ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης των ιδιοκτητών	Δράση	2	Βραχυπρόθεσμα	1 000 εφάπαξ και 500 ετησίως
	B.3	Έλεγχος και απαγόρευση της πρόσβασης εντός της λεκάνης της λίμνης	Δράση	1	Άμεσα	25 000 εφάπαξ
	B.4	Έλεγχος λαθροθηρίας και παράνομης παγίδευσης	Δράση	1	Άμεσα - Συνεχές	0
	B.5	Αυστηρός έλεγχος και απαγόρευση του κυνηγιού	Δράση	1	Άμεσα - Συνεχές	0
	B.6	Αναθεώρηση λειτουργίας σκοπευτηρίου	Δράση	2	Άμεσα - Μεσοπρόθεσμα	20 000 εφάπαξ
	B.7	Διαχείριση/έλεγχος οικόσιτων θηρευτών	Δράση	2	Μεσοπρόθεσμα	1000- 2000 ετησίως
	B.8	Έλεγχος των παράνομων πρακτικών και των μη-αδειοδοτημένων δραστηριοτήτων	Δράση	1	Άμεσα - Συνεχές	7000 - 10 000 εφάπαξ
Γ. Οριζόντια Μέτρα Ανάδειξης Περιοχής και Συμβολής στη Βιώσιμη Ανάπτυξη	Γ.1	Δημιουργία υποδομών επισκεπτών / Υποστήριξη της λειτουργίας υφιστάμενων υποδομών	Δράση	1	Βραχυπρόθεσμα - Συνεχές	2 000 000 - 2 500 000 εφάπαξ και 100 000 ετησίως
	Γ.2	Εργοδότηση λειτουργών ενημέρωσης	Δράση	2	Βραχυπρόθεσμα - Συνεχές	200 000 - 300 000 ετησίως
	Γ.3	Παραγωγή υλικού και σχεδιασμός στρατηγικής για την προώθηση των περιοχών ΖΕΠ Natura 2000 και δημιουργία υλοποίηση ιστοσελίδας προβολής	Δράση	1	Βραχυπρόθεσμα - Συνεχές	500 000 εφάπαξ και 10 000 - 20 000 ετησίως
	Γ.4	Εκστρατεία ενημέρωσης για την αξιοποίηση Ευρωπαϊκών Κονδυλίων	Δράση	1	Βραχυπρόθεσμα - Συνεχές	60 000 - 70 000 εφάπαξ
Δ. Οριζόντια Μέτρα Παρακολούθησης Ειδών και Οικοτόπων τους	Δ.1	Πρόγραμμα παρακολούθησης ειδών χαρακτηρισμού	Δράση	1	Άμεσα - Συνεχές	150 000 - 200 000 ετησίως

9.7 Τρόποι και εργαλεία προώθησης και ωφέλειας

Η αξιοποίηση διαθέσιμων πόρων είναι σημαντική για περιοχές του δικτύου Natura 2000 οι οποίες μπορούν να απορροφήσουν Ευρωπαϊκά αλλά και κρατικά κονδύλια, τόσο για την υλοποίηση των διαχειριστικών σχεδίων και αναβάθμισης της περιοχής, όσο και για την εξασφάλιση οικονομικού οφέλους από τους κατοίκους των περιοχών αυτών.

Στα πλαίσια εφαρμογής περιβαλλοντικών πολιτικών στις περιοχές αυτές, η Ε.Ε προβλέπει τη διάθεση κονδυλίων μέσω διαφόρων χρηματοδοτικών προγραμμάτων, τα οποία χρησιμοποιούνται για την προστασία και διατήρηση των περιοχών αυτών με την εφαρμογή των προτεινόμενων μέτρων διαχείρισης, τη δημιουργία πράσινων υποδομών, την ανάδειξη των περιοχών αυτών, τη ενίσχυση των οικοτουριστικού προϊόντων των περιοχών αυτών και την ενίσχυση των χρηστών στις περιπτώσεις εφαρμογής περιβαλλοντικών πρακτικών.

Πρόγραμμα LIFE: Το πρόγραμμα LIFE είναι το κατεξοχήν εργαλείο για την χρηματοδότηση περιοχών Natura 2000 καθώς στοχεύει στην διαχείριση και διατήρηση των περιοχών αυτών, συμβάλλοντας παράλληλα στην ανάδειξη τους και εμπλέκοντας τις τοπικές κοινωνίες στη διαχείριση των περιοχών αυτών. Το πρόγραμμα LIFE έχει χρηματοδοτήσει σημαντικό αριθμό έργων στην Κύπρο με μεγάλη επιτυχία και με σημαντικό όφελος για τις τοπικές κοινότητες, προωθώντας την προστασία περιοχών του δικτύου Natura 2000, τη διαχείριση και την ανάδειξη τους, με παράλληλη δημιουργία υποδομών, αυξάνοντας με τον τρόπο αυτό την αναγνωρισιμότητα και επισκεψιμότητα τους.

Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης μέσω του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ): Το ΠΑΑ στοχεύει μεταξύ άλλων στην εξασφάλιση αειφορικής διαχείρισης των φυσικών πόρων και την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής. Για το σκοπό αυτό, στο Πρόγραμμα περιλαμβάνεται σημαντικός αριθμός μέτρων τα οποία στοχεύουν στη διατήρηση της βιοποικιλότητας σε αγροτικές και δασικές περιοχές και ως εξ τούτου μπορούν να χρηματοδοτήσουν περιβαλλοντικές δραστηριότητες και πρακτικές με τη μορφή επιδοτήσεων,. Πέραν των μέτρων που εφαρμόζουν σε όλη την επικράτεια της Κύπρου, το εθνικό ΠΑΑ 2014-2020 περιλαμβάνει μέτρα τα οποία αφορούν αποκλειστικά τις περιοχές Natura 2000. Απαραίτητη προϋπόθεση για την επιδότηση των μέτρων αυτών είναι η δημοσίευση υπουργικού διατάγματος για την εφαρμογή των Σχεδίων Διαχείρισης κάθε περιοχής.

Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας (ΕΤΘΑ): Το ΕΤΘΑ μεταξύ άλλων έχει ως στόχο την προστασία και αποκατάσταση της βιοποικιλότητας των υδάτινων οικοσυστημάτων συμπεριλαμβανομένου και των εσωτερικών υδάτων που χρησιμοποιούνται από αλιείς.

Παράλληλα, αρκετές ευκαιρίες χρηματοδότησης παρέχονται και από άλλα ταμεία της Ε.Ε όπως το **Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ)**, το **Ταμείο Συνοχής (ΤΣ)**, το **Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ)** και το πρόγραμμα **ΟΡΙΖΟΝΤΑΣ 2020 για την Έρευνα και την Καινοτομία**.

Εκτενής αναφορά στα πιο πάνω χρηματοδοτικά προγράμματα/ταμεία και τις ευκαιρίες χρηματοδότησης που προσφέρουν, αναφέρονται στον Οδηγό της Ε.Ε. "Guidance Handbook on financing Natura 2000 - EU funding opportunities in 2014-2020"

(http://ec.europa.eu/environment/nature/natura2000/financing/docs/Natura2000financingHandbook_part%201.pdf).

10 ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΤΩΝ ΕΡΓΩΝ ΠΟΥ ΔΥΝΑΤΑΙ ΝΑ ΕΠΗΡΕΑΣΟΥΝ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ

Κατά τη διαδικασία εξέτασης προτεινόμενων έργων ή σχεδίων που εμπíπτουν ή γειτνιάζουν με περιοχές του Δικτύου Natura 2000 και δύναται να επηρεάζουν τα είδη ή/και τους οικοτόπους προτεραιότητας των περιοχών αυτών, η ευρωπαϊκή και η εθνική νομοθεσία απαιτούν όπως οι επιπτώσεις αυτές αξιολογηθούν δεόντως. Ειδικότερα, σύμφωνα με το Άρθρο 6, παρ.3 της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ, *"κάθε σχέδιο, μη άμεσα συνδεδεμένο ή αναγκαίο για τη διαχείριση του τόπου, το οποίο όμως είναι δυνατόν να επηρεάζει σημαντικά τον εν λόγω τόπο, καθ' εαυτό ή από κοινού με άλλα σχέδια, εκτιμάται δεόντως ως προς τις επιπτώσεις του στον τόπο, λαμβανομένων υπόψη των στόχων διατήρησής του. Βάσει των συμπερασμάτων της εκτίμησης των επιπτώσεων στον τόπο και εξαιρουμένης της περίπτωσης των διατάξεων της παραγράφου 4, οι αρμόδιες εθνικές αρχές συμφωνούν για το οικείο σχέδιο μόνον αφού βεβαιωθούν ότι δεν θα παραβιάσει την ακεραιότητα του τόπου περί του οποίου πρόκειται και, ενδεχομένως, αφού εκφρασθεί πρώτα η δημόσια γνώμη".* Σχετικές πρόνοιες υπάρχουν επίσης και στο Άρθρο 16 του "Περί Προστασίας και Διαχείρισης της Φύσης και της Άγριας Ζωής" Νόμος του 2003 (153(Ι)/2003) καθώς και στο Άρθρο 5 του "Περί Προστασίας και Διαχείρισης Άγριων Πτηνών και Θηραμάτων" Νόμος του 2003 (152(Ι)/2003) της εναρμονισμένης εθνικής νομοθεσίας. Στα πλαίσια αυτά, για κάθε προτεινόμενο έργο εντός ή πλησίον περιοχής NATURA 2000 που δύναται να επηρεάσει αρνητικά μια περιοχή, θα πρέπει να εκπονείται Μελέτη Δέουσας Εκτίμησης των Επιπτώσεων που πιθανώς να προκύπτουν από την κατασκευή και λειτουργία του έργου.

Η μεθοδολογία εκπόνησης της Δέουσας Εκτίμησης των Επιπτώσεων έχει καθοριστεί από την Ε.Ε. μέσω του σχετικού Κατευθυντήριου Κειμένου "Assessment of plans and projects significantly affecting Natura 2000 sites - Methodological guidance on the provisions of Article 6(3) and (4) of the Habitats Directive 92/43/EEC", προκειμένου να επεξηγηθεί αναλυτικά πως γίνονται οι απαραίτητες εκτιμήσεις για τις επιπτώσεις στους οικοτόπους και τα είδη, σε αντιδιαστολή με την αναγκαιότητα υλοποίησης ενός έργου που θα επηρεάσει σημαντικά περιοχή του δικτύου Natura 2000 και τις πιθανές εναλλακτικές.

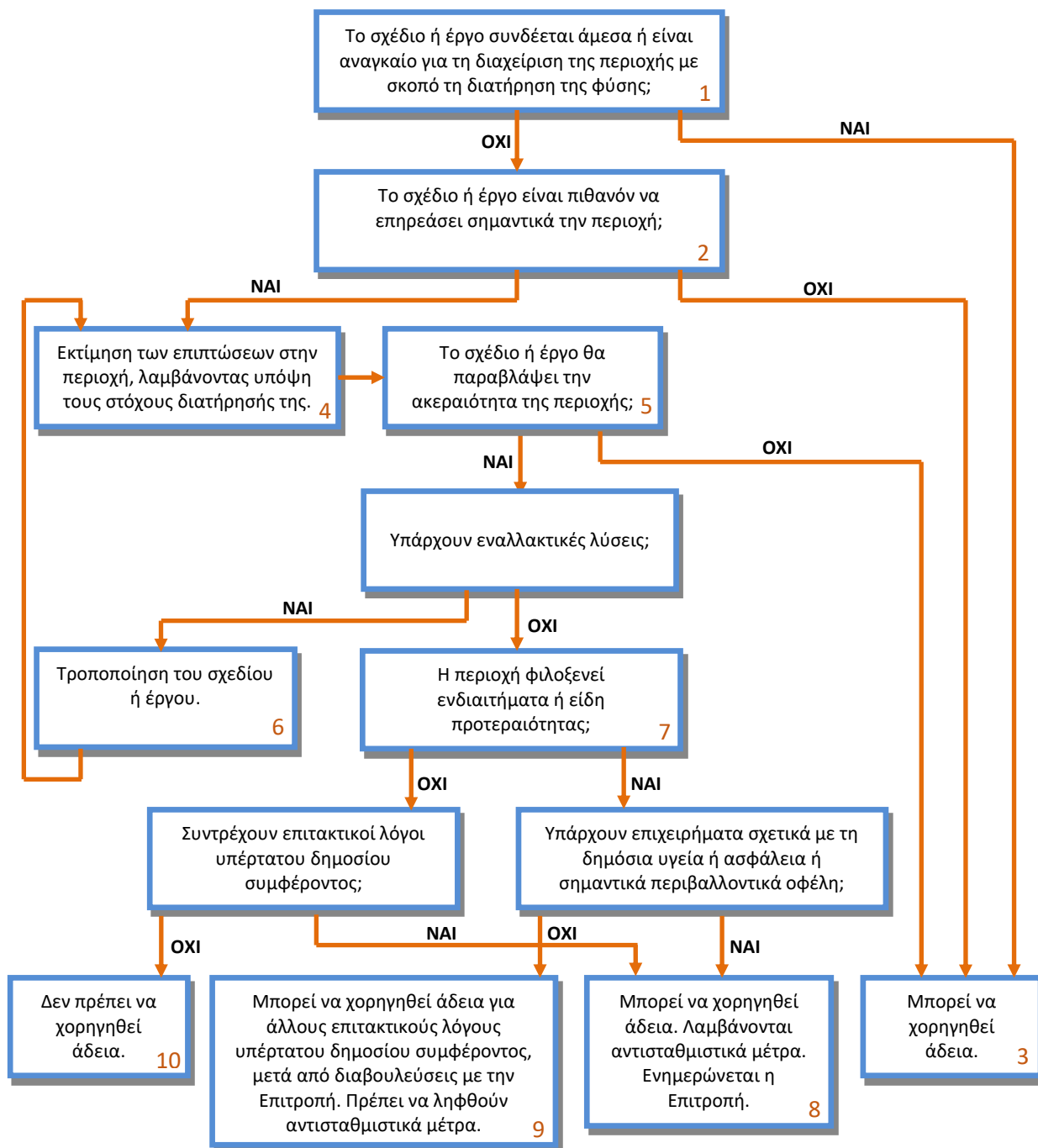
Σύμφωνα με το Κατευθυντήριο έγγραφο, η διαδικασία και τα στάδια που ακολουθούνται στη μελέτη Δέουσας Εκτίμησης Επιπτώσεων για την αξιολόγηση του έργου και των επιπτώσεων που πιθανώς να έχει σε μια περιοχή Natura 2000, αναλύονται στο διάγραμμα 11.1.

Σύμφωνα με αυτό, αν ένα προτεινόμενο έργο συνδέεται άμεσα ή είναι αναγκαίο για τη διαχείριση μιας περιοχής(1) ή δεν επηρεάζει σημαντικά την περιοχή (2), τότε μπορεί να χορηγηθεί περιβαλλοντική έγκριση για την υλοποίηση του (3). Αν όμως δεν ισχύει καμιά από τις δύο προϋποθέσεις, τότε απαιτείται εκτίμηση των επιπτώσεων του έργου στην περιοχή λαμβάνοντας υπόψη τους στόχους διατήρησης (4). Αν από την εκτίμηση των επιπτώσεων κριθεί ότι το έργο δεν αναμένεται να παραβιάσει την ακεραιότητα της περιοχής Natura 2000 (5), τότε και πάλι μπορεί να χορηγηθεί περιβαλλοντική έγκριση για την υλοποίηση του (3). Σε αντίθετη περίπτωση θα πρέπει να διερευνηθούν πιθανές εναλλακτικές λύσεις στο σχεδιασμό και λειτουργία του έργου, με τις οποίες θα αίρονται οι επιπτώσεις στην ακεραιότητα της περιοχής (6).

Εάν δεν υπάρχουν εναλλακτικές λύσεις, εξετάζεται κατά πόσο η περιοχή φιλοξενεί είδη ή/και ενδιαιτήματα προτεραιότητας (7). Αν η απάντηση είναι θετική και παράλληλα υπάρχουν επιχειρήματα σχετικά με τη δημόσια υγεία ή ασφάλεια ή σημαντικά περιβαλλοντικά οφέλη από την υλοποίηση του έργου, τότε χορηγείται περιβαλλοντική άδεια με παράλληλη λήψη αντισταθμιστικών μέτρων και ενημέρωσης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (8). Εάν όμως δεν υπάρχουν επιχειρήματα σχετικά με τη δημόσια υγεία ή ασφάλεια ή σημαντικά περιβαλλοντικά οφέλη από την υλοποίηση του έργου, μπορεί να χορηγηθεί άδεια μόνο στην

περίπτωση ύπαρξης επιτακτικών λόγων υπέρτατου δημοσίου συμφέροντος και κατόπιν διαβούλευσης με την Ε.Ε., ενώ θα πρέπει να ληφθούν κατάλληλα αντισταθμιστικά μέτρα (9).

Στην περίπτωση που η περιοχή δεν φιλοξενεί είδη ή/και ενδιαιτήματα προτεραιότητας, αλλά συντρέχουν επιτακτικοί λόγοι υπέρτατου δημοσίου συμφέροντος τότε και πάλι μπορεί να χορηγηθεί άδεια με παράλληλη λήψη αντισταθμιστικών μέτρων και ενημέρωσης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (8). Εάν όμως δεν προκύπτουν επιτακτικοί λόγοι υπέρτατου δημοσίου συμφέροντος, το έργο δεν μπορεί να αδειοδοτηθεί.

Διάγραμμα 10-1: Αναλυτική διαδικασία που ακολουθείται στη μελέτη Δέουσας Εκτίμησης Επιπτώσεων για την αξιολόγηση των επιπτώσεων που εκτιμάται ότι θα προκύψουν από την υλοποίηση ενός προτεινόμενου έργου που δύναται να επηρεάσει μια περιοχή NATURA 2000.

11 ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΟΥ

11.1 Πλαίσιο Εφαρμογής Διαχειριστικού Σχεδίου – Χρονικός Ορίζοντας, Καθήκοντα, Ρόλοι και Ευθύνες

Το παρόν Διαχειριστικό Σχέδιο έχει χρονικό ορίζοντα εφαρμογής τουλάχιστον για τα επόμενα 5 χρόνια και μέγιστο μέχρι 10 χρόνια, όπου μέχρι τότε θα πρέπει να γίνει αξιολόγηση της ανάγκης επικαιροποίησης, αναθεώρησης και επανακαθορισμού στόχων για την περιοχή.

Ο Υπουργός Εσωτερικών βάση της κείμενης νομοθεσίας είναι η Αρμόδια Αρχή για τη Διαχείριση των ειδών πτηνοπανίδας και τους βιοτόπους τους, και μέσω της Υπηρεσίας Θήρας & Πανίδας εφαρμόζονται μέτρα προστασίας, ελέγχου, εποπτείας και διαχείρισης τόσο εντός όσο και εκτός των περιοχών ΖΕΠ. Η Υπηρεσία Θήρας και Πανίδας στην προκειμένη περίπτωση και αναλόγως των αιτούμενων πόρων, οικονομικών και ανθρώπινου δυναμικού, εκτελεί η ίδια τα διάφορα μέτρα διαχείρισης που αφορούν και τις περιοχές ΖΕΠ, ή συντονίζει την εκτέλεση μέσω τρίτων προσώπων είτε αυτά είναι άλλοι Κρατικοί φορείς, Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Δήμοι και Κοινότητες), Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις ή ιδιώτες.

Άλλες σημαντικές αρμόδιες κυβερνητικές υπηρεσίες που σχετίζονται άμεσα ή έμμεσα με τη διαχείριση των περιοχών ΖΕΠ και που άμεσα ή έμμεσα δύνανται να εμπλέκονται στη διαχείριση των περιοχών ΖΕΠ, είναι το Τμήμα Περιβάλλοντος, το Τμήμα Δασών (ειδικά εντός κρατικών δασικών περιοχών) και το Τμήμα Αλιείας και Θαλασσίων Ερευνών.

Πέραν του πλαισίου της υφιστάμενης νομοθεσίας και των κρατικών προϋπολογισμών, υπάρχει η δυνατότητα μέσω διάφορων Προγραμμάτων όπως π.χ. Προγραμμάτων χρηματοδότησης LIFE ή Διασυνοριακής Συνεργασίας Ελλάδας – Κύπρος (Interreg) για συνεργασίες και συνέργειες αρμόδιων κρατικών υπηρεσιών με άλλους εμπλεκόμενους φορείς όπως τοπικούς φορείς, κοινοτικές αρχές, συμβουλευτικούς και ερευνητικούς οίκους, και μη κυβερνητικούς οργανισμούς οι οποίοι κατά περίπτωση και ανά περιοχή ΖΕΠ ή ομάδας ΖΕΠ μπορούν να οργανώσουν ομάδες υλοποίησης έργων και προγραμμάτων. Τα προγράμματα και οι δυνατότητες ποικίλουν και μπορεί να περιλαμβάνουν δράσεις διατήρησης ή άλλες ερευνητικές και ενημερωτικές πρωτοβουλίες ή και άλλες πρωτοβουλίες προώθησης αειφόρων και συμβατών δραστηριοτήτων.

12 ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ – ΠΗΓΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ

- Agostini, N. & Pannucio, M. (2008). Are migration pathways of European Honey Buzzards *Pernis apivorus* passing over Cyprus age-related? *Sandgrouse* 30(1), 97-99
- Bannerman, D.A. & Bannerman W.M. (1958). *Birds of Cyprus*. Oliver and Boyd. Edinburgh.
- ΒΙΟΚΥΠΡΟΣ, 2011, Βάση Δεδομένων.
- BirdLife Cyprus. (2003-2013). *BirdLife Cyprus Monthly Checklists 2003-2013*. BirdLife Cyprus, Nicosia.
- BirdLife Cyprus. (2003-2013). *Cyprus Bird Reports 2002-2012*. BirdLife Cyprus, Nicosia.
- BirdLife International. (2013). Retrieved from Designating Special Protection Areas in the European Union. Presented as part of the BirdLife State of the world's birds website: <http://www.birdlife.org/datazone/sowb/casestudy/244> (Last checked 10/07/2014)
- Brambilla M., Gustin M. & Celada, C. (2011) Defining favourable reference values for bird populations in Italy: setting long-term conservation targets for priority species. *Bird Conservation International* 21: 107–118.
- Charalambides, M. (2000). In M. F. Heath, & M. I. Evans, *Important Bird Areas in Europe*. Cambridge: BirdLife International.
- Charalambidou, I., Gücel, S., Kassinis, N., Turkseven, N., Fuller, W., Kuyucu, A. & Yorgancı H. 2008. *Waterbirds in Cyprus 2007/08*. UES-CCEIA/TCBA/CGF/, Nicosia, Cyprus.
- Convention on Biological Diversity. (2010). COP 10 Decision X/2: Strategic Plan for Biodiversity 2011-2020. Retrieved from www.cbd.int/sp/ (Accessed on 10 July 2014)
- Cuervo J. J. 2004. Nest-site selection and characteristics in a mixed-species colony of Avocets *Recurvirostra avosetta* and Black-winged Stilts *Himantopus himantopus*. *Bird Study* 51: 20–24.
- European Commission. (2011). Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the Economic and Social Committee, and the Committee of the Regions. *Our life insurance, our natural capital: an EU biodiversity strategy to 2020*. Brussels.
- European Environment Agency. (2010). Corine Land Cover 2006 raster data. Retrieved from <http://www.eea.europa.eu/data-and-maps/data/corine-land-cover-2006-raster#> (Last checked 10/07/2014)
- European Union, 2013. *The Economic benefits of the Natura 2000 Network*.
- Flint, P. (2001). Affinities of Cyprus Warbler *Sylvia melanothorax*. *Sandgrouse* 23(2), 119-123.
- Gustin, M., Brambilla, M. & Celada, C. (2009) *Valutazione dello Stato di Conservazione dell'Avifauna Italiana*. LIPU, Parma.
- Hellicar, M.A. (2004) The importance of low-intensity farming for birds in Cyprus - the findings of the 'Birds and Farming in Cyprus' project. Cyprus Environmental Studies Centre, Kritou Tera, Cyprus.
- Hellicar, M.A., Anastasi, V., Beton, D. & Snape, R. (2014). *Important Bird Areas of Cyprus*. BirdLife Cyprus, Nicosia, Cyprus
- http://ec.europa.eu/environment/nature/legislation/birdsdirective/index_en.htm Council Directive 2009/147/EC of the European Parliament and of the Council of 30 November 2009 on the conservation of wild birds. (Last checked 10/7/2014)

- http://ec.europa.eu/environment/nature/legislation/habitatsdirective/index_en.htm Council Directive 92/43/EEC of 21 May 1992 on the conservation of natural habitats and of wild fauna and flora. (Last checked 10/7/2014)
- http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/nuts_nomenclature/local_administrative_units (Last checked 10/7/2014)
- IACO Ltd (2013). Μελέτη υδρολογικών και υδραυλικών συνθηκών λειτουργίας του υγροτοπικού συστήματος της περιοχής του Δικτύου Natura 2000 «Λίμνη Παραλιμνίου» και εκτίμηση της υδροπεριόδου.
- Iezekiel, S., Makris, C., & Antoniou, A. (2004). Important Bird Areas of European Union Importance in Cyprus. BirdLife Cyprus, Nicosia, Cyprus.
- Kassinis N., Gücel S., Charalambidou I., Turkseven N., Fuller W., Kuyucu A. & Yorganci H. (2010). Waterbirds in Cyprus 2008/09. UESCCEIA/TCBA/CGF/, UNDP-ACT, Nicosia, Cyprus, 87 pp.
- Kelvin S.H. et al. "Toolkit for Ecosystem Service Site-based Assessment" – Version 1.1. Cambridge Conservation Initiative.
- Miltiadou, M. (2010). Cyprus Wetlands Report 2005-2009. Unpublished report by BirdLife Cyprus.
- Panayides P. Six Aspects of Land Use and Development Activity that Result in Adverse Effects to Cypriot Wildlife Resources. Proceedings of the XXVth International Congress of the International Union of Game Biologists – IUGB and the IXth International Symposium Perdix, Vol. 2. Nov. 2005. pp. 182-196.
- Pomeroy, D. (2004). Cyprus breeding birds: Monitoring results – 1997 – 2003. Annual Report 2003, pp. 123 – 133. BirdLife Cyprus, Nicosia.
- Pomeroy, D. (2013). Responses of forest birds to a large fire in 2007. Cyprus Bird Report 2012, pp. 173 – 175. BirdLife Cyprus, Nicosia.
- Science for Environment Policy (2015). The Value of Natura 2000. Future Brief 12. Brief produced for the European Commission DG Environment. Bristol: Science Communication Unit, UWE. Available at: http://ec.europa.eu/environment/integration/research/newsalert/pdf/value_of_natura_2000_FB_12_en.pdf
- The Ramsar Convention on Wetlands. (1971). Retrieved from www.ramsar.org (Last checked 10/7/2014).
- Tye, Christodoulou-Davies, Papazoglou & Apostolidou (2014). Setting Favourable Reference Values for Annex I bird species at Oroklini marsh as part of the LIFE project: "Restoration and Management of Oroklini Lake SPA in Larnaca, Cyprus". BirdLife Cyprus.
- Tziortzis I, Zogaris S, Papatheodoulou A & Marrone F. 2014. First record of the Tadpole Shrimp *Triops cancriformis* (Branchiopoda, Notostraca) in Cyprus. *Limnetica* 33, 341-348.
- Έλενα Χατζηχαράλαμπος, (συντονίστρια έκδοσης). 2011. Σχέδιο Διαχείρισης της περιοχής CY3000008 «Λίμνη Παραλιμνίου». Ελληνικό Κέντρο Βιοτόπων-Υγροτόπων – Τμήμα Περιβάλλοντος. Θέρμη. 151 σελ. + Παράρτημα + 13 Χάρτες.

13 ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ**I. Ενημέρωση / Διαβούλευση με κοινό και εμπλεκόμενους φορείς**

ΕΠΕΙΓΟΝ ΜΕ ΤΗΛΕΟΜΟΙΟΤΥΠΟ

Ημερ.: 28/03/2016

Αρ. Επιστολής: EC_2013_03/AI2

Προς: Λίστα Αποδεκτών

Θέμα: Αγορά Υπηρεσιών Εξωτερικών Συνεργατών για την Ετοιμασία Στόχων Διατήρησης και Διαχειριστικών Σχεδίων για τις Ζώνες Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ) που έχουν καθοριστεί στην Κύπρο, σύμφωνα με την Οδηγία για τα Άγρια Πτηνά (2009/147/ΕΚ), Αρ. Διαγωνισμού: 13.25.006.02.02

**Δημόσια Διαβούλευση Διαχειριστικού Σχεδίου της
Ζώνης Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ) «ΛΙΜΝΗ ΠΑΡΑΛΙΜΝΙΟΥ»**

Σε συνέχεια επιστολής της 5^{ης} Αυγούστου 2014 που στάλθηκε από τον Αν. Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Εσωτερικών προς την Ένωση Κοινοτήτων σχετικά με το πιο πάνω θέμα, σας ενημερώνουμε ότι η Κοινοπραξία I.A.CO Environmental and Water Consultants Ltd - Πτηνολογικός Σύνδεσμος Κύπρου εκπονεί Διαχειριστικά Σχεδία για τις καθορισμένες περιοχές ΖΕΠ στα πλαίσια εφαρμογής των προνοιών της Οδηγίας για τα Άγρια Πτηνά (2009/147/ΕΚ), στα πλαίσια σχετικής Σύμβασης με την Υπηρεσία Θήρας και Πανίδας του Υπουργείου Εσωτερικών.

Στο πλαίσιο αυτό προγραμματίζεται η διεξαγωγή περιφερειακών συναντήσεων Δημόσιας Διαβούλευσης και Ενημέρωσης με τις τοπικές αρχές, άλλους ενδιαφερόμενους τοπικούς φορείς κάθε περιοχής ΖΕΠ, και άλλες αρμόδιες αρχές. Κατά τη διάρκεια των συναντήσεων, θα γίνεται σύντομη ενημέρωση για τους στόχους της σύμβασης και παρουσίαση των Προτεινόμενων Διαχειριστικών Σχεδίων. Οι παρευρισκόμενοι θα έχουν την ευκαιρία να ενημερωθούν για το περιεχόμενο και τη μεθοδολογία εκπόνησης του Διαχειριστικού Σχεδίου, τις σχετικές πρόνοιες της νομοθεσίας, τους στόχους διατήρησης και τα προκαταρκτικά διαχειριστικά μέτρα που προτείνονται, ενώ παράλληλα οι τοπικοί ενδιαφερόμενοι θα έχουν την ευκαιρία να εκφράσουν τις απόψεις και εισηγήσεις τους και να διαβουλευτούν με τους Μελετητές.

Ως εκ τούτου προσκαλείστε σε Δημόσια Διαβούλευση για το Προτεινόμενο Διαχειριστικό Σχέδιο της ΖΕΠ «ΛΙΜΝΗ ΠΑΡΑΛΙΜΝΙΟΥ», η οποία θα πραγματοποιηθεί στις 06 Απριλίου 2016 και ώρα 19:00, στην Αίθουσα Εκδηλώσεων Δήμου Παραλιμνίου. Παράλληλα παρακαλούμε όπως ενημερώσετε ανάλογα τυχόν άλλους ενδιαφερόμενους που θεωρείτε ότι μπορούν να συμβάλουν αποτελεσματικά στη διαδικασία ενημέρωσης και διαβούλευσης του Διαχειριστικού Σχεδίου της συγκεκριμένης περιοχής. Το σχετικό πρόγραμμα της διαβούλευσης επισυνάπτεται.

Ευελπιστούμε στην εκπροσώπηση σας στην πιο πάνω συνάντηση διαβούλευσης, η οποία προσβλέπουμε να αποτελέσει μια ευδόκιμη συνεργασία με στόχο την εφαρμογή ενός αποτελεσματικού Σχεδίου Διαχείρισης της συγκεκριμένης περιοχής.

Με τιμή,

 I.A.CO
 ENVIRONMENTAL AND WATER
 CONSULTANTS LTD
 Άγρις Ιακωβίδης

Υπεύθυνος έργου – Εκπρόσωπος Κοινοπραξίας I.A.CO Environmental & Water Consultants Ltd και Πτηνολογικός Σύνδεσμος Κύπρου

I.A.CO Ltd
 Ταχ. Θυρ. 28401, 2094 Λευκωσία
 Τηλ.: 22 429 444 • Fax: 22 519 904
 info@iaco.com.cy
 www.iaco.com.cy

Σελ. 1

Πτηνολογικός Σύνδεσμος Κύπρου
 Ταχ. Θυρ. 28076, 2090 Λευκωσία
 Τηλ: 22 455 072 • Fax: 22 455 073
 birdlifecyprus@birdlifecyprus.org.cy
 www.birdlifecyprus.org

Κοιν.: Προϊστάμενο Υπηρεσίας Θήρας και Πανίδας (υπόψη Νίκου Κασίμη, Υπεύθυνου Συντονιστή Σύμβασης (fax 22867780)

Λίστα Αποδεκτών:

Διευθυντή Τμήματος Αναπτύξεως Υδάτων	22675019
Διευθυντή Τμήματος Περιβάλλοντος	22774945
Διευθύντρια Τμήματος Γεωργίας	22781425
Διευθυντή Τμήματος Δασών	22805542
Διευθύντρια Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως	22677570
Διαχειριστική Αρχή Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης	22408369
Αν. Έπαρχο Αμμοχώστου	24304168
Δήμαρχο Δερύνειας	23825550
Δήμαρχο Παραλιμνίου	23825023
Δήμαρχο Σωτήρας	23825450
Ένωση Κυπρίων Αγροτών (ΕΚΑ)	22768176
Ευρωπαϊκοί Αγροτικοί	22761144
Νέα Αγροτική Κίνηση	22670539
Παναγροτική Ένωση Κύπρου (ΠΕΚ)	22762372
Παναγροτικός Σύνδεσμος Κύπρου	22423358
Ομοσπονδία Περιβαλλοντικών Οργανώσεων Κύπρου	22879241
Κυπριακή Ομοσπονδία Κυνηγίου και Διατήρησης Άγριας Ζωής	22661701

Προκαταρκτικό Πρόγραμμα Συνάντησης Διαβούλευσης για το προκαταρκτικό Σχέδιο Διαχείρισης της Ζώνης Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ) "ΛΙΜΝΗ ΠΑΡΑΛΙΜΝΙΟΥ", που θα πραγματοποιηθεί στην Αίθουσα Εκδηλώσεων Δήμου Παραλιμνίου, στις 06/04/2016.

Ώρα	Τίτλος Εισήγησης
19:00	Καλωσόρισμα
19:00 – 19:10	Εισαγωγή – Θεσμικό Πλαίσιο και Όροι Εντολής
19:10 - 19:40	Διαχειριστικό σχέδιο: Υφιστάμενη κατάσταση, Στόχοι και Μέτρα Διαχείρισης
19:40 – 21:00	Διευκρινιστικές Ερωτήσεις / Συζήτηση

I.A.CO Ltd
Ταχ. Θυρ. 28401, 2094 Λευκωσία
Τηλ.: 22 429 444 • Fax: 22 519 904
info@iaco.com.cy
www.iaco.com.cy

Σελ. 2

Πτηνολογικός Σύνδεσμος Κύπρου
Ταχ. Θυρ. 28076, 2090 Λευκωσία
Τηλ: 22 455 072 • Fax: 22 455 073
birdlifecyprus@birdlifecyprus.org.cy
www.birdlifecyprus.org

21 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2016

Πρακτικά Δημόσιας Διαβούλευσης για την εκπόνηση Διαχειριστικού Σχεδίου για τη Ζώνη Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ) "ΛΙΜΝΗ ΠΑΡΑΛΙΜΝΙΟΥ"

Ο κ. Άγις Ιακωβίδης αναφέρθηκε στο νομικό πλαίσιο της σύμβασης καθώς και το πλαίσιο στο οποίο πραγματοποιείται η συνάντηση, επεξηγώντας ότι σκοπός της σύμβασης είναι ο καταρτισμός ενός Διαχειριστικού Σχεδίου (Δ.Σχ.) για το οποίο στόχος των μελετητών είναι να εξυπηρετεί τη νομοθεσία και την προστασία των ειδών και κατά το μέγιστο το δυνατό βαθμό, τις τοπικές κοινότητες.

Στη συνέχεια έγινε παρουσίαση του Διαχειριστικού Σχεδίου της περιοχής από τους εκπροσώπους της κοινοπραξίας που ανέλαβε την εκπόνηση των Διαχειριστικών Σχεδίων για τις περιοχές ΖΕΠ, προκειμένου οι παρευρισκόμενοι να ενημερωθούν για το περιεχόμενο του και να εκφράσουν τις απόψεις τους. Στη συνέχεια ακολούθησε συζήτηση.

Ξενής Ξενή: Το κράτος απαγορεύει τα πάντα στην περιοχή για να διατηρηθεί ο πληθυσμός του νερόφιδου και της πτηνοπανίδας. Πρέπει όμως να βοηθήσετε τους ιδιοκτήτες, να επιτραπεί μια ήπια ανάπτυξη στις ιδιοκτησίες μας. Το κράτος πρέπει να τα βρει με τους ιδιοκτήτες.

Άγις Ιακωβίδης: Όταν λέτε ήπια ανάπτυξη;

Ξενής Ξενή: Ήπια ανάπτυξη εννοώ ότι θα πρέπει να υπάρχει περιορισμένος συντελεστής, να μου βρει κεφάλαιο σε χαμηλότοκο δανεισμό. Μου θέτεις κάποιους όρους αλλά θα πρέπει να υπάρχουν κάποια πλεονεκτήματα. Το πόσο ήπια θα είναι μια ανάπτυξη, θα το εισηγηθείτε εσείς.

Άγις Ιακωβίδης: Αντιλαμβάνομαι πως εκ φύσεως η περιοχή εκεί είναι Λίμνη. Αποφάσισε το κράτος στο παρελθόν να διοχετεύσει αυτό το νερό σε κάποια εμπλουτιστικά φράγματα που έκτισε κατά μήκος στην περιοχή του Πρωταρά. Αποστραγγίστηκε η Λίμνη με τεχνητούς τρόπους και ξαφνικά δημιουργήθηκε μια αποστραγγισμένη Λίμνη όπου θα μπορούσε να αξιοποιηθεί, ανεξαρτήτως αν είναι Natura ή όχι, πολεοδομικά η περιοχή έχει ενταχθεί σε ζώνη προστασίας.

Ιάκωβος Τζιωρτζιής: Όλες οι περιοχές έχουν το ίδιο πρόβλημα με το ιδιοκτησιακό. Σε αυτή την περίπτωση όταν πλημμυρίζει, εσείς δεν μπορείτε να ποτίσετε την γη σας. Γι αυτό αναγνωρίζουμε ότι είναι ιδιαίτερη περίπτωση και για το λόγο αυτό στο διαχειριστικό αναφέρουμε ότι για να διαχειριστούμε την περιοχή θα πρέπει να επιλυθεί το ιδιοκτησιακό πρόβλημα. Το πώς θα το χειριστεί το κράτος δεν θα το καθορίσουμε εμείς.

Οικονόμου: Η Λίμνη τις μισές μέρες είναι αποξηραμένη, όλοι διερωτόμαστε πως βρέθηκε κοτζιανιασμένη. Υπάρχουν πολλά είδη φυτών που μπορούν να αναπτυχθούν με σωστή διαχείριση. Σήμερα όμως, η λίμνη είναι σκουπιδότοπος.

Μιχάλης Παράσχος: Στο παρελθόν έγινα προσπάθειες να διοχετευτεί επεξεργασμένο νερό εντός της λίμνης όμως τους αποτρέψαμε σαν αρδευτική επιτροπή. Θέλουμε την προστασία της περιοχής, όμως οι ιδιοκτήτες πρέπει να δικαιωθούν. Θα πρέπει να αναπτυχθεί το Παραλίμνι, να αξιοποιηθεί σωστά η λίμνη, όμως το θέμα του ιδιοκτησιακού πρέπει να λυθεί.

Ιάκωβος Τζιωρτζιής: Η λίμνη είναι μεσογειακού τύπου πρέπει να υπάρχουν είδη χλωρίδας και πανίδας που απαντούν στα μεσογειακά κλίματα και οι λίμνες αυτού του τύπου δεν είναι μόνιμα πλημμυρισμένες.

Φλουρής Ξενή: Ο καλύτερος προστάτης είναι ο ιδιοκτήτης, θα θέλαμε να αξιοποιήσουμε την γη μας, να κάνουμε ένα πτηνοπαρατηρητήριο, μια ήπια ανάπτυξη όπως γήπεδα ποδοσφαίρου, μια μικρή καφετέρια, να έχουμε κέρδος σαν ιδιοκτήτες.

Άγις Ιακωβίδης: Η θέση μας είναι δύσκολη, μας έδωσαν μια περιοχή η οποία είχε κάποια προβλήματα όπως το ιδιοκτησιακό καθεστώς και μας είπαν να βρούμε τρόπους να την διαχειριστούμε. Είναι σημαντική η περιοχή και πρέπει να βρεθούν λύσεις με τους ιδιοκτήτες.

Martin Hellicar: Η αποζημίωση δεν μπορεί να πάρει την μορφή ανάπτυξης. Υπάρχει μια διαδικασία: εφόσον το πολεοδομικό καθεστώς επιτρέπει το πλάνο Α πρέπει να περάσει από ένα αυστηρό επιπρόσθετο έλεγχο το οποίο είναι η δέουσα εκτίμηση. Δεν μπορεί να γίνει μια ανάπτυξη εντός Λίμνης, μόνο με αποζημίωση ή με ανταλλαγή θα προκύψει λύση. Εμείς θα το τονίσουμε και ξέρουμε ότι είναι σημαντικό θέμα, επειδή αναγνωρίζουμε ότι η τοπική κοινότητα πρέπει να υποστηρίζει την περιοχή και την διαχείριση της. Τα όρια όμως δεν αλλάζουν.

Μάρκος Μάρκου: Ούτε να καλλιεργήσω δεν μπορώ, τι να κάνω σαν ιδιοκτήτης?

Ιάκωβος Τζιωρτζής: Μόνο το Παραλίμνι έχει τόσο μεγάλο πρόβλημα με το ιδιοκτησιακό. Το αναγνωρίζουμε και θα το αναφέρουμε στο Διαχειριστικό. Όμως, πως θα το χειριστεί το κράτος, δεν γνωρίζουμε.

Γιώργος Μιντής: Δεν γίνεται να σφραγίζουμε συνεχώς τη γη με αναπτύξεις. Αυτό το πράγμα δεν μπορεί να συνεχιστεί. Ο τόπος μας είναι μικρός και θα πρέπει να προσέξουμε το περιβάλλον που ζούμε, να το παραδώσουμε στις επόμενες γενιές και να δούμε άλλου τύπου να υπάρχουν και άλλες αναπτύξεις.

Ξενής Ξενή: Εξέφρασε παράπονο και αγανάκτηση και το θέμα του ιδιοκτησιακού, πρέπει βρεθούν τρόποι να λυθεί, οι ιδιοκτήτες ανησυχούν.

Άγις Ιακωβίδης: Το τι ρυθμίζει την ανάπτυξη σε αυτή την χώρα είναι ο πολεοδομικός σχεδιασμός. Το Natura δεν ρυθμίζει την ανάπτυξη.

Μιχάλης Παράσχος: Όταν κάνετε την μελέτη θα πρέπει να λάβετε υπόψη σας ότι δεν θα λυθεί άμεσα το ιδιοκτησιακό καθεστώς, να εισηγηθείτε μέτρα λαμβάνοντας υπόψη αυτό. Το νερό στην λίμνη αλμυρίζει πολύ γρηγορά και πολλές φορές την αποξηράναν γι' αυτό το λόγο.

Άγις Ιακωβίδης: Μια πρώτη σκέψη για προβληματισμό είναι να βρεθεί μια επιδότηση από την Ε.Ε., να εφαρμοστεί ένα διαχειριστικό σχέδιο για διαχείριση της περιοχής, με τα έσοδα να διαμοιράζονται με τους ιδιοκτήτες. Είναι η καλύτερη επιλογή για εισόδημα και όφελος για την ευρύτερη περιοχή, αφού με σωστά βήματα αυτή η Λίμνη μπορεί να γίνει πόλος έλξης τουρισμού από το εξωτερικό.

Φλουρής Ιεζεκιήλ: Εμείς θέλουμε μια δίκαιη αποζημίωση, για οτιδήποτε άλλο βρίσκουν χρήματα, για την περιοχή μας γιατί δεν βρίσκουν; Το μέλλον μας είναι καταδικασμένο.

Ξενής Ξενή: Όταν η κυβέρνηση μας επιστρέψει τα λεφτά που μας έχει πάρει σε πληθωρισμό, θα είμαστε ευτυχείς.

ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΗ ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΖΩΝΗ ΕΙΔΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ "ΛΙΜΝΗ ΠΑΡΑΛΙΜΝΙΟΥ" 06/04/2016

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ	ΦΟΡΕΑΣ ΠΟΥ ΕΚΠΡΟΣΩΠΕΙΤΕ	ΙΔΙΟΤΗΤΑ	ΤΗΛΕΦΩΝΟ	ΦΑΞ	EMAIL
1 Άγις Ιακωβίδης	IACO Ltd	Διευθυντής	22429444	22519904	a.iacovides@iaco.com.cy
2 Ιάκωβος Τζιωρτζής	IACO Ltd	Στέλεχος	22429444	22519904	itzioztzis@iaco.com.cy
3 Martin Hellicar	Πτηνολογικός Σύνδεσμος Κύπρου	Λειτουργός έρευνας	22455072		martin.hellicar@birdlifecyprus.org.cy
4 Φιλιά Ιουλιανού	Πτηνολογικός Σύνδεσμος Κύπρου	Λειτουργός Natura 2000	22455072		filio.ioulianou@birdlifecyprus.org.cy
5 Μάρκος Ελίφκων	Διοκτίτιος γαλ		99669438	-	-
6 Γιώργος Τζιωρτζής	Κυνηγετικός Σύλλογος	Σωματειαρχός	99414525		paper.gre@cyta.net.com.cy
7 ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΓΙΑΚΩΒ	KOK & DAZ	ΠΡΟΣΔΡ. ΔΙΑΧΟΡΑΤΙΣΤΩ	99661055		
8 ΦΛΟΥΡΗΣ ΞΕΝΗ	ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ		99961032	23744898	flouris-xeni@cyta.net.com.cy
9 Ζεφύριος + Ζεφύρι	22		99222638		
10 Μυρσίνη Ελευθερίου		Καθίσμα Πάφου	99684328	23722008	
11 Τζωρτζής Παυλίδης	ΜΥΡΣΙΝΗ ΔΙΑΚΟΡΑΤΙΣΤΩ	Ενδεδεικμένος επαγγελματίας	99637443	23744974	
12 Γιώργος Δ. Μιντίς	ΑΚΕΠ (Παράτηρ)	Γραμματέας	99474500	23826403	mintisgeorge@gmail.com
13 ΦΙΛΟΧΩΡΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ	ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ	Ε	99415454	23742301	silventae@cyta.net.com.cy
14 ΖΤΕΛΛΑ ΓΑΒΡΗΛ		ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ	99331661		sgz@cyta.net.com.cy
15 Γεώργιος Α. Δεωνόπουλος	Ποτίμιος Παυλίδης	Ιατρός	99613800		

ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΗ ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΖΩΝΗ ΕΙΔΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ "ΛΙΜΝΗ ΠΑΡΑΛΙΜΝΙΟΥ" 06/04/2016

2

	ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ	ΦΟΡΕΑΣ ΠΟΥ ΕΚΠΡΟΣΩΠΕΙΤΕ	ΙΔΙΟΤΗΤΑ	ΤΗΛΕΦΩΝΟ	ΦΑΞ	EMAIL
16	ΧΡΙΣΤΟΣ Α. ΠΑΠΑΔΟΥΚΑΣ		Μηχανικός	99464258		christos.papadoukas@birdlife.com
17						
18						
19						
20						
21						
22						
23						
24						
25						
26						
27						
28						
29						
30						

II. Κατάλογος ειδών πτηνών που καταγράφηκαν στη ΖΕΠ "Λίμνη Παραλιμνίου" (σύμφωνα με τα στοιχεία καταγραφών του Πτηνολογικού Συνδέσμου Κύπρου)

Σύνολο ειδών που έχουν παρατηρηθεί στην περιοχή:	186
Αριθμός Ειδών του Παραρτήματος Ι της Οδηγίας 2009/147/ΕΚ:	71
Αριθμός Ειδών του Παραρτήματος Ι που φωλιάζουν:	4

a/a	ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΕΙΔΟΥΣ	ΚΟΙΝΗ ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΕΙΔΟΥΣ	Κατάσταση στη Λίμνη Παραλιμνίου: Ε- επιδημητικό εΦ- Φωλιάζει, επιδημητικό μΦ- Φωλιάζει, μεταναστευτικό Μ- Μεταναστευτικό περαστικό Χ- Χειμερινός επισκέπτης Τ – Τυχαίος επισκέπτης	Αναγραφή στο Παράρτημα Ι της Οδηγίας 2009/147/ΕΚ
1	<i>Tachybaptus ruficollis</i>	Νεροβούττης	ε+μΦ/Χ/Μ	-
2	<i>Podiceps cristatus</i>	Σκουφοβούττης	Χ/Μ	-
3	<i>Podiceps nigricollis</i>	Μαυροβούττης	Χ	-
4	<i>Phalacrocorax carbo</i>	Κορμοράνος	Χ/Μ	-
5	<i>Pelecanus onocrotalus</i>	Ροδοπελεκάνος	Μ	+
6	<i>Botaurus stellaris</i>	Βουρωδός	Χ/Μ	+
7	<i>Ixobrychus minutus</i>	Νανορωδός	Μ/Χ	+
8	<i>Nycticorax nycticorax</i>	Νυχτοκόρακας	Μ/Χ	+
9	<i>Ardeola ralloides</i>	Βορτακοφάς	Μ	+
10	<i>Bubulcus ibis</i>	Γελαδάρης	Χ/Μ	-
11	<i>Egretta garzetta</i>	Χιονάτη	Χ/Μ	+
12	<i>Ardea alba</i>	Χανούμισσα	Χ/Μ	+
13	<i>Ardea cinerea</i>	Σταχτοψαροφάς	Χ/Μ	-
14	<i>Ardea purpurea</i>	Πορφυροψαροφάς	Μ	+
15	<i>Ciconia nigra</i>	Μαύρος Πελαργός	Μ	+
16	<i>Ciconia ciconia</i>	Λευκός Πελαργός	Μ	+
17	<i>Plegadis falcinellus</i>	Χαλκόκοτα	Μ/Χ	+
18	<i>Platalea leucorodia</i>	Κουταλάς	Μ	+
19	<i>Phoenicopterus roseus</i>	Φλαμίνγκο	Χ/Μ	+
20	<i>Tadorna ferruginea</i>	Καστανόπαπια	Χ	+
21	<i>Tadorna tadorna</i>	Αλάουρτος	Χ/Μ	-
22	<i>Anas penelope</i>	Αρμαπάσσης	Χ/Μ	-
23	<i>Anas strepera</i>	Κανναούρα	Χ/Μ	-
24	<i>Anas crecca</i>	Σαρσέλλι	Χ/Μ	-
25	<i>Anas platyrhynchos</i>	Πρασινοτζέφαλη	εΦ/Χ/Μ	-
26	<i>Anas acuta</i>	Σουβλονούρα	Χ/Μ	-
27	<i>Anas querquedula</i>	Μασουρατζής	Μ	-
28	<i>Anas clypeata</i>	Σαξάνα	Χ/Μ	-
29	<i>Aythya nyroca</i>	Βαλτόπαπια	Χ/Μ	+
30	<i>Pernis apivorus</i>	Μελισσοσιάχινο	Μ	+
31	<i>Milvus migrans</i>	Γυπογεράκα	Μ	+
32	<i>Circus aeruginosus</i>	Βαλτοσιάχινο	Χ/Μ	+
33	<i>Circus cyaneus</i>	Ορνιθοσιάχινο	Χ/Μ	+
34	<i>Circus macrourus</i>	Ασπροσιάχινο	Μ	+
35	<i>Circus pygargus</i>	Καμποσιάχινο	Μ	+
36	<i>Accipiter nisus</i>	Ξεφτέρι	Χ/Μ	-
37	<i>Buteo buteo</i>	Γερακίνα	Χ/Μ	-
38	<i>Buteo rufinus</i>	Διπλογέρακο	Χ/Μ	+
39	<i>Aquila fasciata</i>	Σπιζαετός - Περτικοσιάχινο	Μ	+

a/a	ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΕΙΔΟΥΣ	ΚΟΙΝΗ ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΕΙΔΟΥΣ	Κατάσταση στη Λίμνη Παραλιμνίου: Ε- επιδημητικό εΦ - Φωλιάζει, επιδημητικό μΦ- Φωλιάζει, μεταναστευτικό Μ- Μεταναστευτικό περαστικό Χ- Χειμερινός επισκέπτης Τ - Τυχαίος επισκέπτης	Αναγραφή στο Παράρτημα Ι της Οδηγίας 2009/147/ΕΚ
40	<i>Falco naumanni</i>	Κιρκινέζι	Μ	+
41	<i>Falco tinnunculus</i>	Κίτσης	εΦ/Μ	-
42	<i>Falco vespertinus</i>	Μαυροφάλοκο	Μ	+
43	<i>Falco columbarius</i>	Νανοφάλοκο	Χ/Μ	+
44	<i>Falco subbuteo</i>	Δεντροφάλοκο	Μ	-
45	<i>Falco eleonora</i>	Μαυρομάτης	Μ	+
46	<i>Falco cherrug</i>	Στεποζάνος	Μ	+
47	<i>Falco peregrinus</i>	Ζάνος	Χ/Μ	+
48	<i>Alectoris chukar</i>	Περτίτζι	εΦ	-
49	<i>Francolinus francolinus</i>	Φραγκολίνα	εΦ	-
50	<i>Coturnix coturnix</i>	Ορτύκι	ε+Φ/Χ/Μ	-
51	<i>Rallus aquaticus</i>	Μαυροπουλάδα	Χ/Μ	-
52	<i>Porzana porzana</i>	Στικτοπουλάδα	Μ	+
53	<i>Porzana parva</i>	Μικροπουλάδα	Χ/Μ	+
54	<i>Porzana pusilla</i>	Νανοπουλάδα	Μ/Χ	+
55	<i>Crex crex</i>	Ορτυκομάνα	Μ	+
56	<i>Gallinula chloropus</i>	Αρκοπετεΐναρο	εΦ/Χ/Μ	-
57	<i>Fulica atra</i>	Καραπαττάς	εΦ/Χ/Μ	-
58	<i>Grus grus</i>	Γερανός	Χ/Μ	+
59	<i>Grus virgo</i>	Νυφογερανός	Μ	-
60	<i>Himantopus himantopus</i>	Καλαμοκαννάς	μΦ/Μ	+
61	<i>Recurvirostra avosetta</i>	Αβοκέτα	Χ/Μ	+
62	<i>Burhinus oedicnemus</i>	Τρουλλουρία	Ε/Χ/Μ	+
63	<i>Glareola pratincola</i>	Νεροχελίδο	Μ	+
64	<i>Charadrius dubius</i>	Λιμνοπλουμίδι	μΦ/Μ	-
65	<i>Charadrius hiaticula</i>	Αμμοπλουμίδι	Χ/Μ	-
66	<i>Charadrius alexandrinus</i>	Νανοπλουμίδι	μΦ/Μ/Χ	+
67	<i>Charadrius leschenaultii</i>	Βραχοπλουμίδι	Χ/Μ	-
68	<i>Charadrius asiaticus</i>	Στεποπλουμίδι	Τ	-
69	<i>Charadrius morinellus</i>	Βουνοπλουμίδι	Μ	-
70	<i>Pluvialis apricaria</i>	Χρυσοπλουμίδι	Χ	+
71	<i>Pluvialis squatarola</i>	Στακτοπλουμίδι	Χ/Μ	-
72	<i>Vanellus spinosus</i>	Πελλοκατερίνα	ε+μ/Χ/Μ	+
73	<i>Vanellus leucurus</i>	Λευκόουρος Γιαννής	Μ	-
74	<i>Vanellus vanellus</i>	Γιαννής	Χ/Μ	-
75	<i>Calidris minuta</i>	Νανονεραλλίδι	Χ/Μ	-
76	<i>Calidris temminckii</i>	Σταχτονεραλλίδι	Χ/Μ	-
77	<i>Calidris ferruginea</i>	Δρεπανονεραλλίδι	Μ	-
78	<i>Calidris alpina</i>	Λασπονεραλλίδι	Χ/Μ	-
79	<i>Philomachus pugnax</i>	Μαχητής	Χ/Μ	+
80	<i>Lymnocyptes minimus</i>	Κουφοπικάτσο	Χ/Μ	-
81	<i>Gallinago gallinago</i>	Πικασόνι	Χ/Μ	-
82	<i>Gallinago media</i>	Διπλοπικάτσο	Μ	+
83	<i>Limosa limosa</i>	Λιμόζα	Χ/Μ	-
84	<i>Numenius arquata</i>	Νερομπεκάτσα	Χ/Μ	-
85	<i>Tringa erythropus</i>	Μαυρονεραλλίδι	Χ/Μ	-
86	<i>Tringa totanus</i>	Κοκκινονεραλλίδι	Χ/Μ	-
87	<i>Tringa stagnatilis</i>	Βαλτονεραλλίδι	Μ	-
88	<i>Tringa nebularia</i>	Πρασινονεραλλίδι	Χ/Μ	-
89	<i>Tringa ochropus</i>	Δασονεραλλίδι	Χ/Μ	-

a/a	ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΕΙΔΟΥΣ	ΚΟΙΝΗ ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΕΙΔΟΥΣ	Κατάσταση στη Λίμνη Παραλιμνίου: Ε- επιδημητικό εΦ - Φωλιάζει, επιδημητικό μΦ- Φωλιάζει, μεταναστευτικό Μ- Μεταναστευτικό περαστικό Χ- Χειμερινός επισκέπτης Τ - Τυχαίος επισκέπτης	Αναγραφή στο Παράρτημα Ι της Οδηγίας 2009/147/ΕΚ
90	<i>Tringa glareola</i>	Λάσπονεραλλίδι	Μ	+
91	<i>Actitis hypoleucos</i>	Ακτίτης	Χ/Μ	-
92	<i>Arenaria interpres</i>	Χαλικονεραλλίδι	Χ/Μ	-
93	<i>Phalaropus lobatus</i>	Ερυθρόλαιμος Φαλαρόποδας	Μ	+
94	<i>Hydrocoloeus minutus</i>	Νανόγλαρος	Χ/Μ	+
95	<i>Larus ridibundus</i>	Χωραφόγλαρος	Χ/Μ	-
96	<i>Larus genei</i>	Λεπτόραμφος Γλάρος	Χ/Μ	+
97	<i>Larus audouinii</i>	Νησόγλαρος	Χ	+
98	<i>Larus fuscus fuscus</i>	Μελανόγλαρος Βαλτικής	Χ/Μ	-
99	<i>Larus fuscus heuglini</i>	Μελανόγλαρος	Χ/Μ	-
100	<i>Larus michahellis</i>	Ασημόγλαρος	Ε	-
101	<i>Larus cachinnans</i>	Γλάρος Κασπίας	Χ/Μ	-
102	<i>Gelochelidon nilotica</i>	Γελογλάρωνο	Μ	+
103	<i>Sterna hirundo</i>	Θαλασσογλάρωνο	Μ	+
104	<i>Sternula albifrons</i>	Γλαρόνι	Μ	+
105	<i>Chlidonias hybrida</i>	Μελανόγλαρος	Μ	+
106	<i>Chlidonias niger</i>	Μαυρογλάρωνο	Μ	+
107	<i>Chlidonias leucopterus</i>	Αργυρογλάρωνο	Μ	-
108	<i>Streptopelia turtur</i>	Τρυγόνι	Μ	-
109	<i>Clamator glandarius</i>	Καλοχρονιά	Μ	-
110	<i>Cuculus canorus</i>	Κούκος	Μ	-
111	<i>Asio flammeus</i>	Βαλτόθουπος	Χ/Μ	+
112	<i>Caprimulgus europaeus</i>	Νυκτοπούλλι	Μ	+
113	<i>Apus apus</i>	Πετροχελίδωνο	Μ	-
114	<i>Alcedo atthis</i>	Αλκούνη	Χ/Μ	+
115	<i>Merops apiaster</i>	Μελισσοφάγος	Μ	-
116	<i>Coracias garrulus</i>	Κράγκα	Μ	+
117	<i>Jynx torquilla</i>	Θερκοπούλλι	Χ/Μ	-
118	<i>Melanocorypha calandra</i>	Μαυροτράσηλος	Χ/Μ	+
119	<i>Calandrella brachydactyla</i>	Τρασηλούδα	Μ	+
120	<i>Galerida cristata</i>	Σκορταλλός	εΦ	-
121	<i>Lullula arborea</i>	Πευκοτρασιήλα	Χ/Μ	+
122	<i>Alauda arvensis</i>	Τρασιήλα	Χ/Μ	-
123	<i>Riparia riparia</i>	Οχθοχελίδωνο	Μ	-
124	<i>Hirundo rustica</i>	Χελιδόνι	μΦ/Μ	-
125	<i>Cecropis daurica</i>	Μιλτοχελίδωνο	Μ	-
126	<i>Delichon urbicum</i>	Ασπροχελίδωνο	μΦ/Μ	-
127	<i>Anthus campestris</i>	Ωχρογαλούδι	Μ	+
128	<i>Anthus trivialis</i>	Δενδρογαλούδι	Μ	-
129	<i>Anthus pratensis</i>	Λιβαδογαλούδι	Χ/Μ	-
130	<i>Anthus cervinus</i>	Κοτσινογαλούδι	Χ/Μ	-
131	<i>Anthus spinoletta</i>	Νερογαλούδι	Χ/Μ	-
132	<i>Motacilla flava</i>	Τζιτρινοζευκαλάτης	Μ	-
133	<i>Motacilla flava flava</i>	Γαλαζοκέφαλος Ζευκαλάτης	Μ	-
134	<i>Motacilla flava thunbergi</i>	Γκριζοκέφαλος Ζευκαλάτης	Μ	-
135	<i>Motacilla flava feldegg</i>	Μαυροκέφαλος Ζευκαλάτης	Μ	-
136	<i>Motacilla flava supercilialis</i>	-	Μ	-
137	<i>Motacilla citreola</i>	Κιτροζευκαλάτης	Μ	-
138	<i>Motacilla alba</i>	Ασπροζευκαλάτης	Χ/Μ	-
139	<i>Luscinia luscinia</i>	Τζικλαηδόνι	Μ	-

a/a	ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΕΙΔΟΥΣ	ΚΟΙΝΗ ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΕΙΔΟΥΣ	Κατάσταση στη Λίμνη Παραλιμνίου: Ε- επιδημητικό εΦ - Φωλιάζει, επιδημητικό μΦ- Φωλιάζει, μεταναστευτικό Μ- Μεταναστευτικό περαστικό Χ- Χειμερινός επισκέπτης Τ - Τυχαίος επισκέπτης	Αναγραφή στο Παράρτημα Ι της Οδηγίας 2009/147/ΕΚ
140	<i>Luscinia megarhynchos</i>	Αηδόνι	Μ	-
141	<i>Luscinia svecica</i>	Γαλαζολαίμης	Χ/Μ	+
142	<i>Saxicola torquatus</i>	Παπαθικιά	Χ	-
143	<i>Saxicola rubetra</i>	Βοσκαρούδι	Μ	-
144	<i>Oenanthe isabellina</i>	Αμμοσκαλιφούρτα	Μ	-
145	<i>Oenanthe oenanthe</i>	Σταχτοσκαλιφούρτα	Μ	-
146	<i>Oenanthe cyriaca</i>	Σκαλιφούρτα	μΦ	+
147	<i>Oenanthe melanoleuca</i>	Ισπανική Σκαλιφούρτα	Μ	-
148	<i>Monticola saxatilis</i>	Πετροκότσυφος	Μ	-
149	<i>Turdus philomelos</i>	Τζιήκλα	Χ/Μ	-
150	<i>Cettia cetti</i>	Ψευταηδόνι	εΦ	-
151	<i>Cisticola juncidis</i>	Δουλαπάρης	εΦ	-
152	<i>Locustella luscinioides</i>	Καλαμοτρλιστής	Μ	-
153	<i>Acrocephalus melanopogon</i>	Μουστακομουγιανούδι	Χ	+
154	<i>Acrocephalus schoenobaenus</i>	Σχινομουγιανούδι	Μ	-
155	<i>Acrocephalus scirpaceus</i>	Καλαμομουγιανούδι	Μ	-
156	<i>Acrocephalus arundinaceus</i>	Τζικλομουγιανούδι	Μ	-
157	<i>Iduna pallida</i>	Τρυβητούρα	μΦ/Μ	-
158	<i>Sylvia conspicillata</i>	Κοτσινοφτέρι	εΦ	-
159	<i>Sylvia melanocephala</i>	Τρυποβάτης	Χ	-
160	<i>Sylvia rueppelli</i>	Εληοβάτης	Μ	+
161	<i>Sylvia crassirostris</i>	Θαμνογιαλλούρα	Μ	-
162	<i>Sylvia curruca</i>	Συκαλλίδι	Μ	-
163	<i>Sylvia communis</i>	Ασπρόλαιμο Συκαλλίδι	Μ	-
164	<i>Sylvia atricapilla</i>	Αμπελοπούλλι	Χ/Μ	-
165	<i>Phylloscopus bonelli orientalis</i>	Βουνογιαννούδι	Μ	-
166	<i>Phylloscopus sibilatrix</i>	Δασογιαννούδι	Μ	-
167	<i>Phylloscopus collybita</i>	Μουγιαννούδι	Χ/Μ	-
168	<i>Phylloscopus trochilus</i>	Θαμνογιαννούδι	Μ	-
169	<i>Muscicapa striata</i>	Μουγιόφας	Μ	-
170	<i>Ficedula albicollis</i>	Κρικομουγιόχάφτης	Μ	+
171	<i>Ficedula hypoleuca</i>	Μαυρομουγιόχάφτης	Μ	-
172	<i>Oriolus oriolus</i>	Κλωρκός	Μ	-
173	<i>Lanius collurio</i>	Κεφαλάς	Μ	+
174	<i>Lanius minor</i>	Σταχτοκεφαλάς	Μ	+
175	<i>Lanius senator</i>	Κοκκινοκεφαλάς	Μ	-
176	<i>Lanius nubicus</i>	Δακκανούρα	Μ	+
177	<i>Corvus cornix</i>	Κοράζινος	εΦ	-
178	<i>Sturnus vulgaris</i>	Λαζούρι	Χ/Μ	-
179	<i>Passer domesticus</i>	Στρούθος	εΦ/Μ	-
180	<i>Passer hispaniolensis</i>	Αρκόστρουθος	εΦ/Μ	-
181	<i>Serinus serinus</i>	Μπασταρτοκανάρινο	Χ/Μ	-
182	<i>Carduelis chloris</i>	Λουλουδάς η Φλώρος	εΦ/Χ/Μ	-
183	<i>Carduelis carduelis</i>	Σγαρτίλι	εΦ/Χ/Μ	-
184	<i>Emberiza hortulana</i>	Τσακροπιτίλλα	Μ	+
185	<i>Emberiza caesia</i>	Σταροπούλλι	Μ	+
186	<i>Emberiza calandra</i>	Τσακρόστρουθος	Χ/Μ	-